

NA SONČKU JE ZRASTEL JURČEK

**Zbornik
ob otvoritvi nove enote Vrtca Sonček
pri OŠ Žužemberk – enota Jurček**

13. julij 2019

NA SONČKU JE ZRASTEL JURČEK

**Zbornik
ob otvoritvi nove enote Vrtca Sonček
pri OŠ Žužemberk – enota Jurček**

13. julij 2019

VSEBINA

I. Uvod.....	6
Mira Kovač, ravnateljica <i>IZ MALEGA RASTE VELIKO</i>	7
Jože Papež, župan Občine Žužemberk <i>VRTEC SONČEK ODPIRA VRATA</i>	9
Franc Škufca, župan Občine Žužemberk 1998-2018 <i>OB OTVORITVI NOVEGA VRTCA V ŽUŽEMBERKU</i>	10
II. Stopinje v času.....	11
Tanja Fabjančič	12
III. Spomini so oživali.....	21
Mag. Jelka Mrvar »V ŽELODU JE HRAST, V OTROKU JE ODRASEL ČLOVEK«	22
Olga Longar <i>NEPOZABNI SPOMINI NA VRTEC (1973 – 2012)</i>	23
Fani Longar <i>ZAČELA SEM V VRTCU: OD 1967 DO 1971</i>	25
Tončka Longar <i>KAKO LEPO SO DIŠALE SVEŽE ŽEMLJICE!</i>	26
Ivana (Jana) Špiletič <i>UTRINEK Z DELA V VRTCU</i>	26
Tončka Smuk – Gnidovec <i>SONČNI IN SENČNI SPOMINI NA VRTEC ŽUŽEMBERK</i>	27
Majda Hrovat <i>Z NJIMI JE BILO PRIJETNO</i>	28
Francka Ožbalt <i>OBČASNO SEM DELALA V VRTCU</i>	28
Milena Legan <i>LEPI SPOMINI NA PRVO DELOVNO MESTO V VRTCU</i>	29
Slavka Nahtigal <i>SPOMINJAM SE SVOJIH ZAČETKOV</i>	29
Verica Gliha <i>OSTALI SO LE LEPI SPOMINI</i>	31
Zinka Pograjc <i>NOVI SONČEK</i>	31
Marija Kelšin <i>OD KUCHARICE DO POMOČNICE VZGOJITELJICE</i>	32
Maja Kokol <i>NEPOZABNO LETO V ŽUŽEMBERKU</i>	32
Tanja Bergant <i>MOJA NAJLEPŠA SLUŽBA – VRTEC ŽUŽEMBERK</i>	33
Olga Mačerol <i>BILO JE NEPOZABNO</i>	34
Slavka Hrovat <i>VEDNO SEM ŽELELA DELATI Z OTROKI</i>	35
Pavla Štravs <i>LEPO SE JE V SPOMINIH VRAČATI V PRETEKLOST</i>	36
Minka Fric <i>VRTEC, KI DIŠI PO ŠOLI</i>	37

Dijana Pečjak	
ŽE DOLGO SEM ZAPOSLENA NA DVORU	38
Martina Grum	
KUHINJA – SRCE VRTCA	39
IV. Igramo se, rastemo in se učimo ... skupaj	40
Tanja Fabjančič	
IGRAMO SE, RASTEMO IN SE UČIMO ... SKUPAJ	41
Tanja Fabjančič	
ANEKDOTE IZ NAŠEGA VRTCA	42
Zdenka Blatnik	
CICI BRALNA ZNAČKA	44
Tanja Fabjančič	
SONČKOVO GLEDALIŠČE - PREDSTAVE DELAVK VRTCA	45
Tanja Fabjančič	
BOTRSTVO V SLOVENIJI – VZGOJA ZA VREDNOTE	47
Erika Gjerek	
Z VARČEVANJEM DO ZAKLJUČNEGA IZLETA	48
Teja Gosenar in Danijela Perko	
VESELE ANGLEŠKE URICE	49
Lilijana Hrovat	
KDOR POJE RAD, OSTANE MLAD	50
Slavka Hrovat	
ZA SPROŠČENO IN VARNO UDELEŽBO OTROK V PROMETU	51
Mateja Kuhelj	
Z ROKO V ROKI S STARŠI	52
Klavdija Kužnik	
KULTURNA DEDIŠČINA – SPOGLEDVANJE S PRETEKLOSTJO	55
Mojca Obrstar	
PLAVALNI TEČAJI - IZ KAMENČKA V RIBICO	57
Dijana Pečjak	
LETOVANJE – MAJHEN, A ZELO POMEMBEN KORAK NA POTI OTROKOVE SAMOSTOJNOSTI	58
Mateja Repar Silič	
PIKINE IGRARIJE NA DVORU	60
Mateja Rus	
ZDRAVJE JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO – skrb za zdravje v vrtcu	61
Jožica Štrasberger	
GIBALNE URICE – SPODBUDA ZA GIBALNI RAZVOJ OTROK OB AKTIVNI UDELEŽBI STARŠEV	63
RAZISKUJEMO ŽE V VRTCU	64
V. Pri nas pa vrtec zidamo	66
Tanja Fabjančič	
ZADNJI DNEVI V NAŠIH STARIH ŽUŽEMBERSKIH GNEZDECIH	67
MEDIJI SO SPREMLJALI NAŠO GRADNJO	71
Foto utrinki – NA SONČKU JE ZRASTEL JURČEK	75
Tanja Fabjančič, Drago Štrafela	
TEHNIČNI OPIS VRTCA	79
Tanja Fabjančič	
NOV VRTEC V OTROŠKIH OČEH	79
VI. Vrtec smo ljudje	81
ZAPOSLENI OD 1966 DO 2019	82
FOTOGRAFIJE ODDELKOV V ŠOLSLEM LETU 2018/19	83
Magda Kastelic Hočevar	
SONČEK	89

I. Úvod

Mira Kovač, ravnateljica

IZ MALEGA RASTE VELIKO

V rokah držite dragocen zbornik, ki je izšel ob otvoritvi 9-oddelčnega vrtca na Jurčičevi ulici v Žužemberku, ki smo ga poimenovali Vrtec Sonček z enotama Jurček (matični vrtec na Jurčičevi ulici) in Medo v PŠ Dvor. Vsebuje oris razvoja predšolskega varstva v Žužemberku in na Dvoru, delovanje obogatitvenih dejavnosti vrtca v današnjem času, nepozabne spomine zaposlenih na delo z otroki ter misli in občutke občinskih mož ter odgovornih, ki so spremljali rast vrtca oz. njegovo gradnjo do končne podobe sodobne stavbe, kakršna je danes in ki je zamenjala majhen montažni vrtec s tremi igralnicami iz leta 1976.

Že pred začetkom novega šolskega leta bo postal prijeten dom za osem vrtčevskih skupin, ki so trenutno na različnih lokacijah. Glede na vloge staršev se bo zadnja, deveta igralnica novega vrtca, pričela polniti v mesecu februarju 2020. Zadnji teden v avgustu, natančneje 26. 8. 2019, bodo starši prvič pripeljali svoje otroke v novi vrtec in tega dne bo Sonček zasijal v pravem pomenu besede. Tri vrtčevske skupine se bodo preselile iz starega dela matične šole, ena iz učilnice podaljšanega bivanja, ena iz male dvorane prizidka telovadnice, ena skupina iz zbornice vrtca PŠ Dvor in dve skupini iz DV Brulec. Pogoji dela so bili na omenjenih lokacijah slabi, saj so bili prostori grajeni za druge namene in zaradi tega zgolj prilagojeni delu predšolske vzgoje. Niso bili klimatizirani, otroci in vzgojiteljice so bili prostorsko utesnjeni. Razkropitev skupin na različnih lokacijah je predstavljala tudi velik organizacijski zalogaj; neprestana selitev otrok ob združevanju skupin, občasna selitev vzgojiteljic za čas nadomeščanja odsotnih sodelavk in za pokrivanje sočasnosti. Razdeljevanje in razvažanje hrane na pet lokacij je bil pravi logistični projekt.

Vrtec je velika pridobitev tako za suhokranjske otroke in njihove starše kot za vse zaposlene in nanj smo vsi izredno ponosni. Nudil bo idealne prostorske pogoje za prijetno bivanje otrok, starih od 11 mesecev do 6 let, zaposlenim pa možnosti za uspešno vzgojno delo. Stavba je zelo prostorna in svetla, ima vgrajen sodobni prezračevalni, toplotni in protipožarni sistem ter veliko sodobno kuhinjo. Zdrave bivalne pogoje v stavbi bo nadgradil tudi velik vrt pred vrtcem, kjer bodo travnato površino obogatila igrala, ki že čakajo na postavitve. Ureditvev igrišča je še v fazi izgradnje in srčno upamo, da bo dobilo končno podobo do prihoda otrok v zadnjem tednu avgusta.

Trudili se bomo, da bodo otroci v novem vrtcu deležni spodbudnega in ljubečega zavetja, saj ga tako majhni kot malo večji otroci še kako potrebujejo. Ob nežni, a hkrati strokovni podpori vzgojiteljic se bodo lahko vsestransko razvijali skladno s programom kurikula in z vizijo našega zavoda ter s cilji predšolske vzgoje. Še naprej bomo skrbeli za strokovno rast vzgojiteljskega kadra, da bo opolnomočen pri razumevanju potreb posameznega otroka v sleherni fazi njegovega razvoja, na mentalnem, čustvenem in telesnem nivoju. Pri slehernem posamezniku se bomo še naprej trudili razvijati vedoželjnost, radovednost, domišljijo, intuicijo, govorno in umetniško izražanje, čustveno doživljanje, skrbeli za socialni, telesni in gibalni razvoj, jih navajali na samostojnost, privzgjajali higienske navade in zdrav način življenja ter nenazadnje, jih navajali na medsebojno sodelovanje in prijetno sobivanje v prijateljskih medsebojnih odnosih. Ni uspeha brez trdne povezanosti in vzajemnega sodelovanja med starši in vrtcem, zato se bomo trudili, da bomo z roko v roki sooblikovali razširjen program vrtca in skupaj spremljali napredek posameznika. Če sta »šola in dom sestrici dve, ki vsaka za sebe hoditi ne sme«, kot je že pred dvesto leti ugotovil Slomšek, sta vrtec in dom bratca, za katera velja enako. V slogi je moč.

Naš zavod ima veliko prednost v tem, da ima pod svojem okriljem tudi vrtec, tako lahko sledimo svojim vzgojno-izobraževalnim ciljem in enotni viziji od najzgodnejšega obdobja do skorajšnje odraslosti. Poleg tega imamo pregled nad vplivom sodobne družbe na otroke. Temu prilagajamo vzgojno-izobraževalni sistem in se trudimo za usvajanje temeljnih človeških vrednot. Tako so lahko suhokranjski otroci skozi celotno odraščanje deležni enotne vzgoje. Pod streho enotnega zavoda prehodijo pot odraščanja od najrosnejših let otroštva vse do vstopa v srednjo šolo. Tako se vizija in cilji celotnega zavoda začnejo uresničevati zelo zgodaj in se zaključijo z devetim razredom, ko mladostniki odletijo iz naše srede v širni svet. Neprecenljivo je poslanstvo pedagoškega kadra – opazovati, kako napreduje otrok v vsem svojem razvoju, mu stati ob strani, ga varovati pasti sodobnega sveta in mu nuditi zavetje v kriznih situacijah. Nobena služba na svetu ne da takšnega občutka! Strokovnim in tehničnim delavcem želim

v novem vrtcu čim več delovnega elana in osebnega zadovoljstva pri delu z otroki, otrokom sončno otroštvo, staršem pa brezskrben delovni dan z občutkom, da so njihovi malčki v varnem gnezdu.

Vsem zaslužnim se zahvaljujem za prizadevanja in vložen trud, da bomo danes prestopili prag novega vrtca: predstavnikom Občine Žužemberk, projektantom in izvajalcem del ter opreme, strokovnemu in tehničnemu kadru šole in vrtca za dvakratno selitev vrtčevske opreme, zunanjim sodelavcem, staršem in vsem, ki ste prispevali svojo energijo in voljo k otvoritvi vrtca ob občinskem prazniku.

Iskrena hvala tudi vsem, ki ste pripravili ta zbornik.

Ne glede na vremensko prognozo bo na Jurčičevi vedno sijalo sonce in jurčkov klobuk bo nudil varno zavetje vsem svojim varovancem.

Ravnateljica Mira Kovač z ministrico za izobraževanje, znanost in šport Majo Makovec Brenčič na slovesnosti ob položitvi temeljnega kamna za nov vrtec v Žužemberku, 11. maj 2018.

Jože Papež, župan Občine Žužemberk

VRTEC SONČEK ODPIRA VRATA

Spoštovani!

Predšolska vzgoja naših najmlajših se od skromnih začetkov v neprimernih spodnjih prostorih bloka na Grajskem trgu, pridobitve novega Marlesovega vrtca leta 1976, ki je bil velik korak naprej, vendar za današnji čas povsem neprimeren in energetske izjemno potraten, danes krona z odprtjem enega najsodobnejših objektov predšolske vzgoje na Dolenjskem, če ne v Sloveniji. Na Občini Žužemberk se tega zavedamo in smo ponosni, saj smo objekt v veliki meri zgradili in opremili z lastnimi viri in z zadolževanjem.

Izjemen objekt, ki je bil zgrajen po najnovejših standardih energetske učinkovitosti, za katerega smo pridobili nepovratno finančno spodbudo EKO SKLADA v višini slabih 562.000 EUR, se z današnjim dnem namenja najmlajšim, kateri bodo lahko imeli prijetno varstvo in vzgojo po najvišjih sodobnih standardih.

Ob tem izrekam pohvalo vsem izvajalcem, gradbincem, izdelovalcem notranje opreme, nadzorniku, bivšemu županu in vodstvu občine, vodstvu šole in vrtca, sosedom za razumevanje ob gradnji ter tudi novemu občinskemu svetu, ki sedaj projekt s ponosom zaključuje.

Vsem zaposlenim, vsem najmlajšim – sedanjim ter prihodnjim generacijam – pa želim, da se bodo v novem Vrtcu Sonček lepo počutili in na svoja najmlajša otroška leta ohranili čudovite spomine.

Naj bo nov vrtec res kot pravo sonce, ponos vseh občank in občanov naše prelepe Občine Žužemberk.

S ponosom in zadovoljstvom,

Jože Papež, župan Občine Žužemberk.

Župan Jože Papež predaja ključke novega vrtca ravnateljici Miri Kovač, 14. maj 2019.

OB OTVORITVI NOVEGA VRTCA V ŽUŽEMBERKU

Misel o novem vrtcu, ki bo zamenjal starega in dotrajanega, ki ni več ustrezal sodobnim normativom, je tlela že dolgo. Pred kratkim pa se je izpolnila dolgoletna želja, da smo dobili nov, sodoben, ekološko prijazen in energetsko učinkovit Vrtec pri OŠ Žužemberk.

Celoten postopek, od zamisli, projektiranja, pridobitve vseh dovoljenj in soglasij, do same gradnje, je terjal veliko časa in energije. Pred začetkom gradnje je bilo potrebno organizirati še varstvo za otroke, ki so bili v treh oddelkih starega vrtca, podreti stari vrtec in pričeti s pripravljalnimi deli. Vrtec smo pričeli graditi v mesecu maju 2018, zgrajen pa je bil v pol leta. Novi 9-oddelčni vrtec v Žužemberku predstavlja ogromno pridobitev za celotno občino, saj bodo v novem objektu na isti lokaciji združeni vsi oddelki, ki so bili do sedaj locirani na treh različnih lokacijah. Poleg tega ima nov objekt tudi najsoodnejšo kuhinjo, kjer se bodo pripravljali obroki za celoten vrtec.

Nova pridobitev tako zagotavlja vrhunske pogoje za razvoj in vzgojo naših najmlajših, saj so vse igralnice in servirni prostori najsoodnejše opremljeni in presegajo z normativi določene velikosti. Odločitvi pri izbiri gradbenega materiala, ki je večinoma les, je botrovala želja, da se mladim v najzgodnejšem obdobju privzgoji pozitiven odnos do obnovljivih virov, glede na to, da našo občino prekriva čez 70 % gozda.

Ob tej priložnosti želim vsem otrokom, ki bodo obiskovali novi vrtec in njihovim vzgojiteljem ter ostalim zaposlenim, da bi se v novih prostorih počutili prijetno in da bi kar najbolje služil svojemu namenu.

Govor tedanjega župana Franca Škufce ob položitvi temeljnega kamna za nov vrtec, 11. maj 2018.

II. Stopinje v času

Tanja Fabjančič

ZGODOVINA ORGANIZIRANEGA PREDŠOLSKEGA VARSTVA V SUHI KRAJINI 1966 - 2019

Leto **1966**: Vrtec je bil odprt v prostorih Krajevne skupnosti, kjer je deloval dve leti in pol v okviru OŠ z ravnateljem Cirilom Kosmino. Sprva je bilo vključenih 14 otrok, kasneje je število naraslo na 25, v poletnih mesecih se je zmanjšalo na 8. Prostori so bili raztreseni, pohištvo skromno. Delo je spremljal pedagoški svetovalec Jože Glonar.

Leto **1968**: Decembra se je vrtec preselil v nove prostore bloka na sedanjem Grajskem trgu. Novo leto so otroci pričakali v lepo opremljenih igralnicah, ki jih je krasila novoletna jelka. Kot prejšnja leta jih je obiskal dedek Mraz. Otroci so nastopali za starše in na krajevnem prazniku.

Leto **1969**: Zaradi potreb po varstvu je v novembru začel delovati drugi oddelek. Vključeni so bili otroci od enega leta. Število je naraslo na 38.

Leto **1970**: V oktobru je delovanjem začel tretji oddelek, in sicer v popoldanskem času. S pomočjo tovarne Iskra in OŠ se je poleg šolskega igrišča uredilo igrišče za potrebe vrtca. Število otrok se je povečalo na 49.

Leto **1975**: Ukinjen je bil popoldanski oddelek. Število otrok se je zmanjšalo na 40. Za šoloobvezne otroke se je v popoldanskem času izvajal program Mala šola.

Začetki organiziranega otroškega varstva v Suhi krajini v prostorih nekdanje Krajevne skupnosti.

Prvo vrtčevsko praznovanje novega leta v bloku, december 1970.

V PONOS ŽUŽEMBERKA – Na fotografiji je videti slavnostno razpoloženje, kakršno je vladalo 7. novembra v Žužemberku ob otvoritvi novega vrtca za 60 predšolskih otrok. (Foto: Ria Bačar)

Žužemberk je dočakal svoj dan

Agilnim krajanom gre zasluga, da je kraj dobil nov vrtec za 60 otrok

V nedeljo, 7. novembra dopoldne, so v prisotnosti številnih domačinov, predstavnikov družbenopolitičnega in skupščinskega življenja kraja in občine ter drugih gostov odprli nov vrtec na hribečku za zdravstvenim domom.

Da so imeli prebivalci Žužemberka in okoliških krajev veliko zaslug pri tako pomembni pridobitvi za mlado generacijo, je takoj na začetku slovesnosti v govoru poudaril domači funkcionar Stojan Jakovljevič in se iskreno zahvalil vsem,

ki so k temu pripomogli. Novi vrtec je veljal okrog 4 milijone dinarjev in ima 60 mest za predšolske otroke. Poslopje je postavil Marles, v njem pa so tri učilnice, kuhinja, prostori za upravo in sanitarije. Tudi oprema je lična. V načrtu je še ureditev zunanjega igrišča s peskovnikom in drugimi igrali, vendar do otvoritve zaradi razmočenega terena del ni bilo mogoče končati. Okrog 15 odst. vseh stroškov za gradnjo so zbrali v okviru krajevne skupnosti.

Žužemberški vrtec je bil zgrajen nekako leto dni po tem, ko je zanj prišla prva resnejša pobuda od domačih družbenopolitičnih organi-

zacij. Kraj je sicer imel vrtec, vendar le za 40 otrok in je deloval v zelo neprimernih prostorih, ki so bili tudi pretemni. Z otvoritvijo novega žužemberkega vrtca pa je tudi razvoju otroškega varstva v novomeški občini pripisati dobropis in krajanji so lahko zadovoljni, da bodo otroke poslali v lepo, varno in strokovno okolje, medtem ko so matere v službah. Da je v mestu položaj povsem drugačen in je otroško varstvo prečel problem, je posebej podčrtal govornik Zvone Šušteršič, predsednik izvršilnega odbora skupščine otroškega varstva v novomeški občini.

Udeležencem otvoritve so cicančani in šolarji pripravili lep kulturni program, zatem pa je bil ogled novega vrtca. Kot je bilo slišati starše, so se pohvalno izražali o ustanovi, skrbi jih le, kakšna bo cena.

SREČANJE ZA DESNI BREG

Kot so pred kratkim v levem delu mesta organizirali srečanje starostnikov nad 75 let, tako so 5. novembra povabili medse starejše občane drugega brega Krke. Priznati, ki je

Leto **1978**: Število otrok je v tem letu naraslo z 52 na 62, zato je v jeseni začel delovati tretji oddelek. 19. maja je začela s sodelovanjem prva cicananova banka na pobudo Ljubljanske banke Novo mesto s predsednico Marijo Rus. Poleg male šole je potekal 80-urni program za otroke od 3 do 5 let.

Leto **1980**: V maju smo gostili vse varčevalce Cicananove banke Dolenjske. Dobili smo nagrado in priznanje za uspešno sodelovanje na likovnem natečaju. Delo otrok v mali šoli je začela spremljati šolska pedagoginja Jelka Mrvar.

Leto **1981**: Uredilo se je igrišče s petimi igrali, zasadilo drevje in grmičevje. Krajevna skupnost je financirala asfaltiranje igrišča za kolesarje in kotalkarje.

Leto **1982**: V igralnico za najmlajše otroke je bila napeljana voda. Starejša skupina se je skupaj s starši udeležila izleta v živalski vrt v Zagreb. Igrišče je dobilo ograjo.

Leto **1983**: Povečale so se potrebe po varstvu otrok, zato je bil 1. 3. 1983 odprt oddelek družinskega varstva pri sodelavki Jelki Škufca na Dvoru. V varstvo je bilo vključenih 7 otrok.

Leto **1985**: Februarja je začel potekati program celoletne priprave otrok na šolo. Vključenih je bilo 18 otrok.

Otroci iz Družinskega varstva Škufca na obisku v prostorih starega vrtca na Dvoru.

Leto **1986**: 22. julija 1986 je bila otvoritev prizidka ob Podružnični šoli Dvor, namenjena varstvu predšolskih otrok. Pridobili smo igralnici za dva oddelka in urejen podstrešni prostor. Praznovali smo 20. obletnico vzgojno-varstvene dejavnosti v Žužemberku.

Igra otrok pred vrtcem v stari šoli na Dvoru.

Leto **1987**: Na Dvoru je bilo odprto še eno družinsko varstvo, in sicer pri sodelavki Veri Gliha. Skupaj je bilo v vzgojno varstvo vključenih 115 otrok.

Leto **1988**: V tem letu je bilo več strokovnega izpopolnjevanja. Dve vzgojiteljici sta začeli študij na višji vzgojiteljski šoli.

Leto **1989**: V delovni organizaciji Iskra so uvedli evropski delovni čas, posledično se je delovni čas vrtca podaljšal za eno uro.

Igra na prostem v Družinskem varstvu Gliha na Dvoru.

Leto **1994**: V oktobru je bilo v Žužemberku odprto družinsko varstvo pri Brulčevih. Opremo je odstopil VVZ Novo mesto. V varstvo je bilo vključenih še 14 otrok – skupaj 135. Prvič je bil organiziran plavalni tečaj.

Družinsko varstvo Brulec je prostor za naše najmlajše vrtičkarje nudilo kar 25 let.

Oddelek priprave na šolo v prenovljenih prostorih stare šole, september 1995.

Igra pred Grahkovo hiško, poletje 1997.

Leto **1995**: Komisija za sprejem otrok v VVE je odklonila 26 otrok. Ravnateljci mag. Jelki Mrvar je uspelo pridobiti občinska denarna sredstva, ki so omogočila adaptacijo stare šole in selitev enega oddelka vrtca. Oddelek je v stari šoli, kjer je prostor dobila tudi skrajšana priprava otrok na šolo, začel delovati 1. septembra. V velikih in svetlih prostorih so bili otroci sproščeni in srečni. V prostorih VVE so se v juliju in avgustu izvedla pomembna adaptacijska dela v igralnicah in posodobitev kuhinje z namestitvijo lovilca vlage in pomivalnega stroja. V varstvo je bilo vključenih 156 otrok.

Leto **1996**: Vrtec je praznoval 30-letnico. Izšlo je glasilo Korenjaki. Pri vrtcu se je okoli igrišča menjala žična ograja. V starem delu šole je bil 1. 9. 1996 odprt oddelek za pripravo na šolo. Slavnostni govornik je bil župan občine Novo mesto Franci Koncilja. V vrtec so bili sprejeti vsi otroci. Vključenih je bilo 177 otrok.

Leto **1997**: V vrtcu je bilo več sprememb. Sanirala se je kuhinja. Za igrišče na prostem se je postavila vrtna hišica, ki je dobila ime po Vladimirju Grahku, ki je imel zasluge za njeno postavitve. Nabavila se je oprema za skupino Miškolinov. V igralnici je bil postavljen igralni kotichek v nadstropju, ki je reševal prostorsko stisko. Del sredstev je bil zbran s pomočjo delovnih organizacij. Vsi oddelki so dobili knjižne kotiche. V vrtec je bilo vključenih 185 otrok.

Leto **1998**: Novo opremo je dobila skupina mlajših otrok v Vrtcu Žužemberk. V garderobi so bila sanirana tla, kuhinja je dobila zunanjo plinsko postajo, izvedla se je delna menjava žlebov. V PŠ so dobili nov opismenjevalni kotichek. V Vrtcu Žužemberk se je na igrišču saniral in dogradil peskovnik, ki je dobil streho. Vključenih je bilo 177 otrok.

Leto **1999**: Novo opremo je dobila tretja igralnica v Vrtcu Žužemberk. Nabavljene so bile zavese. V eni igralnici so bile nameščene nove luči. Vključenih je bilo 177 otrok.

Leto **2000**: Izvedla se je sanacija vrtca v Žužemberku ter izgradnja dveh pokritih teras. Na igrišču se je postavilo pet novih igral. Prvič je bilo organizirano letovanje otrok v ČŠOD Lipa v Črmošnjicah. Prvič je bila skupna podelitev priznanj in simboličnih daril v akciji MALČEK BRALČEK s pisateljico Ivanko Mestnik. V oddelke je bilo vključenih 174 otrok.

Leto **2001**: V vse igralnice in garderobe so bile nameščene nove luči. Z odstranitvijo tapet je notranjost vrtca dobila snežno belo podobo. Vključenih je bilo 173 otrok.

Leto **2002**: Skupina Miške v vrtcu na Dvoru je dobila nadstropni kotichek. V garderobah Vrtca Žužemberk so se namestile omare za nahrbtnike in zbrusila tla v igralnicah vrtca. Igrišče je postalo bogatejše za štiri nova igrala, na del igrišča za Grahkovo hišico je bila postavljena mreža. V vrtcu je bilo 173 otrok.

Leto **2003**: V Vrtcu Žužemberk so se namestile omarice za škornje, na igrišče je bil postavljen vodnjak za vodo. V Družinskem varstvu Gliha so dobili nov knjižni kotichek ter stopničke k umivalniku za umivanje. Vključenih je bilo 157 otrok.

Leto **2004**: Z uvedbo devetletne osnovne šole in vpisom šestletnih otrok v šolo se je v vrtcu zmanjšalo število otrok in oddelkov. Na Dvoru se je začela gradnja nove podružnične osnovne šole s prostori za oddelke vrtca. Na igrišču vrtca v Žužemberku sta bili postavljeni mizi s klopmi. V vrtcu je bilo sedem oddelkov s 119 otroki.

Leto **2005/06**: Na Dvoru se je dograjevala nova šola s tremi oddelki vrtca. V kuhinji je bil zamenjan pomivalni stroj. V vrtec je bilo vključenih 121 otrok. Spomladi smo s spominsko prireditvijo na Dvoru obeležili 40. obletnico delovanja Vrtca pri OŠ Žužemberk.

Novo terase na Jurčičevi so nudile še boljše pogoje za varstvo otrok, jesen 2000.

Ravnateljica mag. Jelka Mrvar, župan Franc Škufca in pomočnica ravnateljice Olga Longar na prireditvi ob počastitvi 40. obletnice delovanja Vrtca Žužemberk.

Govor ravnateljice mag. Jelke Mrvar ob otvoritvi novozgrajene Podružnične šole Dvor z igralnicami vrtca, 6. oktober 2006.

Otroci pomagajo pri pripravi terena za zasaditev cipres na igrišču v Vrtcu Žužemberk, april 2007.

Delavke vrtca pri barvanju igral na Jurčičevi, maj 2011.

Leto **2006/07**: Najpomembnejši dogodek v tem šolskem letu je bila selitev vrtca v lepe, svetle prostore novozgrajene Podružnične šole Dvor s tremi vrtčevskimi igralnicami. V pritličju je tudi kuhinja, ki je postala centralna kuhinja za potrebe obeh vrtcev, v Žužemberku in na Dvoru. Spomladi 2007 so bile pri vrtcu na Jurčičevi s pomočjo otrok, delavk, staršev in starih staršev na igrišču zasajene ciprese.

Leto **2007/08**: Zaradi velikega povpraševanja po sprejemu otrok v vrtec je bil na Dvoru v prostorih nove podružnične šole z začetkom novega šolskega leta odprt osmi oddelek – Čebelice, kar je bilo omogočeno z uporabo učilnice v pritličju, ki je bila predvidena za podaljšano bivanje. V osmih oddelkih je bilo skupaj 134 otrok. V Vrtcu Dvor je bila postavljena Dvorska hišica s peskovnikom, v Žužemberku je bilo asfaltirano parkirišče ter postavljena hišica na igrišču.

Leto **2008/09**: Z začetkom šolskega leta je začela veljati novela zakona o vrtcih, ki je starše razbremenila plačila vrtca za drugega otroka, zato se je posledično povečalo število vpisanih otrok. Zaradi povečanih potreb po vključitvi v vrtec je v Žužemberku v prostorih stare šole skupaj z oddelkoma prvošolcev in drugošolcev zaživel deveti vrtčevski oddelek – Ribice, tako da je bilo skupaj vključenih 157 otrok. Na spletu je začel delovati blog, kjer so delavke vrtca objavljale utrinke o pestrem vrtčevskem dogajanju.

Leto **2009/10**: Vzgojno delo je potekalo v devetih oddelkih, skupaj je bilo vključenih 160 otrok.

Leto **2010/11**: Zaradi ponovnih povečanih potreb po varstvu je bila v prostorih stare šole še ena učilnica preurejena v igralnico, tako da so se Miškolini iz vrtca na Jurčičevi preselili in delali družbo Ribicam v stari šoli, na Jurčičevi je začel delovati deseti oddelek, Mravljice. V tem šolskem letu je bilo v vrtcu 168 otrok. Na igrišču pri vrtcu na Jurčičevi so bila prebarvana vsa igrala, kupljena je bila oprema za deseti oddelek, za oddelek v Družinskem varstvu Brulec so bile kupljene nove mizice in stolčki.

Leto **2011/12**: V Družinskem varstvu Brulec je poleg že obstoječe skupine Polžki mesto dobil še polovični oddelek Medvedki; skupaj je bilo v enajstih oddelkih 190 otrok. Ob koncu šolskega leta sta zaradi upokojitve svoje dolgoletno predano, odgovorno in strokovno vodenje vrtca zaključili ravnateljica mag. Jelka Mrvar in pomočnica ravnateljice Olga Longar.

Leto **2012/13**: Z novim šolskim letom je vodenje OŠ Žužemberk prevzela Mira Kovač, delo pomočnice ravnateljice za vrtec in svetovalno delo je začela opravljati Tanja Fabjančič. Potrebe po vključitvi otrok v vrtec so zopet presegale naše kapacitete, zato je bil januarja odprt dvanajsti oddelek Ptički, ki je svoje domovanje dobil na Jurčičevi ulici, potem ko je bil v staro šolo z Jurčičeve preseljen še tretji vrtčevski oddelek Mravljičice. Število vključenih otrok se je v tem šolskem letu povzpelo na 199 otrok, kar je bilo omogočeno tudi zaradi spremembe normativov za oblikovanje oddelkov, saj se je po novem za homogeni oddelek upošteval starostni razpon enega leta in ne več letnica rojstva.

Leto **2013/14**: Šolsko leto smo začeli v dvanajstih oddelkih, skupaj je bilo vključenih 192 otrok. Zaradi splošne ekonomske krize in varčevalnih ukrepov v naslednjih nekaj letih večjih nakupov in sanacijskih posegov ni bilo, kljub temu da so prostori v stari šoli in v vrtcu na Jurčičevi klicali po obnovi, enota Dvor pa po pokritih terasah. Za najmlajše otroke v Žužemberku je hišnik izdelal manjši peskovnik. Decembra smo v Žužemberku in na Dvoru organizirali prvi pohod z lučkami in dobrodelno božično tržnico vrtca.

Leto **2014/15**: V dvanajstih oddelkih smo skrbeli za varstvo in vzgojo 195-ih otrok. Na igrišču pri stari šoli sta bili postavljeni dve klopi. Z izkupičkom zbiralne akcije starega papirja so bili kupljeni novi poganjalci in skiroji, nekaj novih CD-predvajalnikov je bilo kupljenih z zbranimi sredstvi gledališke predstave. V sodelovanju s šolo je bil organiziran 2. dobrodelni koncert z zbiranjem sredstev za postavitve senčil v enoti Dvor. V vrtcu je zaživel CICI varčevanje za zaključni izlet na Ranč Aladin.

Slovo učencev od ravnateljice mag. Jelke Mrvar, ki je kar 18 let predano vodila Osnovno šolo in Vrtec Žužemberk, 22. 6. 2012.

Medvedki pri igri v novem peskovniku, poletje 2014.

Leto **2015/16**: Šolsko leto smo začeli z enajstimi oddelki, polovični dvanajsti oddelek v VVD Brulec je začel sprejemati otroke januarja. Ob koncu leta je pod našimi štirimi strehami dobil varno zavetje 201 otrok. V Žužemberku smo z izkupičkom zbiralnih akcij starega papirja in gledališke predstave delavk vrtca pridobili nove polivalentne blazine za izvajanje gibalnih dejavnosti. Z izkupičkom božične tržnice smo dopolnili didaktična sredstva in igrače v vseh oddelkih. Pripravljena je bila nova spletna stran vrtca z objavami prispevkov o aktualnem dogajanju v oddelkih. Decembra je bil organiziran 3. dobrodelni

koncert OŠ in Vrtca Žužemberk. V vseh enotah so v poletnem času potekala vzdrževalna dela; v Žužemberku je bil v stari šoli ter na Jurčičevi zbrusen in prelakiran parket, vse stene so bile prebeljene, v enoti Dvor sta bili sanirani steni v jedilnici in na hodniku.

Leto **2016/17**: Ponovno se je pojavila potreba, da šolsko leto začnemo z dvanajstimi oddelki, v katere je bilo do zaposlitve prostih mest vključenih 199 varovancev. Na čakalnem seznamu za vključitev med letom je ostalo nekaj otrok, ki jim nismo uspeli zagotoviti sprejema v vrtec. V sodelovanju s šolo smo organizirali 4. dobrodelni koncert. Podružnična šola Dvor in z njo enota vrtca na Dvoru je obeležila deseto obletnico izgradnje nove šole. Za otroke najstarejših oddelkov smo prvič organizirali zaključni izlet v Kekčevo deželo. Posodobitev knjižnega gradiva za potrebe projekta CICI bralček je bila realizirana z izkupičkom božične tržnice delavk vrtca. Na Dvoru je bilo urejeno igrišče za vrtcem – postavljena je bila ograja in novo kombinirano igralo za najmlajše otroke, ki je bilo delno financirano z izkupičkom gledališke predstave delavk enote Dvor. V enoti na Jurčičevi je v kuhinji zaradi počene talne cevi prišlo do iztekanja vode, zaradi česar je bila potrebna dolgotrajna sanacija parketa v igralnici Muckov. Ponovno je bil saniran parket v igralnici Miškolinov v stari šoli.

Miškolini in Ribice na obisku pri Kekcu in Pehti – zaključni izlet v Kekčevo deželo, maj 2017.

Igra na novem igralu v Vrtcu Dvor.

Dobrodošla in težko pričakovana pridobitev v Vrtcu Dvor - pokrite terase.

Leto **2017/18**: Jeseni so bile v enoti Dvor pri treh igralnicah pokrite terase, za kar so bila porabljeni sredstva, zbrana na dobrodelnih koncertih OŠ in Vrtca Žužemberk leta 2014, 2015 in 2016. Preostanek sredstev je zagotovila Občina Žužemberk. Po začetku delovanja 12. oddelka, februarja 2017, je število vključenih otrok ponovno naraslo na 201, na čakalnem seznamu za sprejem med letom je spet ostalo nekaj otrok. Zaradi začetka gradnje novega vrtca na obstoječi lokaciji v Žužemberku smo aprila tri oddelke iz enote na Jurčičevi ulici preselili v nadomestne prostore; oddelek Medvedki iz VVD Brulec je postal polni oddelek in se je preselil v zbornico Vrtca Dvor, Ptički z Jurčičeve ulice so našli družbo pri Polžkih v VVD Brulec, Miškolini so se naselili v dvorani prizidka telovadnice v OŠ Žužemberk, Ribice

pa v igralnici za podaljšano bivanje v OŠ Žužemberk. Dvodnevno letovanje za otroke pred vstopom v šolo je bilo nadgrajeno v tridnevni vrtec v naravi, kar se je izkazalo za zelo pozitivno izkušnjo.

Leto **2018/19** je 200 otrok, vključenih v vrtec, začelo in končalo na lokacijah, kjer smo zaključili preteklo šolsko leto, saj se je selitev v nov vrtec s prvotno načrtovane jeseni 2018 in kasneje pomladi 2019 zavlekla na 1. 9. 2019. Vrtec Žužemberk je še zadnje leto gostoval v prostorih OŠ Žužemberk in v Družinskem varstvu Brulec. Poleg dokončnega urejanja prostorov novega vrtca pred vselitvijo je bila naša največja pridobitev v tem šolskem letu novo ime vrtca; postali smo Vrtec Sonček pri OŠ Žužemberk z enotama Medo na Dvoru in Jurček na Jurčičevi ulici.

***Vsi zaposleni v Vrtcu Sonček bomo skrbeli,
da bodo naši sončni žarki nežno in toplo
božali prav vsakega našega malega sončka.***

Zapisi do leta 2006 so povzeti po raziskovalni nalogi Zgodovina Vrtca Žužemberk avtorice Olge Longar iz leta 2007.

III. Spomini so oživeali

»V ŽELODU JE HRAST, V OTROKU JE ODRASEL ČLOVEK«

S pomini na šolo in vrtec. Res jih ni malo. Letos bo minilo že 50 let, odkar sem začela svojo poklicno pot v OŠ Žužemberk. V 43 letih pedagoškega dela sem bila ves čas povezana tudi z vrtcem.

Najprej kot mama obeh otrok – Primoža in Polonce. Kako navdušeno smo mladi starši leta 1976 pričakovali otvoritev novega Marlesovega vrtca pod Cvibljem, pri Sirkovem kozolcu! Spominjam se delovne akcije, ko smo urejali okolico, z embalažo opreme pa kurili ogenj. V veselje otrok, ki so tudi pomagali. Veselili smo se svetlih, lepo opremljenih igralnic, prostranega igrišča, varno ograjenega in odmaknjenega od prometnega hrupa.

Kasneje sem s strokovnimi delavkami sodelovala kot šolska pedagoginja. Svetovalno delo je potekalo v vseh starostnih skupinah, posebna pozornost pa je bila namenjena otrokom v pripravi na šolo – mali šoli in njihovi zrelosti za vstop v 1. razred. Z zgodnjim odkrivanjem zaostankov in motenj, zlasti na področjih govora, motorike, socialne in čustvene zrelosti ter navad, so vzgojiteljice z načrtnim delom, zavzetostjo staršev in ob pomoči strokovnjakov pomagale otrokom premagovati težave. Odložitev všolanja je bila sprejeta pretehtano in argumentirano. Tudi odkrivanje nadarjenih otrok je bila pomembna naloga, ob tem pa ustvarjanje ugodnih pogojev za vsestranski razvoj vseh otrok. V tistem času je bilo strokovno delo našega Vrtca z anamnezami, skalami zrelosti in osebnimi listi vzgled mnogim predšolskim zavodom na Dolenjskem.

Že takrat, še bolj pa v času mojega vodenja OŠ z Vrtcem (od l. 1994 do 2012), smo si prizadevali za povezanost šole in vrtca. To pa ni bilo prav lahko. Zavod je namreč deloval na 4 lokacijah, v 6 stavbah in izvajal dva vzgojno-izobraževalna programa – predšolskega in osnovnošolskega. Poleg centralne šole v Žužemberku so delovale še podružnične šole Ajdovec, Dvor in Šmihel, Vrtec Žužemberk in Dvor ter dve vzgojno-varstveni družini. S skupnimi službami (tajništvo, računovodstvo, svetovalno delo, tehnični sektor), z izobraževanji, skupnimi prireditvami, konferencami, razstavami in sindikalnimi akcijami veselih

praznovanj in ekskurzij smo uspeli povezati zaposlene v Vrtcu in šoli. To pa je bilo dobro za vse.

Strokovno delo Vrtca je temeljilo na izvajanju nacionalnega programa in viziji. Našo izvirno suhokranjsko pedagogiko smo gradili z vsakoletnimi prednostnimi nalogami, ki so temeljile na vrednotah, spoštovanju družine in značilnostih domačega okolja. Starši so bili naši prvi sogovorniki. Veselili smo se napredka vseh otrok in pomagali reševati družinske stiske.

Ponosni smo bili na prve izvirne koticke, narejene po načrtih vzgojiteljic na raziskovalne naloge (od 120-ih so jih 33 napisale vzgojiteljice s pomočnicami), na predstavitve Vrtca na Celjskem sejmu; na glasili Korenjaki in Utrinki, ki so jih pisali zaposleni, starši in ilustrirali otroci. V veselje so nam bili akvariji z ribicami za umirjanje otrok, mali muzej vrtca z igračami in etnološkimi predmeti, Polžkov bus, strokovni članki, s katerimi so naše sodelavke iz Vrtca bogatile revijo Vzgojiteljica ... V lepem spominu so raznovrstna druženja s starši — od predavanj, okroglih miz, delavnic do veselih zaključkov s harmoniko in petjem ...

Izboljševali smo tudi materialne pogoje za delo. Postopoma je bil obnovljen Vrtec v Žužemberku (streha, fasada, nova oprema, preureditev

Vrtčevske maškare na obisku pri ravnateljici mag. Jelki Mrvar, februar 2003.

kuhinje, dograditev teras, Grahkova hišica, igrala, peskovnik, vodnjak ...). Največja pridobitev je bil nedvomno vrtec v novi Podružnični šoli Dvor, odprt l. 2006. Štiri igralnice, pralnica, zbornica, terase, sodobna kuhinja z jedilnico pa velika telovadnica z igriščem v najlepšem delu Dvora — to je bil visok standard v primerjavi z utesnjenimi prostori v stari dvorski šoli.

Zaradi prostorske stiske so se oddelki vrtca ugnezdili tudi v stari šoli Žužemberk. Zadihali so v prijazno preurejenih učilnicah, z novim veznim hodnikom pa dobili pot do telovadnice, male dvorane, knjižnice, računalniške učilnice ...

Že sedem let mineva od mojega aktivnega dela v šoli in vrtcu. Tako nepričakovano in hitro se je zgodilo, da je bil podrt naš mali, prijazni vrtec in je bila na njegovo mesto postavljena velika nadstropna stavba. Kar nekako tuje je delovala; zavzela je preveč igralnega prostora ... A ko sem si ogledala v sončnih barvah opremljeno notranjost, pred vhodom pa vedno lep znak šole z novim imenom Vrtca — SONČEK, so bili občutki že drugačni. Pogoji za delo bodo nedvomno veliko boljši.

Toda moč vrtca je bila in mora biti v **LJUDEH**. Lik vzgojiteljic – pomočnic, ki so z lastno osebnostjo in vzgledom najbolj čisto zrcalo vsakemu otroku v

najpomembnejšem obdobju njegovega življenja. V sozvočju z otrokovo naravo, talenti in skupaj s starši gradijo temelje zdrave, trdne in pogumne osebnosti. **Zato se še posebej rada spominjam vseh v kolektivu Vrtca, njihove zavzetosti za delo, odgovornosti in pripadnosti zavodu.**

Vedno znova se razveselim srečanja s četico ob bibi ali brez nje, v spremstvu vzgojiteljic—pomočnic na trgu, ulici ali ko si pomahamo prav od daleč ... Tako lepo je slišati: »Teta Pavla, gospa Milena ...« Te drobne glavice ... Kako smo se, kako se bodo odrasli zapisali v njihovo odraščanje in prihodnost?

Kajti v želodu je hrast, v otroku je odrasel človek ...

Kolektivu Vrtca Sonček želim, da bi se vsak zase in vsi skupaj zavedali poslanstva in lepote dela z najmlajšimi; da bi odraščanje suhokranjskih otrok varovali pasti globaliziranega sveta, vzgajali za vrednote, spoštovanje staršev, družine in vseh ljudi ter za zdrav odnos do narave. Povezanost kolektiva in pristna vez s starši sta dober temelj za to. Vse dobro vsem. **Naj bo prihodnost naših suhokranjskih otrok varna in srečna.**

Olga Longar

NEPOZABNI SPOMINI NA VRTEC (1973 - 2012)

Vesela sem, da bo za otroke in zaposlene v Vrtcu Žužemberk že četrto »dan najlepših sanj«. Prvič so ga starši dočakali 1. septembra 1966, ko se je odprl oddelek v takratni Krajevni skupnosti. Oddelek je obiskovalo 14 otrok. Veliko veselje je bilo tudi v decembru 1968, ko so otroci dobili nove prostore v kleti bloka – kuhinjo, dve igralnici, sanitarije in malo spalnico.

V teh prostorih sem 1. septembra 1973 tudi sama začela svoje prvo službovanje. Prostorji so bili res majhni. Število otrok v oddelku od 1 do 3 let in oddelku od 3 do 7 let je bilo 40 – kar je preko normativov, ki takrat še niso bili uzakonjeni. Zaradi prostorske neprimernosti in naraščanja števila otrok se je s samoprispevkom zgradil montažni vrtec, obdan z zelenjem, na današnji Jurčičevi

ulici. Takrat je za naše otroke in zaposlene posijalo svetlo sonce. Bili smo srečni. Ker je število otrok naraščalo, so bila potrebna prilaganja in odpiranje novih oddelkov na Dvoru, v Žužemberku ter družinskih varstev. Vse težave je do leta 1990 reševal takratni ravnatelj Ciril Kosmina, štiri leta ravnatelj Tone Virant in kasneje ravnateljica mag. Jelka Mrvar, ki je kot pedagoginja že od leta 1980 spremljala delo v pripravah na šolo – v malih šolah. Delo v vrtcu je dobro poznala, zato je bila v obdobju njenega ravnateljevanja močna povezava vrtec – šola, kar je za uspešno delo na vseh področjih zelo pomembno. Obnavljali so se prostori, igrišča, sistematično so se dopolnjevali koticiki z didaktičnimi sredstvi, knjižni koticiki, arhiviranje, spremljanje vzgojnega dela z analizami ... Dobro in strokovno sodelovanje je potekalo z učitelji, ki so obogatili naše vzgojno-izobraževalno delo s področja telesne vzgoje, glasbe, knjižne vzgoje ter naravoslovnih predmetov.

Ko se ozrem v čas službovanja, ugotavljam, da so mi ostali samo lepi spomini. Čeprav vedno ni bilo lahko, človek spozna, da je to delo z ljudmi, da smo različni in prav ta različnost nas dopolnjuje in spodbuja k sprejemanju različnih konstruktivnih mnenj. Bili so časi, ko smo si izmenjavali uspehe in probleme na različnih srečanjih. Zelo pomembni sta bili avtonomija in kreativnost vzgojitelja. Zato lahko rečem, da so nastale bogate individualne in skupinske raziskovalne naloge, Utrinki, Korenjaki, različni projekti, ki so bili predstavljeni v Cankarjevem domu, na Celjskem sejmu, lutkovne predstave, za katere smo lutke izdelale same, dramske igre ... Vse to je izhajalo iz prednostnih nalog Vrtca Žužemberk in posameznega oddelka. Zanimivi so bili aktivni vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic, na katerih smo analizirali vzgojno delo; vedno je bilo kaj novega, izvirnega. Tako smo svoje delo lahko dopolnjevale in do enakih ciljev iz Kurikuluma prihajale na različne

Olga Longar z oddelkom Miškolini na družinskem srečanju, marec 2001.

načine. Od vsake sodelavke sem se lahko kaj naučila. Vodenje vrtca mi je dalo posebno noto, vendar mi je bilo najpomembnejše delo v skupini. Nepozabna so letovanja z otroki, plavalni tečaji, dejavnosti v naravi, saj je narava predšolskemu otroku lahko največja učiteljica. Lep je spomin na dobro in bogato sodelovanje s starimi starši in starši, ki so dopolnjevali delo na posameznem področju. Staršem sem hvaležna za vso podporo vrtcu, saj so s tem dali velik vzgled svojim otrokom, ki jim pomenijo vse. Aktivno so sodelovali v različnih oblikah, ki so bile namenjene njim, takrat še delovne akcije, na katerih smo urejali igrišča ali igralne koticike z različnimi didaktičnimi sredstvi. Seveda brez dobre hrane in urejenosti vrtca si te institucije ne moremo predstavljati. Za to so poskrbele marljive in zanesljive kuharice, čistilke in hišniki.

Kaj želim našim suhokranjskim otrokom, staršem, vzgojnemu osebju in vsem, ki so aktivno vključeni v ta proces? V novem Vrtcu Sonček, v velikih svetlih prostorih, želim vsem dobro počutje, medsebojno sodelovanje, odgovorno delo, spoštovanje in z znanjem dopolnjevanje drug drugega, veliko iznajdljivosti in iskanja dobrih rešitev. Otrokom želim ustvarjalne igre, življenje in učenje v naravi, da bi jo znali razumeti in ohranjati.

Za majhnega otroka igra ni samo zabava. Kaj je za majhnega otroka res »majhno«? Igra je biti odrasel. Igra je delo. Igra je svet zase. (L. Frances Edmunos)

Fani Longar

ZAČELA SEM V VRTCU: OD 1967 DO 1971

Leta hitro minevajo. Odkar sem prvič prevzela skrb za oddelek otrok v Vrtcu Žužemberk, bo letos, 1. septembra, minilo dvainpetdeset let. Dolga doba, kajne? A spomini so še vedno dovolj živi, da napišem nekaj stavkov. Na tem delovnem mestu sem ostala štiri leta. Prvo leto v družini z le 8 do 14 otroki, zadnje leto z več kot 50. Vsa ta leta je bil ravnatelj in tudi zelo prizadeven in skrben za vrtec g. Ciril Kosmina, pedagoški svetovalec iz Novega mesta – prvi dve leti g. Jože Glonar, kasneje ga. Marija Padovan in ga. Ana Lečevski. Hvala jim za nasvete, spodbudne besede, tudi pohvale. Prostori vrtca so bili v spodnjem delu današnje Občine Žužemberk, takrat Krajevne skupnosti. Za današnji čas zelo skromno; bivalni prostor, majhen in temačen predprostorček za garderobo in stranišče preko hodnika. V nadstropju stavbe je stanovala varuhinja in zelo skrbna kuharica in hkrati čistilka, ga. Mimica Pucelj. Skupaj sva naredili mnogo igrač, oblačil za nastope otrok, ustvarjalnih hišic iz kartona in še in še. Znala je pridobiti in zaposliti otroke do mojega prihoda ob pol osmi uri. Otroci so sodelovali in pomagali ustvarjati igrače iz blaga, gumbov, kartona. Z veseljem so barvali in spreminjali velike kartonske škatle v hišice iz pravljič in se potem igrali v njih, dramatisirali, se v njih počutili varne. Izdelovali smo lutke, pomagali so in se zanje počutili odgovorni skrbniki in uporabniki. Veliko časa smo preživeli zunaj, v naravi. Naš je bil »gozdiček« pod

Cvibljem, pa mlaka nad Cvibljem. Spoznavali smo življenje živali ob rednem opazovanju, pa najsi so bile čebele, mravlje ali žabe.

V nove prostore, lepo urejene in opremljene za tisti čas, smo se preselili čez leto in pol – v kletne prostore novozgrajenega bloka ISKRE. Ker je bilo otrok že okoli 50, je bil odprt še tretji oddelek v popoldanskem času. Kljub tolikšnemu številu otrok smo bile z njimi štiri delavke. Poleg mene in ge. Pucljeve še Anica Hribar in Tončka Longar.

Na otroke imam lepe spomine, prav tako na posamezne zaposlitve, nastope na proslavah skupaj s šolo. Pripravili smo tudi samostojni nastop v kinodvorani. Po toliko letih še vem, da je bila tisto nedeljo popoldne kinodvorana polna. Kako so ploskali posrečenim nastopom otrok!

Spomini ostajajo. Na posameznike, ki so danes odrasli, prvi od njih so že upokojeni. In so že dedki in babice. Prav tako domiselni in ustvarjalni so, kot so bili oni. Le en primer. Po risanju so predstavili svoje delo drugim. Na risbici so bile le velike valovite črte. Povsod, čez ves risalni list. »Jurček, kaj si pa ti narisal?« Korajžno: »Povodnega moža!« »Ja, kje pa je?« In odgovor: »A ne veš? Pod vodo plava!« Razmislek.

Omeniti moram še to. V vrtec sem prišla kot neustrezno strokovno izobražena, saj sem imela 5-letno učiteljsko in ne vzgojiteljsko šole. Med strokovnim izpopolnjevanjem v Novem mestu so me vzgojiteljice medse sprejele prijazno in mi praktično pomagale. Še danes sem jim hvaležna. Hvala razumevajoči takratni ravnateljici vrtcev v Novem mestu, ge. Kristini Plut.

Želim vse dobro. Vzgojiteljice, bodite do otrok tankočutne, ljubeče, tolažeče, potrpežljive, razumevajoče.

Po mnogih letih ponovno v vrtcu, tokrat kot babica.

Tončka Longar

KAKO LEPO SO DIŠALE SVEŽE ŽEMLJICE!

Začela sem delati v prostorih bloka, ki so bili takrat namenjeni za varstvo otrok. Zjutraj sem odpirala vrtec in sprejemala otroke, ko je prišla druga delavka, sem odšla v kuhinjo. Kuhinja je bila majhna.

Običajno je bilo treba najprej v nabavo: V pekarno po kruh, v mesarijo (v Plutovi hiši) po meso, po ostalo v trgovino. Spomnim se, kako lepo so dišale žemljice, ki so bile sveže pečene v pekarni. Še tople sem odnesla v vrtec za zajtrk.

Mleko smo dobivali od kmetov. Včasih sem ga šla sama iskat, nekateri so ga prinašali sami. Jedilnike smo sestavljale delavke. Veliko smo uporabljali mleto meso, ker je bilo varno in primerno za majhne otroke. Vso hrano sem pripravljala sama, tudi razne zakuhe.

Že takrat so nas obiskovali razni inšpektorji in pregledovali ustreznost prostorov in hrane.

Ker se mi je ponudila priložnost za drugo zaposlitev, sem odšla drugam.

Ivana (Jana) Špiletič

UTRINEK Z DELA V VRTCU

V letih od 1974 do 1979 sem delala v vrtcu. Od tega je minilo že 40 let. Začela sem v kletnih prostorih bloka na Grajskem trgu 38, najprej kot kuharica, nato kot varuhinja. Doživela sem veliko lepih trenutkov pri delu z otroki, saj so me vedno znali presenetiti s kakšno domisljico. Najbolj mi je ostal v spominu tale doživljaj: Za kosilo je bila prežgana juha. Vsi so jo že pojedli in čakali na prikuho. Eden od

otrok se juhe ni niti pritaknil. Na vprašanje »Zakaj pa ne ješ juhe?« je odgovoril: »Teh mozolu že ne bom ju.« Vprašala sem ga, kakšnih mozoljev. V juhi mi je pokazal kumino. To so bili »mozolji«.

Ob spominih na delo v vrtcu in otroke mi je vedno toplo pri srcu.

V novem vrtcu na Jurčičevi, leto 1979.

Tončka Smuk – Gnidovec

SONČNI IN SENČNI SPOMINI NA VRTEC ŽUŽEMBERK

Prejela sem prijazno prošnjo, da kot nekdanja zaposlena v vrtcu napišem nekaj spominov na čas pred skoraj 40 leti, ko sem dve leti delala v vrtcu kot vzgojiteljica v skupini najmlajših.

Moji najlepši spomini segajo v otroštvo v Ajdovcu, ko smo štirje otroci z mamo in očetom v brezskrbnem otroštvu ob trdem delu na kmetiji skupaj rasli. Ko mi je bilo 14 let, sem odšla na srednjo zdravstveno šolo v Novem mestu.

Po končani srednji šoli sem se za štiri leta zaposlila na otroškem oddelku tamkajšnje bolnišnice. V tistem času, leta 1977, sem se vpisala na študij ob delu na višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani. Zaradi triizmenskega dela in številnih nadur sem težko usklajevala predavanja in vaje, zato sem iskala zaposlitev, kjer bi delo in študij lažje opravljala. Tako sem septembra 1978 prišla v vrtec v Žužemberku in tu ostala do oktobra 1980. Večino časa sem delala po 10 ur dnevno, da sem si prislужila proste dneve za obisk predavanj v Ljubljani. Tako sem ob pol šestih vrtec odpirala in sprejemala otroke, ob pol štirih pa se poslovila še od zadnjih varovancev in staršev ter zaklenila hišo.

Delo z otroki in njihovimi starši je bilo lepo. Polno drobnih in lepih spominov imam nanje. Z nekaterimi smo že lahko delali preproste barvne slikarije. Sestavljali podobe iz različnih materialov, drugi pa so bili mlajši, večina je bila še v pleničkah, nekateri so bili še nesamostojni v hoji in pri hranjenju.

V veliko veselje mi je bilo previjanje otrok, ker sem se tisti čas lahko posvetila vsakemu posebej, ob previjalni mizi pa so drugi sedeli na kahlicah, »ustvarjali« in čebljali.

V tej mali skupini, ki je štela od 14 do 15 otrok, je bil to pravi obred in dogodek po zajtrku in

kosilu. Po takem protokolu smo vsak dan, če le ni bilo preslabo vreme, ob vrvcici odkorakali na sprehod v bližnjo okolico vrtca. Po vrnitvi smo se pripravili na kosilo, ki je bilo polno živžava ob vtisih dogodkov tistega dne.

Ob vsem lepem nikakor ne smem prezreti najboljših sodelavk Jane in Zinke, na kateri imam najlepše spomine. Z veliko srčnostjo in predanostjo delu z otroki sta mi bili v veliko pomoč.

Ko že govorim o spominih in vtisih, ne morem, da ne bi omenila, kako mi je na tisto lepo življenje z otroki padla senca tistega časa, ki je omejevala še posebej učitelje in vzgojitelje v smislu izražanja verskih čustev. To je bil čas, ko sem za vsakim svojim korakom čutila tiho, nevidno spremstvo, ko so tudi stene imele ušesa.

Moja utemeljitev, da imam po ustavi zagotovljeno pravico o verski svobodi, ni bila sprejeta. Odgovor je bil, da ne morem otrok vzgajati v marksističnem duhu, če hodim v cerkev ... To je bil duh tistega časa.

Veseli me, da gradite nov vrtec in da mu boste dali ime Sonček. Naj vsak dan posveti v srca vaših mladih obiskovalcev in njihovih staršev. Želim si, da bi iz Sončka prihajali sami dobri ljudje.

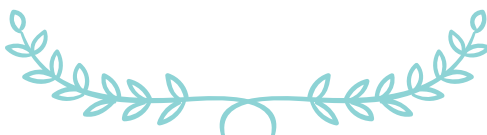
Zavedati se moramo, da nov vrtec še ne zagotavlja nove kvalitete. Dušo mu bodo dali otroci in vzgojitelji, pa tudi vsi, ki se bodo trudili za sožitje in razvoj našega mladega rodu. Želim si, da bi poudarjali plemenite vrednote, srčnost in pokončnost, kjer se bo vsak otrok čutil sprejet in pomemben v svoji enkratnosti. Te vrednote so ohranjale slovenski rod že stoletja. Duh vzornikov je med nami, njihova imena hrani zgodovina, nekatera so zapisana v bližnjem parku znanih Suhokranjcev.

Majda Hrovat

Z NJIMI JE BILO PRIJETNO

Leta 1978 sem začela delati v vrtcu na Jurčičevi. Nadomeščala sem delavko na porodniškem dopustu. Delala sem v kuhinji, kjer sem zjutraj pripravila zajtrk, nato sem pazila otroke.

Po kosilu sem pomila posodo. Z otroki sem zelo rada delala. Bili so ubogljivi in poslušni. Čeprav je bilo v mlajši skupini tudi do 20 otrok, je bilo delo z njimi vedno prijetno in lepo.

Francka Ožbalt

OBČASNO SEM DELALA V VRTCU

Leta 1980 sem se upokojila in občasno delala v vrtcu kot varuhinja. Otroci so me zelo lepo sprejeli in radi so nastopali na proslavah.

Spominjam se prvomajske proslave. Vsi zaposleni so se trudili, da bi bil program kar se da lep. V moji mali domači delavnici je nastala narodna noša, otroci pa so se za ta dan naučili primerno pesmico.

Ko je bilo mojega dela v vrtcu konec, mi je ostalo veliko zadovoljstvo, predvsem pa čudoviti spomini na delo z otroki in sodelavkami.

Francka Ožbalt z varovancema v narodni noši, ki jo je izdelala sama.

Milena Legan

LEPI SPOMINI NA PRVO DELOVNO MESTO V VRTCU

Moja usoda je hotela, da sem po poklicu postala učiteljica. Rodila sem se v Srednjem Lipovcu. Ko sem obiskovala drugi razred podružnične šole na Ajdovcu, sem v nesreči pri delu v gozdu izgubila očeta. Skupaj z mamo, bratom in staro mamo smo preživljali kar težke čase. Za tisto malo, kar smo imeli, smo se morali zelo truditi. V osmem razredu osnovne šole sem se odločila, da bom po poklicu postala učiteljica, saj sem želela mami pomagati pri številnih skrbeh, ki jih je imela. V času šolanja sem stanovala pri prijaznih sorodnikih, ki so mi pomagali na poti do poklica. Najbolj sem se veselila vikenda, ko sem se lahko odpravila domov, ker mi življenje in potepanje po mestu ni bilo najbolj všeč. Vedela sem, da me doma potrebujejo in rada sem pomagala pri domačih in kmečkih opravilih. Takoj po opravljeni diplomi sem dobila službo v domačem kraju. Lahko rečem, da je bil to zame »dan najlepših sanj«. Ker takoj ni bilo prostega mesta, so me zaposlili v vrtcu na Dvoru, nato eno leto v mali šoli v Žužemberku in po dveh letih sem dobila službo razredne učiteljice v Ajdovcu. Kaj si more človek želeli lepšega, kot imeti službo v domačem kraju med prijaznimi in skromnimi ljudmi.

Lepe spomine imam na prijazne otroke in sodelavce na Dvoru, ko sem kot varuhinja pomagala pri vzgojiteljici Dijani Pečjak. Vrtec je bil prizidan pri stari šoli na Dvoru. Otroci so bili v dveh igralnicah. V zgornji igralnici so bili predšolski otroci, v spodnji najmlajši. Vrtec je imel tudi podstrešje, ki je bilo preurejeno v športno igralnico in je bilo namenjeno sprostitevni igram ob slabem vremenu. Ob lepem vremenu so bili otroci veliko zunaj na igrišču in v mivki. V popoldansko malo šolo, ki sem jo eno leto vodila v Žužemberku, v učilnici prvega razreda, so prihajali otroci, ki takrat niso obiskovali vrtca. Bila je trikrat na teden, popoldne. Otroci so bili zelo pridni in vodljivi. Radi so sodelovali pri usmerjenih dejavnostih in poslušali pravljice. Še rajši so se igrali igre, ki so bile proste in umirjene. Včasih kar malo pogrešam stare čase, ko se ni tako mudilo, ni bilo računalnika, otroci so bili željni znanja ter smo imeli več časa za pogovor in igro.

Za konec: hvala vsem, ki ste me na začetku poklicne poti spremljali, mi dajali praktične nasvete in pomagali, kadar so bile na poti ovire.

Hvala učencem in njihovim staršem, ki mi zaupajo, da sem njihova učiteljica.

Slavka Nahtigal

SPOMINJAM SE SVOJIH ZAČETKOV

Slavka Nahtigal – vodja podružnične šole v Zagradcu, sem profesorica razrednega pouka in od leta 2002 poučujem na Podružnični šoli Zagradec, ki je 9-letna podružnica OŠ Stična. Vodim otroški pevski zbor in instrumentalno skupino.

Pred tem sem poučevala na OŠ Žužemberk, natančneje od leta 1980 do leta 1994 sem bila vzgojiteljica v vrtcu na Jurčičevi ulici, na hribčku, v montažnem vrtcu s tremi oddelki. Zadnja tri leta sem bila vodja vrtca, ki je deloval v okviru OŠ

Žužemberk. V popoldanskem času sem poučevala tudi »malo šolo« v Žužemberku in Šmihelu. V šolskem letu 1996/97 sem učila 3. razred na podružnični šoli Dvor. Od 1997 do leta 2002 sem poučevala na matični šoli Žužemberk, kjer sem pridobila izkušnje tudi na predmetni stopnji.

Čeprav sem bila zagraška štipendistka za vrtec, leta takrat še ni bil zgrajen, zato sem se lahko zaposlila v Žužemberku, kjer so potrebovali vzgojiteljice. Ljubezen do rojstnega kraja in moje šole me je leta 2002 popeljala v zagraško šolo.

Moja poklicna pot v Žužemberku se je začela 1980, ko sem se po končanem pripravništvu zaposlila kot vzgojiteljica. Že takrat sem vedela, da bo potrebno nadaljevati študij ob delu, kajti v pripravi so bili novi programi na pedagoški fakulteti, ki so bili namenjeni moji generaciji. Ob odprtju oddelka višje vzgojiteljske šole sem nadaljevala študij. Fakulteta se nam je s tem oddolžila za neljubi zaplet ob prehodu s 5-letne vzgojiteljske šole na visokošolski program. Medtem se je oblikoval tudi univerzitetni oddelek razrednega pouka in ponudila se je priložnost za nadaljevanje študija. Ob delu sem končala tudi zborovsko šolo in šolo za ravnateljce.

Ko pomislim na prva leta službovanja v Žužemberku, se mi zdi, da sem bila v službi 24 ur. Bila so leta gradnje, družinskega življenja in študija ob delu. Človek bi pomislil, da mu pripada beneficiran staž. Toda če delaš z ljubeznijo, si vedno nagrajen. Pri tem je sodelovala cela družina. Na morju smo nabirali školjke, da jih bo mami nesla v vrtec, v gozdu smo nabrali storže, vejice, mah za novoletne dekoracije in podobno. To so bili časi, ko so bili tudi moji otroci v predšolskem obdobju, uživali smo v ustvarjanju in ostali so lepi spomini.

Kot mlado dekle sem se znašla pred veliko skupino otrok v upanju, da sem si izbrala pravi poklic. Vrtec je bil primerno opremljen, že sama zgradba je bila pristrčna. Igrač je bilo veliko, a ne takih kot danes. Igrali smo se s pravimi posodicami, obuvali smo mamine in očkove čevlje, iz moških srajc smo izdelali halje, ki smo jih nosili kot zaščitno obleko pri slikanju. Starši so nanesti vsemogoče ostanke blaga, usnja, papirja, lesa ... Materiala za ustvarjanje ni nikoli zmanjkalo. Izdelovali smo spominke za starše, stare starše in obiskovalce. Sodelovanje med vrtcem in družino je bilo vzajemno, zaupali smo si, bili hvaležni, izmenjavali smo izkušnje in delali v dobro otrok.

Z menoj je vstopil v vrtec tudi vzgojni program; ravno v letu mojega pripravništva so bila izdana prva gradiva za interno uporabo in leto za tem je tudi uradno izšel. Vzgojiteljice moje generacije se boste gotovo spomnile brošur, za vsako področje je bila posebna barva. Vsebina teh knjižic je sestavni del učnega načrta za 1. razred.

Vzgojno delo se je začelo z jutranjim razgibavanjem pred zajtrkom – telovadba, ki je trajala približno 20 minut. Po zajtrku je

sledilo usmerjeno delo (dve šolski uri). Primer: pravljica, obnova, risanje. Nato v vsakem vremenu bivanje na prostem ali sprehod. Pa še kosilo in počitek. Načrtovanje je bilo tematsko, kar pomeni, da so bila področja vsebinsko povezana. Vsebin je bilo manj, a bile so natančneje obdelane. Če izhajam iz primera pravljice, je bila iz nje izpeljana tudi matematika. Štetje in preštevanje pravljčnih oseb, skrivanje po določenih prostorih – razvijanje prostorskih predstav in podobno.

Nikoli se nisem povsem oddaljila od 6-letnih otrok. Prva leta po odhodu iz vrtca sem poučevala predvsem v prvi triadi. Zadnjih deset let jih pozdravim kot vodja šole ob sprejemu v 1. razred. Ponosno povem, da sem delala v vrtcu, da jih imam rada, da poznam njihova pričakovanja in težave, ki nastopijo, ko se znajdejo sredi velike stavbe, ki se ji reče šola. Otroci čutijo, kdo jih ima rad in to hvaležno vračajo. Vsako leto jih sprejem v pevski zbor, vsak dan me lepo pozdravijo, ko tekajo mimo mojih odprtih vrat, povedo, če v stranišču teče voda, ali jim kdo skriva copate, gledajo zemljevide na stenah petega razreda in spet povedo, da komaj čakajo, ko bodo prišli v peti razred.

Izteka se moje 40. leto dela z otroki. Razmišljam, kaj se je pravzaprav spremenilo. Za delo jih je potrebno še vedno, kot pred desetletji, motivirati, jim postaviti pravila in jih voditi po pravi poti. Skupaj smo se veselili, skupaj smo bili utrujeni, se odpočili in spet nadaljevali. Tako je še vedno. Najlepše plačilo je v oddelku samem. Če delaš s srcem in občutkom za ljudi, čutiš, da se otroci niso prav nič spremenili. Spremenila se je družba. Otroci so še vedno otroci.

Vsem, ki z velikim pričakovanjem vstopate v nov vrtec Sonček v Žužemberku, želim veliko sreče in lepih trenutkov.

Vzgojiteljica Slavka (Blatnik) Nahtigal s skupino otrok, l. 1981.

Verica Gliha

OSTALI SO LE LEPI SPOMINI

Sem Verica Gliha. V Osnovni šoli Žužemberk sem se kot pomočnica vzgojiteljice zaposlila 1. 9. 1987. Najprej sem dva meseca delala v Vrtcu Žužemberk. Nato sem v sodelovanju z Vrtcem doma odprla družinsko varstvo za otroke od 1 do 2 let. Na začetku sem skrbela za šest otrok, za katere sem tudi sama kuhala in čistila prostore. Po nekaj letih mi je pri vzgoji otrok za eno uro in pol enkrat tedensko pomagala vzgojiteljica Pavla Štravs in tudi po 8 ur so se menjavale pomočnice vzgojiteljice: Barbara Legan, Lilijana Hrovat in Andreja Koncilja.

Vera Gliha z otroki na igralih v Družinskem varstvu Gliha.

Kasneje, ko je bilo v skupini 14 otrok, so z mano delale vzgojiteljice Zlatka Vorkapič, Angelca Murko, Mojca Troha, Cilka Podolski, Mateja Skobe, Stanislava Hrovat, Dijana Pečjak in Lidija Lebar Tomšič. Z vsako vzgojiteljico je bilo lepo delati in vsaka je pustila košček prijetnega spomina v mojem srcu.

Delo z otroki je lep, ampak tudi zahteven poklic. Bilo je veliko joka, smeha in tudi veselja. Ostali so lepi in nepozabni spomini.

V letu 2006 sem zaprla družinsko varstvo in sprejela delovno mesto perice in čistilke v novem vrtcu na Dvoru. Skrbela sem za čistočo vrtca, likala in prala za vrtec in šolo ter skrbela za zunanjo okolico vrtca. Z mano je delala Marinka Štepic, ki je skrbela za čistočo šole. Čeprav je bilo delo naporno, imam na ti dve leti, ko sem delala na tem delovnem mestu, zelo lepe spomine.

Leta 2008 sem se invalidsko upokojila. V Osnovni šoli Žužemberk sem bila zaposlena 21 let, zato je bilo slovo težko in žalostno.

Še vedno rada z veseljem prihajam v vrtec, kadar pripeljem ali odpeljem svoja vnuka. Lepo je tudi, ko ob tej priložnosti lahko poklepetam z vzgojiteljicami in učiteljicami.

Zinka Pograjc

NOVI SONČEK

Zinka Pograjc s skupino Miškolini, poletje 2002.

Vetrček zaveje, sonček pa posije in ogreje. Vrtec je kot drugi dom, osebje kot nadomestne mame.

Dragi moji varovančki, postali ste pravi korenjaki. Sedaj ste že mamice in očki. V vrtec vodite že svoje otročičke. Še vedno, ko vas srečujem, vidim vaše zvedave očke, majhne možice in drobne ročice.

*Stoji tam hribček.
Na hribčku zrastel je
velik in prostoren »SONČEK«.
Komaj čaka, da pod svojo streho
vesele in razigrane malčke dobi.
Vsi bi radi pod njegovo streho prišli.
Tam bodo peli, se veselili
in se marsikaj naučili,
kar iz malčka postali veliki.
Naj otroci radi in veseli
v tem novem »SONČKU« bi živeli.*

Bodite zdravi in v življenju srečni in lepi trenutki naj bodo večni.

Z lepimi pozdravi vsem.

Marija Kelšin

OD KUCHARICE DO POMOČNICE VZGOJITELJICE

Moj prvi stik z malimi otroki je bil že kmalu po končani osnovni šoli (kuharica). Ravnatelj, g. Kosmina, me je prišel prosit, da bi nadomeščala kuharico v Vrtcu Žužemberk, v bloku. Nato je sledilo kuhanje za brigadirski vrtec na Dvoru. Na tiste čase imam nepozabne spomine.

Nadomeščala sem tudi v vrtcu na Jurčičevi. Nato so me v podružnični šoli Dvor redno zaposlili kot kuharico. Čeprav sem tudi tam imela redno stik z otroki, so mi misli vedno uhajale v vrtec, med najmlajše. Ko je bil razpis za prosto delovno mesto pomočnice, sem se takoj odločila, da sprejemem. Naredila sem šolo za pomočnice in želje so bile izpolnjene.

V vrtcu na Jurčičevi smo bili kot velika družina. Otroci so radi prihajali v varstvo, imeli smo se radi. Veliko časa smo preživeli na prostem, po travnikih za vrtcem, vse do »našega gozdička«, to je gozdiček pod spomenikom na Cvibljju. Tam so otroci najbolj uživali, plezali so po drevesih, se kotalili in dričali po hribu. Pri vrtcu smo imeli svoje gredice, ki smo jih skupaj obdelovali. Delavke smo druga drugi pomagale in bilo je prijetno.

Število otrok je naraščalo in odpirali so se novi oddelki, tudi na Dvoru. Ker sem imela izpit za avto, sem postala mobilna pomočnica, tako spoznala še več otrok in sodelovala z veliko delavkami.

Sedaj se odpira novo poglavje na Jurčičevi, zasijal bo SONČEK. Naj jim bo prijetno, tako delavkam kot malčkom. SREČNO!

Marija Kelšin v oddelku Miškolini v vzgojiteljico Olgo Longar, junij 1997.

Maja Kokol

NEPOZABNO LETO V ŽUŽEMBERKU

Kot otroška animatorica, voditeljica in pevka s svojimi predstavami že več kot 10 let razveseljujem otroke po vsej Sloveniji. Kljub vsem nazivom sem na prvem mestu še vedno vzgojiteljica, saj so mi poleg zabave na odru nadvse pomembni tudi cilji, ki jih z vsako animacijo skušam doseči. Ker se pedagoški programi in metode ves čas spreminjajo, je bila moja

odločitev, da po 10-ih letih animacij sprejemem delo vzgojiteljice v vašem vrtcu več kot dobrodošla. Ne, ni bilo lahko, vendar tim, ki me je sprejel odprtih rok, mi je pomagal, da sem ponovno usvojila pozabljeno znanje, ritem, sistem in predvsem spoznala pravo timsko delo.

V vašem Vrtcu Žužemberk sem preživela nepozabno leto. S skupnimi močmi smo si izmenjavale znanje in izvedle nepozabne projekte, predstave in druženja, kar mi bo za vedno ostalo v spominu. Zame so si vzgojiteljice vedno vzele čas in me potrpežljivo učile tistih znanj, ki so mi v vseh letih zbledela. Prepričana sem, da je moja nova predstava na temo ekologije, ki je nastala po »službovanju« v Žužemberku, ravno zaradi vsega napisanega tako uspešna, prodorna, zabavna in nadvse poučna.

HVALA ravnateljici za priložnost, HVALA otrokom za vse objeme, nasmeh in ljubezen, ki so mi jo, kljub mojim dvomom in strahovom, s svojim prihodom v vrtec vsako jutro pokazali, ter HVALA, drage sodelavke, za vso podporo, pogovore in znanje, ki ga z mano z veseljem delite tudi danes.

Maja Kokol v vlogi Škratka, ki je Ptičkom, Muckom in Zajčkom popestril predpraznične dni, december 2014.

Tanja Bergant

MOJA NAJLEPŠA SLUŽBA - VRTEC ŽUŽEMBERK

Tam, kjer se hrup konča,
kjer ni ljubljanske megle,
kjer je narava doma,
tam, kjer sem čutila mir,
kjer se čas je ustavil,
kjer je bil zame kolegic izvir.

Tam bila sem doma,
pa ne čisto zares,
to je glas srca,
ker pravijo, da tam si doma,
kjer si sprejet in srce ti igra.

Moj dom je takrat tu služba bila,
Vrtec Žužemberk, ki dušo ima,
tu sem doživela veliko lepega:
srčni ljudje, veliko srce, delovne ročice,
kjer je sodelovanje vse.

Vzajemnost in skromnost,
empatija, razum,
biti slišan, uslišan,
vse to in pogum.

Kolegice, takih ni in ne bo,
spomini živijo, v večnost bo šlo.
Ta volja po delu, energija, zanos,
da bila sem del tega mi je v ponos.

Tanja Bergant s skupino Medvedki, maj 2017.

Strokovne ste, punce, odličen ste vzgled,
lahko se učijo od vas, v nedogled -
otroci in starši in vsi ljudje,
vzgojiteljice tukaj, res dobre ste.

Kjer Krka kraljuje, vrtec stoji,
zdaj nov je, ves lep,
v ponos vsem se zdi.
A tisto, res vredno je v ljudeh.
Naj še naprej sliši otroški se smeh,
ostane naj mir, ki je tukaj doma,
veselje in skromnost, vrednote srca.

Drage kolegice iskreno želim,
da ostanete take, kot mi pravi spomin.
Tem stenam dodajte dušo, srce,
z vami na čelu ima Vrtec Žužemberk čisto vse.

BILO JE NEPOZABNO

Ob prejemu vabila sem bila najprej prese-
nečena, potem pa kar zaskrbljena. Sploh
še znam? Bom skupaj zmogla spraviti ne-
kaj spominov? Bolj ko sem razmišljala, bolj so me
prevevali lepi in topli spomini. Res rada sem imela
svoje delo in toplo mi je pri srcu ob srečanju z
odraslimi osebami, ki me prijazno pozdravijo in
v njih prepoznavam tiste male nežne otročičke iz
vrtca. Po tridesetih letih dela v vrtcu so otroci, ki
sem jih imela v varstvu, danes že srečni starši.

Delala sem v vseh enotah Vrtca Žužemberk,
v prizidku stare šole na Dvoru, v stari osnovni
šoli v Žužemberku in zadnje leto tudi v novem
vrtcu v sklopu šole na Dvoru. Ne morem reči, da
smo kdaj delali v slabih pogojih – ne! Vedno pa
smo se veselili napredka novejših ali celo novih
prostorov in igral. Delala sem v času, ko je bilo
vse bolj domače, bolj preprosto, brez nepotrebne
papirnate vojske, danes imajo gospe vzgojiteljica
kup »papirologije«. Tudi otroci so bili, zdi se mi,
da drugačni od te generacije, ki raste s pametnimi

telefoni in računalniki. Da, pa tudi starši so bili
manj obremenjeni in bolj sproščeni. Čas in na-
predek sta prinesla tudi slabe strani. Vse bolj in
bolj se nam mudi, vse manj imamo časa drug za
drugega.

V najmlajših skupinah so bili otroci v pleničkah,
pa ne v pampi pleničkah, ne, takrat so se upo-
rabljale še tetra pleničke. Vsak malček je imel s
seboj 3 povijalne pasove in 6 pleničk, 3 žabice pa
rezervne majčke, hlače in slinčke. Kar dobro smo
morale paziti, da perila nismo zamešale, da sta ob
odhodu vsaka mamica ali očka domov odnesla
perilo svojega otroka. Dneve smo zapolnili z iz-
delavo preprostih igračk, ki so jih potem otroci
dobili za rojstni dan. Sadili smo rože, ki smo jih
podarili mamicam za praznik.

In še in še bi lahko pisala. Bil je lepo, bilo je ne-
pozabno in prehitro je minilo! Uživam v pokoju;
imam vnučka, ki obiskuje vrtec, tako da imam z
bivšimi sodelavkami še vedno stike. Še vedno mi
je lepo, ko stopim skozi vrtčevska
vrata.

Skupaj z vami se veselim novega
vrtca. Želim vam, da se boste v njem
prijetno počutili, marsikaj lepega
doživeli in v svet odraslosti odnesli
same lepe spomine na dneve, pre-
živete v njem. Smejte se, veliko se
smejte, primite se za roke in se vrtite
z vrtincem življenja, kajti življenje je
kratko, otroci pa prehitro odrastejo.

Olga Mačerol – prvo leto v Vrtcu Žužemberk, pomlad 1986.

Slavka Hrovat

VEDNO SEM ŽELELA DELATI Z OTROKI

Pred tridesetimi leti sem začela delati v osnovni šoli, v kuhinji. Bilo je kar naporno in težko delo. Delala sem trideset let in potem sem bila premeščena na drugo delovno mesto. Tako sem prišla tudi v kuhinjo vrtca na Jurčičevi ulici. Tam mi je bilo zelo lepo. Že ko sem zjutraj prišla v službo, so mi otroci polepšali dan.

Pristavila sem na štedilnik za zajtrk in šla pozdravit skupine. Najprej sem šla v skupino Ptčki, kjer so bili najmlajši otroci, stari komaj leto dni. Ko sem videla tiste male obrazke, nasmejane ali objokane, so me kar pomladili. Potem sem šla pozdravit večje otroke iz skupine Mucki in Zajčki, ki so bili že vsi zelo samostojni in so me vedno lepo pozdravili. Pri zajtrku in kosilu so lepo jedli in pospravili. Vedno so peli in jaz sem kar prisluhnila.

Zelo lepo sem bila sprejeta med otroki in delavkami. Vedno sem si želela delati v vrtcu z otroki, vendar sem v skupini najmlajših bila le eno leto.

Lepe spomine imam na stari domači vrtec na Jurčičevi ulici.

Slavka Hrovat na svojem najljubšem delovnem mestu - med otroki - eno leto tudi kot varuhinja, maj 1996.

LEPO SE JE V SPOMINIH VRAČATI V PRETEKLOST

Želja, da bi postala vzgojiteljica, se je v meni začela prebujati že zelo zgodaj. Po končani OŠ sem obiskovala vzgojiteljsko šolo v Celju in 1. 9. 1979 nastopila pripravništvo v vrtcu v Novem mestu, kjer sem bila zaposlena dobro leto. V Vrtcu Žužemberk sem 1. 11. 1980 dobila zaposlitev kot vzgojiteljica in tu sem ostala vsa leta do moje skorajšnje upokojitve. Vrtec na Jurčičevi je imel takrat tri oddelke. Prevzela sem delo v skupini »malčkov« v starosti od 1 do 3 let.

Kot začetnica nisem imela izkušenj, še posebej ne za delo z najmlajšimi, ki so bili glede na starost v večini še v pleničkah. Previjalna miza je bila postavljena na hodniku v umivalnici in tam je potekala nega otrok; privajanje na kahlico ... Spominim se, da sem takrat prvič v življenju previla otroka. Pleničke so bile iz blaga; starši so jih dnevno prinašali in odnašali domov v vrečki. V igralnicah ni bilo tekoče vode, ta izboljšava je prišla kasneje. Igralnice niso bile napolnjene z igračami tako kot danes. Didaktičnih igralnih sredstev je bilo malo; kar je bilo na razpolago, smo s pridom uporabljali. V mesecu decembru nas je vsako leto obiskal dedek Mraz in prinesel igrače. To je bilo posebno pričakovanje in doživetje otrok. Spominjam se praznovanj ob DNEVU ŽENA – 8. marcu. Povabili smo mamice, pripravili program in se posladkali s piškoti, ki smo jih ob pomoči delavk in kuharice spekli v vrtčevski kuhinji. Zime so bile v tistih letih veliko bolj radodarne s snegom; hodili smo na sprehode in se vsakodnevno sankali, kar je bilo za otroke posebno doživetje. Igrišče ob vrtcu se je tekom let napolnilo z različnimi igrali za gibanje na prostem (gugalnice, igralna hišica, tobogan ...). Tudi ob pomoči staršev na delovnih akcijah. Voda na igrišču je bila otrokom v veselje predvsem v poletnih mesecih, ko so zaživele igre z vodo in mivko v peskovniku. Velika pridobitev sta bili tudi terasi ob igralnicah, tako je bilo omogočeno bivanje na svežem zraku tudi ob deževnem vremenu. Poskrbljeno je bilo tudi za otroke v prvem starostnem obdobju, ki še niso hodili.

Veliko službenih let sem opravljala vzgojno delo v oddelkih 1. starostnega obdobja. Priznam, da mi je vedno zaigralo srce, ko so mi dodelili najmlajše varovance. Zadnja leta službovanja sem preživela z najmlajšimi Polžki v VVD Brulec. Na to obdobje me vežejo lepi spomini na nadobudne malčke, njihovo igrivost, spontanost, otroškost in iskrenost in dobro medsebojno sodelovanje s sodelavkami. Naj omenim, da je bila nabava vozička s šestimi sedeži, t. i. POLŽKOV VOZ, velika pridobitev za VVD Brulec, saj nam je bilo omogočeno bivanje oz. sprehodi tudi z otroki, ki niso še hodili. Letos

Pavla Štravs na svojem najljubšem delovnem mestu - med najmlajšimi vrtičkarji. Praznovanje rojstnega dneva, december 2009.

je bilo še posebej zanimivo, saj smo vsakodnevno opazovali delovno stanje na gradbišču, kjer je rastel novi vrtec.

Svoje poslanstvo – poklic vzgojiteljice – sem vedno z veseljem in predanostjo opravljala. In to najraje pri najmlajših; zato HVALA nadrejenim, da so mi to omogočili. Letos zaključujem – pride čas, ko se je treba posloviti in dati prostor mlajšim močem. Če bi se v življenju lahko še enkrat odločala za poklic, bi izbrala ta odgovoren, poln izzivov in lep poklic vzgojiteljice.

Sodelavkam in vsem suhokranjskim otrokom želim vse dobro in veliko prijetnih uric v novem vrtcu.

Minka Fric

VRTEC, KI DIŠI PO ŠOLI

»Stara šola« je že kar nekaj let zaprta samevala. Mimo nje so hodili le učenci s težkimi šolskimi torbami. A polna učencev ni bila le šola, tudi centralni vrtec na Jurčičevi ulici je postajal vse bolj in bolj tesen.

In tako je osamljena »stara šola« 1995 odprla svoja vrata in dobila nove prebivalce – vrtničarje, ki so s svojo živahnostjo in glasnostjo starim zidovom vdihnili novo življenje. Najprej je bila skupina starejših predšolskih otrok, ki se je poimenovala Ribice. Tu sem svoje delovno mesto dobila tudi jaz s pomočnico Miro Hrovat. Ker smo se imenovali

Ribice, je kmalu v prostorni avli stal velik akvarij s tropskimi ribicami. To je bilo naše poslanstvo, za katerega smo skrbeli skupaj z otroki. A nismo bili dolgo sami. Pridružila se nam je še krajša priprava na šolo. Z devetletno osnovno šolo so prikorakali še učenci 1. in 2. razreda, JV in PB. V teh prostorih so se ves čas prepletale različne dejavnosti in vsebine, v katerih so otroci pridobivali dobre vzgojne navade in izkušnje, intelektualne veščine in še kaj. Bogato smo sodelovali s starši. Bili so aktivni in so radi priskočili na pomoč. Najbolj opazna so še danes drevesa na igrišču, ki smo jih posadili skupaj, da bi imeli otroci dovolj sence v igri na igrišču.

Tudi danes so vrata še odprta in v njej se še vedno slišijo otroški glasovi, izmenjavata se jok in smeh. Čeprav se bodo otroci selili v nov, lep in modern vrtec, bodo prostori »stare šole« še vedno polni življenja.

Vrtec v »stari šoli« je obiskovalo kar nekaj generacij otrok, ki so skupaj z nami, delavci, preživeli veliko lepih in nepozabnih trenutkov. V vseh letih se je izmenjalo precej strokovnih delavcev, bistvo pa je, da je med njimi delovala pozitivna energija. Prav vsak je za seboj pustil nekaj posebnega. Kaj naj rečem? Leta, ki sem jih preživela tu, so moja najlepša. Nanje imam lepe spomine.

Minka Fric in otroci priprave na šolo ob akvariju - novi pridobitvi v stari šoli, junij 2001.

ŽE DOLGO SEM ZAPOSLENA NA DVORU

Sem Dijana Pečjak, vzgojiteljica. Tri leta sem bila zaposlena v enem od novomeških vrtcev, po porodniškem dopustu sem se leta 1985 zaposlila na Dvoru – v svojem domačem kraju.

Že med porodniškim dopustom me je obiskala ga. Slavka Andrejčič, tedaj pomočnica ravnateljca na OŠ Žužemberk, in mi ponudila delovno mesto vzgojiteljice na Dvoru, ker naj bi se tedaj za potrebe celoletne priprave na šolo odprl en oddelek vrtca. Do konca mojega porodniškega dopusta so v prizidku stare šole na Dvoru v igralnico preuredili zgornji del drvarnice – tudi s pomočjo sredstev Skupnosti otroškega varstva Novo mesto, tako da je igralnica ustrezala vsem tedanjim normativom. Prostor je bil majhen, skromen, čeprav je bila oprema nova in smo imeli veliko didaktičnih sredstev. Garderoba je bila utesnjena, vhod skozi šolo. Otroci so bili stari od 6 do 7 let, vsi šoloobvezni. Rekli smo, da hodimo v malo šolo. Do konca šolskega leta smo izvajali tudi obogatitveni program – dejavnosti za opismenjevanje, spoznavali smo zgodbe in deklamacije, se družili in igrali. Delovni dan je potekal od 8. do 12. ure. V tem času so otroci dobili šolsko malico, po katero je bilo treba iti v razdelilno kuhinjo. Otroci so v malo šolo hodili sami, peš, tudi iz oddaljenih vasi (iz Sadinje vasi, Trebče vasi, Stavče vasi), z Lašč in Lipja so prišli s šolskim avtobusom. Bili so veseli, da so bili v družbi sovrstnikov, saj so tako dobili nove prijatelje. V skupini sem delala sama, brez pomočnice vzgojiteljice, pa je bilo delo vseeno opravljeno.

Dnevno delovno obveznost sem od 12.00 do 14.00 dopolnjevala v družinskem varstvu pri Jelki Škufca. Tam so bili otroci različnih starosti. Glede na to, da so počivali v dopoldanskem času, smo po kosilu izvajali razne igre in dejavnosti po programu – za razvijanje različnih spretnosti in sposobnosti. Seveda so bile tudi težave, ki so bile premostljive in hitro rešljive.

Naslednja leta so na Dvoru za potrebe varstva predšolskih otrok preuredili tudi spodnji del drvarnice, saj je čedalje več staršev potrebovalo varstvo za svoje otroke pred vstopom v šolo. To je bila prava vrtčevska skupina otrok različnih starosti, ki sta jo vodili dve delavki.

Že dolgo je, odkar sem zaposlena na Dvoru kot vzgojiteljica. Velikokrat se spomnim tistih začetnih let, predvsem takrat, ko v vrtec pripeljejo svojega otroka moji nekdanji varovanci. Otroci v tistih letih so bili kot so otroci danes – razposajeni, polni idej, igrivi, vedoželjni, družabni, delovni, predvsem pa nekoliko bolj umirjeni in v pričakovanju novega. Na voljo ni bilo toliko materialnih sredstev, zato je bilo delo toliko bolj prisrčno.

Spomini na prva leta službe na Dvoru so še vedno lepi in živi. In verjemite, lepo je videti svoje nekdanje varovance, ko v varstvo pripeljejo svoje otroke; videti in vedeti, kaj vse so dosegli v tem času.

Vsem želim še veliko lepih in prijetnih dni; staršem, otrokom in vsem zaposlenim.

Dijana Pečjak na zaključnem srečanju pri starem vrtcu na Dvoru, junij 2005

Martina Grum

KUHINJA - SRCE VRTCA

Moji začetki segajo skoraj 30 let nazaj. To je bila moja prva zaposlitev po pripravištvu. Delo z otroki mi je bilo vedno v veselje in srečna sem bila, da lahko kuham zanje. So zelo iskreni; povedo, kaj jim ni všeč in kaj imajo radi. Včasih se jih da tudi kaj prepričati, ko dobijo kakšno novo jed, da jo poskusijo. Če jim rečem, da je za mišice, jih radi tudi pokažejo.

Sprva sem kuhala v Žužemberku, kjer je bila kuhinja majhna. Vse je bilo v enem prostoru, le shramba je bila ločena. Takrat še nismo imeli pomivalnega stroja ter lupilca za krompir, tako da je bilo veliko ročnega dela, zato je bilo tudi več medsebojnega sodelovanja. V kuhinji sem bila do 10. ure sama, nato se mi je pridružila čistilka. Pred

prihodom čistilke so mi v pomoč pri lupljenju in pomivanju priskočile na pomoč pomočnice vzgojiteljic. Zaradi hitrega večanja skupin otrok, se je kuhinja temu primerno morala povečati, ob tem pa sem dobila 6-urno pomoč, tako so bile razbremenjene tudi pomočnice. Čas je hitro tekkel, na Dvoru se je gradila nova šola z vrtcem, kamor se je nato preselila tudi kuhinja in jaz z njo, v Žužemberku pa je ostala praznina. Večkrat sem slišala, da jih je kar malce stisnilo, ker ni bilo nikogar notri. Otroci so prišli tudi pogledat, kje se na novo kuha zanje.

Nova kuhinja na Dvoru je bila velika, imela je sodobno pečico, v kateri je hrana ostala dlje časa topla in polnega okusa. Kuhalo se je za Dvor in kosila za vse otroke iz vrtca Žužemberk. Lepo je bilo videti radovedne otroke, ki so spraševali, kaj pečemo, ko jim je v učilnice pridišal prijeten vonj iz kuhinje. Hvaležni so bili za pripravljeno hrano, ki so jo znali tudi pohvaliti. Škoda, da teh vonjav ne bo več, kajti le te so velikokrat pripomogle k boljšemu apetitu otrok.

Po skoraj 13-ih letih, se selimo nazaj v Žužemberk, kjer se je na območju starega zgradil nov sodoben in prostoren vrtec. Ponovno bo potreben čas, da se privadim na novo okolje, toda z izkušnjami, ki jih imam, se bo sedaj gotovo lažje prilagoditi.

Kuharici Martina Grum in Justina Ferlin sta se pridružili otrokom na silvestrskem kosilu, december 2000.

IV. Igramo se, rastemo in se učimo ... skupaj

Tanja Fabjančič

IGRAMO SE, RASTEMO IN SE UČIMO ... SKUPAJ

Slovenski vrtci so z uvedbo skupnega Kurikuluma, ki pomeni strokovno podlago za delo v vrtcih, dosegli kakovost, ki si jo v marsikateri bogatejši državi lahko samo želijo. Skupno vodilo vseh, katerim so v varstvo in vzgojo zaupani otroci, ki bodo nekoč gradili našo prihodnost, je skrb za optimalen razvoj vsakega otroka, upoštevajoč njegove posebnosti, interese in potrebe.

Vizijo Vrtca Žužemberk je že pred leti nekdanja ravnateljica mag Jelka Mrvar strnila takole: spodbujanje vsestranskega **razvoja** otrok v sodelovanju s starši, trdna **vzgoja** v varnem in zdravem okolju ter **ugled** zavoda v povezavi s strokovno rastjo kolektiva ter z zaupanjem staršev. Viziji sledimo naprej – zvesti ostajamo vsem dobro utečenim oblikam dela, programom in projektom, katere so v življenje vrtca vtkali naši predhodniki. Zavedamo se tega in cenimo njihov prispevek.

S ponosom lahko zapišemo, da v Vrtcu Sonček delamo kakovostno in strokovno, sodeč tudi po povratnih informacijah, ki jih dobimo s strani staršev. Dobro sodelovanje z družinami in zunanjim okoljem bogati naše delo. Otrokom nudimo širok in bogat program, ki jim resnično nudi možnosti za razvoj na vseh področjih.

Naša strokovna rast je bila v zadnjih letih usmerjena na področje gibanja in vpeljevanja koncepta formativnega spremljanja, ki v ospredje

načrtovanja, izvajanja in evalvacije dela v skupini postavlja posameznika. Spremljamo in se seznanjamo z novimi spoznanji s področja razvoja možganov – le-ta nam pomagajo bolje razumeti otroka, njegovo vedenje in nam nudijo ustreznejše pristope, ki podpirajo otrokov čustveni in socialni razvoj.

Zavedamo se pomembnega poslanstva, ki ga imamo kot vzgojitelji – s svojim strokovnim delom in z lastnim zgledom v male nedolžne duše zapisujemo pomembna sporočila o tem, kaj je prav in kaj je vredno – v odnosih do sebe, drugih in do našega okolja.

V naslednjih letih bomo še okrepili ozaveščanje otrok in staršev o perečih okoljskih izzivih in pomenu varovanja narave, vključno s prizadevanjem za zmanjšanje uporabe nerazgradljivih materialov.

Živimo v svetu, ko nas na vsakem koraku spremlja množica različnih impulzov, sporočil in informacij in v tem kaosu se lahko hitro zgodi, da izgubimo svoj notranji kompas. Z vpeljevanjem čuječnosti (ang. mindfulness) v vrtec bomo sebe in otroke učili usmerjati pozornost v trenutne izkušnje, misli, občutke in zunanje dogajanje, obenem pa krepili strpnost do sebe, sposobnost uravnavanja čustev in strpnost v medsebojnih odnosih. Tako bomo našim malim sončkom dali dragoceno popotnico za potovanje v svet odraslosti in do osebne sreče.

***V Vrtcu Sonček se igramo, rastemo in se učimo ... skupaj –
tako otroci kot tudi vsi odrasli,
ki zanje skrbimo.***

ANEKDOTE IZ NAŠEGA VRTCA

Govor se najbolj intenzivno razvija v predšolskem obdobju, zlasti v prvih treh letih, izpopolnjuje pa se celo življenje. Tesno je povezan s celostnim razvojem otroka, zlasti z razvojem mišljenja in predstavlja pomemben dejavnik v razvoju osebnosti ter otrokovi socializaciji. Ko otrok nekaj pove, skuša z besedami izraziti misli.

Besede imajo za predšolskega otroka lahko ožji ali širši pomen kot za odraslega. Otroci se šele učijo, da imajo nekatere besede več pomenov oziroma

da jih lahko uporabljamo v prenesenem pomenu. In ravno zaradi tega ter zaradi otroške iskrenosti smo v vrtcu pogosto priča prisrčnim situacijam, ko se lahko od srca nasmejemo.

Takšnih simpatičnih anekdot se vedno radi spominjamo, njihovi avtorji pa se običajno za vedno zapišejo v naš spomin.

Naše sodelavke so malce spihale prah z zakladnice svojih spominov na smešne dogodke v igralnicah in z nami podelile tele prisrčne zgodbe, ki so se resnično zgodile v našem vrtcu.

Vzgojiteljica je v krogu pokazala podkev in otroke vprašala, če kdo ve, kaj je to.

Deček se hitro oglasi: »Ja, noga od konja.«

Deklica pa reče: »Petka od konja. To se da gor na petko.«

Na sprehodu je šla skupina otrok mimo smreke. Deklica jo opazuje in reče: »Glej, kakšne kocine ima.«

Vzgojiteljica je v vrtec prinesla živega ježka. Ena izmed deklic ga od daleč opazuje, potem pa jo vzgojiteljica povabi, naj pride bliže in ga narahlo poboža. Deklica odločno odgovori: »Ne, mi nič prav ne pride.«

V skupini je bil čas kosila. Ena deklica je neprestano govorila in se vrtela na stolu, zato jo je vzgojiteljica opozorila, da naj se obrne k mizi in tiho zaužije svoj obrok. Deklica pa odgovori: »Saj ni treba komplicirat.«

V skupini so obnavljali Škratjo zgodbo (s škratki Rdečkom, Plavkom in Rumenkom), katero so otroci poslušali prejšnji dan pred počitkom. Vzgojiteljica je otroke vprašala, če se spomnijo, kako je bilo ime škratkom. Otroci so se hitro spomnili, da sta bila Rdečko in Rumenko, tretjega

imena (Plavko) se ni nihče takoj spomnil. Kmalu se oglasi deček in reče: »Tretji je bil pa Moderček.«

Skupina otrok je sodelovala v projektu Energetsko znanje za odgovorno ravnanje. Z otroki so v ta namen izdelali časovno kapsulo in se dogovorili, da jo bodo zakopali za naše zanamce. Pri polaganju kapsule v izkopano jamo je bilo na otroških obrazih čutiti žalost. Ena deklica se je pokrižala, sklenila roke ter začela moliti, nekaj otrok ji je sledilo, vsi so stali z žalostnim obrazom, kot da imamo pogrebni obred.

Otroci so za kosilo jedli juho, v kateri so bila drobna semena. Otrok je povedal: »A veste, to je tisto od kombajna.«

Otroci so sedeli in čakali predstavo Čarobni pralni stroj. Tik pred začetkom je deček dejal: »Zdaj bom pa vključil navigacijo.«

Otroci so z vzgojiteljico opazovali luže. Naslednji dan luž ni bilo več. Deklica je povedala, da sonce luže gor potegne.

Vzgojiteljica je otroke vprašala, ali znajo zapeti pesmico, ki so jo slišali prejšnji dan. Deček je povedal: »Pa saj imamo mi to v možganih.«

Na sprehodu je mimo skupine otrok peljal avto. Deček je glasno zavpil: »Jaz pa vem, da je to električni avto.« Vzgojiteljica ga je vprašala, kako to ve.

»Ja, drugi avtomobili delajo BRRRRRRR, ta pa ZZZZZZZZ,« je odgovoril deček.

Vzgojiteljica je otrokom pokazala različno sadje, da so ga skupaj poimenovali. Ko je na vrsto prišel kaki, je ena deklica dejala: »Jaz vem, kaj je to. To je drekec.«

Dve deklici sta se igrali, da sta uslužbenki banke in med igro se je ena polulala. Na vprašanje vzgojiteljice, kako se je to zgodilo, je odgovorila: »A ne vidiš, kakšna je vrsta? Ne morem jih pustiti, da bodo čakali.«

V času nenehnega boja proti ušem v vrtcu sta se dve deklici igrali v kotičku. Potem ena pride k vzgojiteljici in reče: »Me nekaj srbi po glavi. Bom mami rekla, da mi odstrani demenco (temenca).«

Otroci so jedli zajtrk, ko jih je vzgojiteljica vprašala: »Katera mamica doma nosi predpasnik?« Ena deklica reče z nasmehom (in zelo glasno): »Moj oči.«

Deček je manjkal nekaj dni. Ko se je vrnil, ga je vzgojiteljica vprašala, kaj mu je bilo. Deček je zelo resno in zamišljeno odgovoril: »Veš, jutri sem cel dan kruhov.«

Otroci so opazovali ribe v akvariju in neka deklica jih je poimenovala: »To je mami, to je sestrica, to je bratec.« Vzgojiteljica jo vpraša, kje je očka? Deklica jo pogleda in reče: »A ne vidiš, da leži na kavču in gleda televizijo.«

Dveletni deček pride do vzgojiteljice, jo pogleda in reče: »Svet je dober!«

»Kje si pa ti doma?« vpraša vzgojiteljica dveletnega otroka. »Pri mami,« ji odgovori.

Dvoletniki se med igro na igralu pogovarjajo ... Deček jim pove: »Mi smo tuki doma v vrtcu!«

V vrtec se je prišel predstaviti čebelar. Otroke je vprašal: »Ali kdo ve, kako se imenuje čebela, ki je glavna v panju?« Deklica odgovori: »Maternica.«

Ob združevanju skupin vzgojiteljica reče otrokom: »No, zdaj bomo pa še Jana iz sosednje skupine pobrali. Pa vpraša triletna deklica: »Zakaj? A je padel?«

Deklica se po enem tednu (doma je bila zaradi bolezni) vrne v vrtec. Vzgojiteljica jo vpraša: »Kaj si pa delala doma?« Deklica odgovori, da je pospravljala. Deček, ki poslušá pogovor, se hitro oglasi: »Zakaj si pa tako dolgo pospravljala?«

CICI BRALNA ZNAČKA

CICI bralna značka se je začela razvijati v začetku 90-ih let kot primer dobre prakse in se je do danes razširila po vseh vrtcih in v vseh starostnih skupinah, vključno z najmlajšimi.

V našem vrtcu smo se pod imenom Malček bralček projektu priključili leta 2000. Glavni namen programa je bil spodbujanje družinskega branja, razvijanje bralne kulture, bralne pismenosti in poglobljanje dobrih medsebojnih ter čustvenih odnosov v družini.

Na izvajanje programa smo se vzgojiteljice – mentorice zelo dobro pripravile. Ker je to letoletna dejavnost, smo že na prvih roditeljskih sestankih starše seznanile s cilji in predstavile načrt izvajanja programa. Pripravile smo knjižne kotičke, bralna gradiva (knjige, slikanice), metode dela oziroma aktivnosti otrok, način, kako bomo spremljale branje otrok, sodelovanje s starši (saj so oni tisti, ki imajo pomembno vlogo) in zaključek programa. Od samih začetkov do danes je projekt CICI bralček postal že lepo utečen del našega letnega programa.

Zelo je pomembno, kako uspemo motivirati in spodbuditi otroke ter njihove starše k družinskemu branju. V ta namen smo v prvih letih izvajanja organizirali različna srečanja s starši ali starimi starši, da so nam prebrali ali povedali kakšno pravljico iz njihovih časov, se z njimi pogovarjali, ustvarjali in skupaj tudi zapeli. Obiskovali smo tudi knjižnice, kjer nam je knjižničarka posredovala zgodbe ter si knjige izposojali domov. Nema lokrat so otroci kar od doma prinesli svoje knjige in si jih med sabo izmenjavali, hkrati pa bogatili naše knjižne police. Ob tem so se zadrževali v knjižnem kotičku, se pogovarjali z vrstniki, razmišljali in ustvarjali. Vse to je močno vplivalo na njihov govorni razvoj in besedni zaklad.

Za namen projekta CICI bralček redno dopolnjujemo in bogatimo naše oddelčne knjižnice, pogosto s sredstvi, zbranimi na dobrodelnih božičnih tržnicah našega vrtca. Otroci tudi danes nosijo izposojene knjige domov v posebnih bralnih torbicah. Doma jim starši preberejo knjigo, v vrtcu pa jo otroci vzgojiteljicam ter vrstnikom ob slikah obnovijo, ali si le izposodijo drugo knjigo. Ob posredovanju vsebine se jim razvijajo samozavest, govor, samopodoba ter ustvarjalnost. Otrok je za vsako povedano knjigo nagrajen z različnimi simboli, nalepkami, žigi ... Ob zaključku programa vsak prejme pisno pohvalo, ki je namenjena otroku in njegovim staršem. Naš cilj je dosežen, ko otroci in starši začutijo, da je njihovo družinsko branje prijetno in poučno.

Zaključki programa so zelo različni – v začetnih letih, ko so bili v projekt vključeni le najstarejši otroci, smo gostili kar nekaj znanih imen: pisateljico Ivanko Mestnik, skladatelja Janeza Bitenca ter glasbeno pedagoginjo Miro Voglar. Ker smo projekt razširili na otroke od 2. leta starosti, zaključek CICI bralčka običajno popestrimo s predstavami naših vzgojiteljic.

Zaključek projekta CICI bralček na Dvoru s profesorico glasbene pedagogike Miro Voglar, maj 2011.

Moje izkušnje s CICI bralčkom so zelo pozitivne. Že od samega začetka spremljam in spodbujam otroke ter njihove starše k družinskemu branju in njihov odziv je izreden. Otroci so zadovoljni, veliko bogatejši, starši hvaležni za priporočila in dobre izkušnje. Skupaj ugotovljamo, da otrok, ki z veseljem posluša branje pravljic, pripovedovanje zgodb in gleda slikanice ter se ob njih pogovarja, tudi kasneje v šoli rad bere in se dobro uči.

Žal staršem dandanes vse prevečkrat zmanjkuje časa za lepe skupne trenutke, kot je družinsko branje pravljic. A kjer je volja, se vedno najde tudi pot.

Škratek Rudi iz Študijske knjižnice Novo mesto pomaga pri podelitvi bralnih priznanj, april 2017.

Tanja Fabjančič

SONČKOVO GLEDALIŠČE - PREDSTAVE DELAVK VRTCA

V svet dramske umetnosti naši malčki stopajo preko obiskov v gledališču in ogledov različnih predstav v vrtcu. Da staršev ne bi v preveliki meri obremenjevali z dodatnimi plačili, v vrtcu že nekaj let gostimo mali gledališki abonma Miškinega gledališča, čez leto pa si otroci ogledajo tudi veliko predstav, ki jih zanje pripravijo in zaigrajo naše vzgojiteljice ali pa celo naši mali vrtičkarji. Lutke, večinoma lastne izdelave, ter pravljčni liki, katerim življenje vdahnejo naše vzgojiteljice, otroke popeljejo v svet domišljije, predstavljajo jim zakonitosti življenja, sporočajo pomembne moralne nauke in jih učijo, kaj je prav in kaj narobe.

V šolskem letu 2012/13 se je porodila ideja, da bi vsako leto delavke ene enote pripravile daljšo, bolj dodelano predstavo za otroke in starše naših malčkov, s katero tudi obogatimo vsakoletni zaključek projekta Cici brašček.

To tradicijo so leta 2013 začele delavke enote Jurčičeva ulica s predstavo **Mojca Pokrajculja**. V pravem pravcatem Mojčinem piskrčku so zaigrale Lilijana Hrovat, Janja Strmec, Erika Gjerek, Mateja Kuhelj, Angelca Bedene in Mateja Skobe. S predstavo so se zelo uspešno predstavile tudi na srečanju otroških dramskih skupin v Dolenjskih Toplicah.

Mojca Pokrajculja – predstava delavk enote Jurčičeva ulica, april 2013.

Spomladi 2014 so delavke enote Dvor v izvedbi Mateje Repar Silič, Stanislave Hrovat, Anite Ane Kuhelj, Anite Primc, Rebeke Pižem in Jožice Štrasberger z lutkami poustvarile **Muco Copatarico**, s katero so poleg predstave v

Žužemberku gostovale tudi v NC Qlandia v Novem mestu.

Gostovanje Muce Copatarice v izvedbi delavk enote Dvor v Nakupovalnem centru Qlandia v Novem mestu, maj 2014.

Delavke stare šole so svojo ustvarjalnost in igralski talent pokazale spomladi 2015, ko so pripravile imenitno in scensko zelo dovršeno predstavo **Bobek in barčica**, katero so popestrili člani cici zborčka. Zaigrale so Klavdija Kužnik, Minka Fric, Urška Derganc, Zdenka Blatnik, Natalija Kobe in Vesna Boben.

Druga predstava delavk enote Jurčičeva **Tri muce** je nastala spomladi 2016 v igralski zasedbi Lilijane Hrovat, Tanje Bergant, Mateje Kuhelj in Mojce Obrstar ter ob glasbeni spremljavi cici zborčka. Tri muce so odšle na potep tudi v Novo mesto, kjer so se predstavile v NC Qlandia.

Srečen konec za Tri muce in navdušena publika, april 2016.

Zgodbo o nesrečni **Sapramiški**, ki ostane brez svojih treh lešnikov in si celo zlomi zob, so na oder spomladi 2017 postavile delavke enote Dvor – Mateja Repar Silič, Anita Kuhelj, Dijana Pečjak, Jožica Štrasberger in Ambrož Čopi, ki je z likom doktorja Detla poskrbel za mnogo smeha.

Sapramiška – predstava delavk enote Dvor, april 2017.

Številno publiko so aprila 2018 ob gradnji svojih domkov dodobra nasmejali **Trije prašički** v izvedbi delavk enote Dvor – Mateje Repar Silič, Jožice Štrasberger, Anite Kuhelj, Anite Primc in »izposojenega« volka Ambroža Čopija. Z odlično predstavo so v okviru otroškega gledališkega abonmaja gostovali v Kulturnem domu v Straži.

Trije prašički v varnem zavetju zidane hišice, april 2018.

Predstavo pod zaporedno pravljico številko sedem so na oder postavile delavke iz Žužemberka – Lilijana Hrovat, Marjana Furlan, Mateja Kuhelj in Mojca Obrstar. Tokrat smo spremljali zgodbo o prisrčni **Piki Pikapolonici**, ki je zaradi otroške radovednosti izgubila svojo mamo. Travniške dogodivščine s humornimi vložki so poleg obiskovalcev v Žužemberku zabavale tudi občinstvo v Osnovni šoli na Prevolah in v Kulturnem domu v Zagradcu, kamor so se delavke odpravile na gostovanje.

Čestitke in cvetje iz rok župana Jožeta Papeža za igralko v predstavi Pika Pikapolonica, april 2019.

V pripravo predstav so običajno vključene prav vse delavke iz enote – nekatere so v pomoč pri izdelavi scene, druge sodelujejo s pripravo lutk, obeskov, igrač in ostalih tematskih izdelkov, ki jih ponudimo obiskovalcem.

Kljub temu da delavke v pripravo predstav vložijo obilico lastnega prostega časa, dobre volje in energije, predstave vedno strnejo z občutkom, da se je izplačalo, saj navdušenje in aplavz gledalcev – tistih mlajših kot tudi njihovih staršev ter babic in dedkov – vedno odtehta trud in napor, ki ga vložijo v pripravo.

Celoten znesek, ki ga zberemo s prostovoljno vstopnino in prodajo ličnih izdelkov vsako leto porabimo za nakup sredstev in pripomočkov, s katerimi še izboljšujemo pogoje za kvalitetno delo z našimi malčki.

Tanja Fabjančič

BOTRSTVO V SLOVENIJI - VZGOJA ZA VREDNOTE

Vsvetu obilja, izpoljenih potreb in zadovoljenih nešetih želja se nam lahko hitro zazdi, da je okoli nas vse tako, kot mora biti in je prav. Revščina in prikrajšanost v naši lepi deželi se nam zdita stvar preteklosti in drugih, oddaljenih krajev.

A če smo pripravljeni odpreti oči in ušesa, lahko vidimo in slišimo, da so tudi med nami in okoli nas družine, ki se finančno le stežka prebijajo iz meseca v mesec. Prav otroci so tisti, ki zaradi različnih vzrokov že v svojem zgodnjem otroštvu doživljajo prikrajšanost in slabše izhodiščne možnosti za napredek in razvoj kot njihovi vrstniki.

Zgodbe v okviru projekta Botrstvo v Sloveniji, ki sem jih tedensko poslušala na Valu 202 o otrocih iz družin, zaznamovanih z boleznijo, brezposelnostjo oziroma različnimi izgubami, so me pripeljale do tega, da sem sama postala botra enemu otroku iz

projekta Botrstvo v Sloveniji, ki ga od leta 2010 vodi Zveza prijateljev mladine Moste Polje. Pobuda, da tudi vrtec postane boter enemu otroku, je bila med sodelavkami in starši lepo sprejeta.

Novembra 2013 smo v Vrtcu Žužemberk gostili lutko Sapramiško, glasnico akcije Botrstvo v Sloveniji. Sapramiška je obiskala vse enote in skupine vrtca ter je s pomočjo objav in foto utrinkov z obiskov v skupinah glas o Botrstvu širila med starše, zaposlene vrtca in krajanje. Od decembra 2013 do konca šolskega leta 2014 je bil Vrtec Žužemberk s svojimi varovanci, starši in zaposlenimi boter Anamariji in njenemu bratu Martinu, za katera smo mesečno zbirali sredstva v višini 60 EUR. Ker se je izkazalo, da smo si zastavili previsok cilj, smo ostali botri le Martinu, Anamariji so v okviru projekta poiskali novega botra. Leta 2015 nas je prijetno razveselilo sporočilo Zveze prijateljev mladine, da se je Martinova družina toliko finančno

opomogla, da zmorejo shajati brez pomoči dobrih ljudi – to so zgodbe, kakršnih si lahko le želimo. Trenutno smo že tri leta botri dečku Žanu iz enoroditeljske družine s tremi otroki in brezposelno mamo, zaradi česar so otroci prikrajšani za številne življenjske spodbude, ki jih v teh letih potrebujejo in si jih želijo. Sredstva botrstva so namenjena Žanu za osnovne življenjske in osebne potrebščine, s čimer mu je omogočeno dostojnejše življenje in lepša mladost – tudi z našo pomočjo.

Vključitev v projekt Botrstvo je edinstvena priložnost, da otroke učimo solidarnosti, empatije in občutka za soljudi. Od današnjih otrok bomo nekoč odvisni tudi mi, zato nam ne sme

biti vseeno, v kakšne osebnosti se bodo ob naših spodbudah razvili.

Sapramiška – glasnica projekta Botrstvo na obisku pri najmlajših v VVD Brulec, november 2013.

Erika Gjerek

Z VARČEVANJEM DO ZAKLJUČNEGA IZLETA

Po nekajletnem premoru je leta 2014 v našem vrtcu ponovno zaživelo cici varčevanje. Otroci ob tem, ko mesečno v vrtec prinesejo dogovorjen znesek, krepijo svojo odgovornost, spoznavajo denar ter si pridobivajo izkušnjo o pomenu varčevanja, denar pa namenimo za izvedbo zaključnih izletov. Otroci iz oddelkov od 3 do 4 leta vsako leto obiščejo Ranč Aladin, kjer spoznavajo različne domače in tuje živalske vrste in neznansko uživajo ob igri na zanimivih igralih.

Pikapolonice pri ogledu živali, Ranč Aladin, junij 2019.

Zaslužena malica za Miškoline po ogledu živali in vznemirljivi igri na igralih, Ranč Aladin, junij 2019.

Otroci naših najstarejših skupin se na zaključni izlet običajno odpeljejo v Kranjsko Goro na srečanje z junaki Vandotovih zgodb o Kekcu, ki domujejo v Kekčevi deželi.

Takšni so vtisi Ribic in Metuljev z letošnjega izleta v Kekčevo deželo. Iz otroških ust se je zaslísal globok vdih, občudovali so naravno lepoto slikovite pokrajine, ki jo objemajo čudovite Julijske Alpe in Karavanke. Najprej so nas prazni trebuščki popeljali v Planico, dolino ledeniškega nastanka,

imenovano Tamar. Bilo je kaj videti. Turisti so prihajali z vseh koncev sveta; skakalci so imeli ravno trening na mladinski skakalnici, zgrajeni iz umetne mase; iz Bloudkove velikanke so se najbolj pogumni spuščali po jeklenici; v športnem objektu smo opazovali tek na smučeh na umetnem snegu; fotografirali smo se pri ogromnem snežaku iz čisto pravega snega.

Pogled na planiške skakalnice, junij 2019.

Metulji pred čisto pravim snežakom v kleti Nordijskega centra Planica, junij 2019.

Ko so bili trebuščki polni, smo se sprostili na igralih, nato nadaljevali pot do Kekčeve dežele, dežele pisatelja Josipa Vandota, kjer smo dobesedno vstopili v film. Najprej nas je pot vodila do Bedančeve kočice. Že od daleč se je valil dim in prinašal vonj po kosteh, ki jih je Bedanec kuhaval v kotlu, na ognjišču pred hišo. Iz hiše se je

razlegalo strašljivo smrčanje, vmes se je zaslíšal nežen Mojčin glas. Bedanec jo je imel zaprto v kletki. Milo je prosila, da jo rešimo. In junaki, naši

otroci, so to tudi storili. Skupaj z Mojco smo hitro stekli po poti, da bi ušli strašnemu možu, vendar nas je pri Brencljevi koči dohitel. Tu so se otroci zo-

Skupinska fotografija Ribic in Metuljev, junij 2019.

pet izkazali. Posnemali so skovikanje sove in Bedanec je začel hitro teči, kolikor so ga nesle noge. Na pomoč nam je prihitel še Kekec in nam pokazal pot do hiše tete Pehte, ki ni bila prav nič hudobna. Pogostila nas je s pecivom in čajem ter z nami tudi zaplesala. Ujezila se je samo takrat, kadar ji je Kekec kakšno zagodel.

Lepe spomine smo odnesli s seboj na avtobus in jih pripeljali domov.

Teja Gosenar in Danijela Perko

VESELE ANGLEŠKE URICE

V mesecu aprilu sva učiteljici razrednega pouka OŠ Žužemberk enkrat tedensko začeli izvajati vesele angleške urice. V dejavnost so se vključili predšolski otroci oddelka Ribice in Metulji. Otroci so spoznavali angleški jezik preko igre, pravljič in pesmi, saj le-te v njih vzbujajo zanimanje in radovednost. Igra je njihov svet, zato se takrat počutijo sproščeno. Otroci so pri dejavnostih izkazali dojemljivost za slušno podobo jezika. Spoznali smo, kako se pozdravi in predstavi v angleškem jeziku, čustva, števila, barve in živali. Čas nam je minil zelo hitro, saj smo se med spoznavanjem angleškega jezika tudi zabavali. »Goodbye kindergarden, hello school!« ☺

Ribice pri zabavnem učenju angleščine, maj 2019.

Lilijana Hrovat

KDOR POJE RAD, OSTANE MLAD

Z borovsko petje je za otroke v predšolskem obdobju pomembno, saj s petjem razvijajo glasbene sposobnosti in spretnosti, urijo glasbeni posluš in pridobivajo izkušnje. Že kot otrok sem rada pela in odkar se zavedam, sem hodila k pevskemu zboru. V vrtcu na Dvoru se mi je ponudila priložnost, da v svet glasbe popeljem naše male cicibane. Pred menoj je cici zborček vodila Mojca Troha. Nisem imela toliko znanja, kot ga imajo učiteljice, vendar sem ta izziv opravljala z največjim veseljem. Veselila sem se vaj, ko smo preko igre usvajali različne pesmi. Otroci so bili sproščeni in radi so prepevali.

Nastop cici zborčka pod vodstvom Lilijane Hrovat na srečanju ob materinskem dnevu, marec 2003.

Z veseljem sem sprejela in vodila to dejavnost. Cici zborček so obiskovali otroci iz najstarejše skupine, skupine Metulji. Enkrat tedensko smo imeli vaje v starem vrtcu na podstrešju. Otrokom sem vedno pripravila kakšne zanimive pevske igrice za upevanje. Potem smo se lotili »resnega« dela. Nastopali smo na prireditvah na Dvoru in tudi na skupnih v Žužemberku, vedno ob spremljavi klavirja ali kitare.

Cici zborček pod vodstvom Katje Avsenik na 2. dobrodelnem koncertu OŠ in Vrtca Žužemberk, december 2014.

Kasneje sta na Dvoru zborček vodili Jožica Štrasberger in Anita Primc, nato je vodenje prevzela šolska glasbena pedagoginja Katja Avsenik, za njo pa Nina Zajec. Otroci iz skupine Ribice so se letos udeležili območne revije prvošolskih in predšolskih pevskih zborov »Gugajo se pesmice« v Kulturnem centru Primoža Trubarja v Šentjerneju, kjer so se zelo uspešno predstavili.

Vesela sem uspeha naših otrok in jim želim še veliko pevskih doživetij.

Zaključujem z mislijo: »LEPA PESEM SRCE RAZVEDRI IN PREŽENE VSE SKRBI.«

Cici zborček oddelka Ribice na reviji Gugajo se pesmice, maj 2019.

Slavka Hrovat

ZA SPROŠČENO IN VARNO UDELEŽBO OTROK V PROMETU

Prometna vzgoja je eden izmed segmentov vzgoje, s katero se otroci srečujejo vsak dan, tako doma kot v vrtcu. Njihova vloga aktivnih udeležencev se preko dneva spreminja in jim omogoča spoznavanje različnih življenjskih situacij, s katerimi se bodo srečevali celo življenje. S prometno vzgojo morajo otroka seznanjati že starši, temu pa sledimo tudi vzgojitelji v vrtcu, saj otroci predstavljajo najšibkejši člen v prometu. Naša odgovornost je, da jim prometno varno mobilnost predstavimo na zanimiv način. V našem vrtcu v okviru področne dejavnosti promet načrtujemo varno mobilnost čez celo šolsko leto. Otroci imajo možnost, da znanja in veščine, ki so pomembne za varno mobilnost, vsakodnevno utrjujejo.

Že ob začetku šolskega leta vzgojitelji namenimo veliko pozornosti seznanjanju otrok z varno udeležbo v prometu. Z aktivno udeležbo in preko raznolikih zanimivih dejavnosti otroci v vrtcu nadgrajujejo znanje o varnosti v prometu. Septembra skupine 2. starostnega obdobja obišče naš rajonski policist. Mlajše otroke spremlja na sprehodu, s starejšimi se tudi pogovarja v skupini. Otroci iz najstarejših skupin sodelujejo v projektu Društva Sobivanje Varne v vrtec, v okviru katerega raziskujejo varne in nevarne poti v domačem kraju.

Maketa Dvora s prikazom varnih poti in nevarnih točk v prometu, ki je nastala v okviru projekta Varne v vrtec, september 2017.

Ob Evropskem tednu mobilnosti v septembru vsako leto izvajamo projekt Beli zajček. Skozi igro otroke in starše spodbujamo, da prihajajo v vrtec

peš, s skirojem ali kolesom ter tako prispevamo k zmanjšanju prometa v okolici vrtca, varujemo naravo in spodbujamo gibanje otrok in staršev.

Otroci oddelkov od 4 do 6 let sodelujejo v projektu Pasavček, s čimer preko različnih dejavnosti in ob vključevanju staršev in policista spodbujamo dosledno in pravilno uporabo otroških varnostnih sedežev in pripetosti otrok med vožnjo. Slogan je Red je vedno pas pripet! Otroci z žigom Pasavčka, maskoto projekta, sami spremljajo pripetost in uporabo ustreznih varovalnih sedežev.

Projekt Pasavček, ki s sloganom Red je vedno pas pripet spodbuja otroke in starše k dosledni uporabi otroških sedežev in varnostnih pasov.

Obisk očka policista v skupini Metulji, april 2017.

Poučno in zanimivo je tudi takrat, ko pride v skupino očka reševalec ali samo v sodelovanju z reševalno službo. Otroci si z zanimanjem ogledajo reševalno vozilo, seznanijo se z nevarnostmi v prometu ter si ogledajo prikaz reševanja ponesrečenca.

Projekt Beli zajček – otroci vsakokrat, ko pridejo v vrtec peš, s skirojem ali kolesom, na zajčka prilepijo belo piko ter mu tako pomagajo očistiti kožušček, ki je zaradi izpušnih plinov posivel.

Drugi del tematskega sklopa Varno v prometu v najstarejših oddelkih sklenemo s priljubljenim kolesarčkovim popoldnevom. Otroci in starši si najprej skupaj s policistom ogledajo kratke filme Javne agencije RS za varnost prometa o varni udeležbi otrok v prometu kot pešci, kolesarji in sopotniki, nato sledi pregled tehnične izpravnosti koles in ustreznosti čelad ter spretnostna vožnja po poligonu.

Kolesarčkovo popoldne – Marjan Štih iz kolesarskega servisa in trgovine Velodrom pregleduje kolesa in čelade, vmes še kaj na hitro popravi, april 2019.

Zavedamo se pomena varne udeležbe otrok v prometu. Z našimi prometnimi aktivnostmi želimo otrokom zagotoviti varen jutri na cestah. Otroci delajo, kar vidijo. Bodimo jim dober zgled, da bodo odrasli v odgovorne in strpne udeležence cestnega prometa. Saj veste: Besede mičejo, zgledi vlečejo.

Mateja Kuhelj

Z ROKO V ROKI S STARŠI

Zavedamo se, da je sodelovanje med vrtcem in starši, ki temelji na zaupanju in medsebojnem spoštovanju, zelo pomembno za uspešno vzgojo otrok. Za vzgojo otroka smo odgovorni tako vzgojitelji kot starši, zato mora biti naše delovanje usklajeno, z dobrim sodelovanjem se dopolnjujemo in nadgrajujemo.

V vrtcu se s starši povezujemo na različne načine, zato posebno pozornost namenjamo obveščanju in aktivnemu vključevanju staršev v vzgojno delo. Sodelovanje je individualno in skupinsko. Na individualnih pogovorih s strokovno delavko pred vstopom otroka v vrtec se pogovorimo o otrokovem zgodnjem razvoju, navadah otroka in

družine, posebnosti posameznika in seznanimo starše z življenjem v vrtcu.

Starši so prisotni ob **uvajanju otroka** v vrtec. Skupaj z njim spoznavajo skupino, igralnico, vzgojiteljice, ostale otroke, raziskujejo po igralnici in se postopno navajajo na vrtec. Ob prihodu in odhodu otroka se v uvajalnem obdobju pogovorimo o otrokovem počutju, zdravju in drugih posebnostih, ki so pomembne za bivanje v vrtcu in počutju doma. Mesečne **pogovorne ure** so namenjene poglobljenim pogovorom o otroku, njegovem razvoju, sodelovanju, včasih težavam in svetovanju ob njih. Starše že na začetku šolskega leta povabimo, da bi prišli v skupino, da predstavijo otrokom različne dejavnosti, konjičke, instrumente ali poklice. Ostale oblike formalnega sodelovanja s starši predstavljajo **roditeljski sestanki**, strokovna predavanja in različne delavnice.

Zelo dobro obiskane so vse oblike neformalnih druženj in srečanj, ki jih pripravljamo na nivoju skupine, enote ali celega vrtca. V jeseni je to **kostanjev piknik**, kamor povabimo starše in stare starše. Pred leti smo kostanjeve piknike organizirali v dopoldanskem času in nanje povabili stare starše, ker pa so danes večinoma babice in dedki še zaposleni, smo se prilagodili temu dejstvu in jih organiziramo popoldne. Piknik je priložnost, da se starši in stari starši otrok iz skupine prvič neuradno srečajo. Da je na pikniku še bolj veselo in zanimivo, običajno pripravimo različne gibalne dejavnosti in igre, pri katerih sodelujejo starši in otroci. Nekateri starši se pridružijo vzgojiteljicam in jim pomagajo pri peki kostanjev, kar je vedno dobrodošlo, še posebej za njihove otroke, ki ob opazovanju svojih očetov zrastejo in pridobijo samozavest.

Kostanjev piknik v stari šoli, oktober 2014.

Kostanjev piknik z igrami brez meja v enoti Dvor, oktober 2014.

V času veselega decembra se nam starši in otroci pridružijo na čarobnem **pohodu z lučkami**. Lučke v rokah otrok in staršev simbolično predstavljajo toplino in upanje, ki ju nosimo po kraju do vrtca oziroma gradu v Žužemberku, kjer nas čaka dišeč predpraznični čaj ter slastno pecivo, ki ga spečejo mamice ali babice. Pohod z lučkami zaključimo z nastopom cici zborčka in predstavo delavk ali otrok dramskega krožka OŠ Žužemberk ter božično tržnico, kjer prodajamo voščilnice in raznolike izdelke strokovnih delavk vrtca, ki so lahko lepa praznična darila.

Priprave na dobrodelno tržnico vrtca, december 2015. Izkupiček je vedno namenjen nakupu didaktičnih sredstev in pripomočkov za obogatitev dela v vrtcu.

Družinsko srečanje praznujemo v marcu, ki ga v vrtcu obeležujemo kot mesec družine. Srečanja organiziramo bodisi po skupinah bodisi kot skupno prireditev za celo enoto. Otroci se trudijo in vadijo za nastop in vedno so presrečni, ko lahko zapojejo ali zapelejo svojim staršem, starši pa s ponosom spremljajo prisrčne nastope svojih malčkov. Trenutek, ko otroci ob koncu srečanja

primejo darilce, ki so ga pripravili za mamice in jim ga izročijo, je vedno ganljiv.

Celoten oddelek Metulji se je na srečanju ob materinskem dnevu predstavil z dramatizacijo zgodbe Zrcalce, marec 2014.

Čajanka s starimi starši v oddelku Mravljičice, maj 2019.

Zaključno srečanje, ki se odvija v juniju, je pozdrav poletju in slovo od sovrstnikov, vzgojiteljic ter malih maturantov. Starši ponosno spremljajo svoje male velike otroke, ki se poslavljajo od vrta in bodo jeseni prestopili šolski prag. Koliko ponosa in samozavesti premorejo, se ne da opisati, treba je pogledati. Svečano stojijo v maturantskih čepicah, nastopajo in na koncu dobijo prav posebno pohvalo. Drugi del srečanja je namenjen neformalnemu druženju in različnim delavnicam ter sladkanju s sladoledom.

Babica Martina Pust je otrokom iz enote Dvor v okviru tematskega sklopa Naša dediščina prikazala, kako so nekoč izdelovali punčke iz cunj, maj 2015.

Zaključno srečanje in slovo od malih maturantov v Žužemberku, junij 2019.

Z družinami naših otrok sodelujemo tudi na druge načine – stare starše povabimo na dopoldansko čajanko. Še posebej naš program obogatijo **obiski** babic in dedkov oziroma staršev **v skupinah**, ko nam predstavijo svoje poklice, hobije in različne veščine ali nas spremljajo na izletih in predstavah.

Mamica Brigita Mohorčič Zajčkom predstavlja poklic frizerke, marec 2018.

Očka Rožle Matko je otrokom oddelka Čebelice predstavil avtorske ilustracije v slikanici *Travnik, dober dan*, junij 2017.

Ličkanje koruze pri Kelšinovih, jesen 2016.

Otroci so zelo veseli in ponosni, če pridejo njihovi starši ali stari starši v skupino – samo na obisk ali druženje, še posebej, kadar nekaj predstavijo ali naredijo. Otroci so bolj pozorni in je zanje

zanimivo, kadar imamo obiske. Starši in stari starši imajo možnost, da vidijo, kako njihov otrok funkcionira v vrtcu z drugimi otroki in kako zelo zrajejo njihovi otroci in vnuki ob teh priložnostih.

Kladvija Kužnik

KULTURNA DEDIŠČINA – SPOGLEDVANJE S PRETEKLOSTJO

Na nivoju celotnega vrtca vsako leto načrtujemo skupne tematske sklope in *Dediščina okoli nas* je eden izmed njih. Lokalno tradicijo ter naravno in kulturno dediščino domačega okolja v delo in življenje vrtca

vključujemo preko ogledov ter s sodelovanjem z družbi in starimi starši otrok.

V okviru projekta Evropske kulturne dediščine pod skupno temo *Praznovanja* smo leta 2015 odkrivali šege, navade in običaje, ki so spremljali poroko naših babic in dedkov. Pripravili smo delavnice izdelave poročnega šopka in nageljčkov iz krep papirja, izdelave prstanov iz žice, peko piškotov, potice, kvašenih ptičkov in medene torte, okrasitev lectovih src, frizersko delavnico, šivanje prtov za balo, ples s harmonikarji in učenje zabavnih plesov, obisk zlatoporočencev, krašenje in postavitve »mlajčkov« ter vožnjo s kočijo. Za zaključek projekta smo v počastitev 25-letnice Dnevo evropske kulturne dediščine v vrtcu na Dvoru in v Žužemberku pripravili javno prireditev Poroke nekoč, ki jo je spremljala razstava starih fotografij in predmetov.

Miške na ogledu nekdanjega perišča na reki Krki na Dvoru – vzgojiteljica Dijana Pečjak otrokom demonstrira, kako so njihove prababice prale perilo, maj 2018.

Šivanje prtov za balo z Davidovo babico, september 2014.

Likovno ustvarjanje otrok pred ostanki plavža na Dvoru, maj 2015.

Zaključek projekta Poroke nekoč z javno prireditvijo, Žužemberk, oktober 2014.

V prostorih nekdanje železolivarne na Dvoru, tik ob reki Krki, danes domuje Edukacijski in produktni center železolivarne na Dvoru, katerega glavni namen je ohranjanje umetniške in tehnične kulturne dediščine. Starejše otroke iz enote Dvor vsako leto prijazno sprejmeta lastnika ga. in g. Novinc, ki nam z veseljem predstavita zbirko izvornih ulitkov ter z ogledom filma predstavita zgodovino železo-livarstva na Dvoru. Ostanki plavža so v neposredni bližini, kjer se vzgojiteljice z otroki večkrat sprehodimo in občudujemo veličastnost preteklosti in spoznavamo, da so tu izdelovali različne železne predmete – od preprostih predmetov za vsakdanjo rabo do zahtevnih litoželeznih izdelkov, ki so jih tudi izvažali.

Metulji na obisku Železolivarskega muzeja na Dvoru, september 2014.

Enkrat letno najstarejše skupine vrtca pri grajskih vratih v Žužemberku pričaka grajska gospa Jernejčič, ki nas popelje skozi zgodovino in notranjost gradu. Otroci si običajno najbolj zapomnijo zgodbo o grajski medvedki, ki je napadla svojo gospodarico, prevzamejo jih tudi čaravnice in vitezi ter ječa temnica. Posebna dogodivščina je malica v grajski kleti ob svečah in srednjeveški glasbi. V grajskih tednih v vrtcu zelo zaživi igra vlog – v vrtcu imamo namesto malčkov viteze, stražarje, služabnike, kralja in kraljice ter grajske gospodične. Otroci izdelujejo grbe in zastavo, iz nestrukturiranih materialov ob sodelovanju več otrok nastajajo gradovi, otroci z različnimi tehnikami in sredstvi rišejo gradove, izdelujejo krone, ščite, lesene loke, meče in miniaturne katapulte. Življenje nekoč raziskujemo v knjigah, s poslušanjem pravljic in z dramatizacijo Grad gradiček. Za nameček obiščemo še gostišče Pri gradu, kjer si lahko ogledamo čisto pravi vitezov oklep in meče.

Miškolini na vodenem ogledu gradu v Žužemberku, maj 2018.

V okviru tematskega sklopa Grajski teden je v oddelku Metulji lepo zaživela igra vlog, maj 2016.

Mojca Obrstar

PLAVALNI TEČAJI - IZ KAMENČKA V RIBICO

V Vrtnu Žužemberk že vrsto let organiziramo plavalne tečaje za predšolske otroke. Zavedamo se namreč, kako pomembno je gibanje in plavalno opismenjevanje. Otroci se vsaj do določene mere prilagodijo na vodo ter z določenimi izkušnjami in premaganimi strahovi odhajajo v šolo, kjer se bodo s plavanjem še večkrat srečevali.

S predšolskimi otroki skupin Ribice in Metulji vsako leto, tri dni zaporedoma, hodimo na plavalni tečaj v Dolenjske Toplice. Organiziramo ga v sodelovanju z učitelji športne vzgoje OŠ Žužemberk, ki imajo veliko znanja in izkušenj. Pri izvedbi sodelujeva še vzgojiteljici – vaditeljici plavanja, strokovne delavke oddelkov, vsako leto pa nas spremlja tudi nekaj staršev, ki so nam v veliko pomoč.

Z zabavnimi in zanimivimi igrami v vodi pripomoremo, da se otroci lažje sprostijo in prilagodijo na vodo. Otroci ob igri pogosto pozabijo, da se bojijo vode in tako uspejo zmociti obraz, ga popotiti v vodo, gledati pod vodo, se uleči na vodo ... Seveda so otroci različni in prihajajo z različnimi izkušnjami od doma. Nekateri že na tečaj pridejo dobro prilagojeni na vodo in zmorejo preplavati določeno razdaljo, medtem ko drugi potrebujejo veliko več časa, da izgubijo strah in si upajo sproščeno čofotati v vodi. Za lažje in uspešnejše

delo otroke razdelimo v manjše skupine, v katerih prilagodimo delo njihovim sposobnostim in izkušnjam.

Otroci s plavalnega tečaja vedno odhajajo utrujeni, a bogatejši za marsikatero izkušnjo in premagan strah. Prav vsak posameznik pokaže napredek, na katerega je lahko ponosen.

Vaditeljica Darja Sedaj se z malimi plavalčki igra igro semafor, jesen 2013.

LETOVANJE - MAJHEN, A ZELO POMEMBEN KORAK NA POTI OTROKOVE SAMOSTOJNOSTI

Za starše in otroke je letovanje posebna izkušnja, kot bi šli npr. na morje, a ne z družino. Seveda so skrbi za starše večje kot za otroke, saj gredo ločeno od njih.

V našem vrtcu imamo že dolgo tradicijo organiziranja letovanj za naše najstarejše otroke – do predlani smo izvajali le dvodnevni vrtec v naravi, lani pa smo se odločili, da otrokom omogočimo izkušnjo tridnevnega letovanja, kar se je izkazalo za dobro odločitev. Ker si resnično želimo, da se letovanja udeležijo prav vsi predšolski otroci, si močno prizadevamo, da je cena sprejemljiva za vse starše. V ta namen letno organiziramo tri zbiralne akcije starega papirja in z izkupičkom le-teh znižamo plačilo vsem udeležencem, starši pa lahko oddajo vlogo za subvencioniranje iz šolskega sklada.

Ker je cilj vrtca v naravi učenje v in iz narave, je večina dejavnosti, ki jih izvajajo pedagogi v Centrih šolskih in obšolskih dejavnosti, kjer letujemo, izvedenih zunaj – v vsakem vremenu.

Letos smo že tretje leto zapored bivali v CŠOD Čebelica na Čatežu pri Trebnjem – pretekli dve leti v krasnih vremenskih razmerah, letos pa smo deževnemu vremenu navkljub uspešno realizirali zastavljen program. Še prav posebno doživetje je bilo raziskovati naravo v pelerinah in škornjih.

Tako smo spoznavali žuželke in druge živalice, gozd, čebelarstvo, potok, naravne barve, okolico s posebnostmi in zanimivostmi Čateža, urili smo se v lokostrelstvo in plezanju na plezalni steni, se družili med sabo, predvsem pa se imeli lepo.

Običajno letovanje poteka tako: Zjutraj pridejo otroci s prtljago v vrtec, od koder se po zajtrku odpeljemo na cilj, kjer sledi razporeditev v sobe, urejanje postelje in pospravljanje prtljage v omarice ter ogled prostorov. Po kosilu imamo običajno aktiven počitek z umirjenimi igrami, pisanjem razglednic in druženjem z vrstniki. Sledijo popoldanske dejavnosti po dogovorjenem programu, ki jih izvajajo pedagogi v CŠOD. Otroci lepo sodelujejo in se popolnoma prepustijo dejavnostim. Sledi večerja, še kakšna dejavnost, tuširanje ter priprava na spanje (pogovor, igra, pravljica ...)

in potem spanje, ki je za otroke prav vznemirljiva izkušnja, saj marsikdo prvič spi drugje in ne v svoji postelji.

Kljub temu da se letovanja otroci veselijo in uživajo ob druženju z vrstniki, se občasno pojavijo tudi stiske, tako da smo jim na voljo za tolažbo, saj smo v vlogi nadomestnih staršev. Vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic ponoči bdimo nad vsakim stokom, škripanjem postelje, klicanjem, smrkanjem. Seveda se je včasih treba tudi h kašnemu otroku uleči in mu pomagati, da se za-

Dež nas ni oviral, da se ne bi odpravili raziskovat narave; letovanje v CŠOD Čebelica, maj 2019.

ziba v sproščen spanec. Zjutraj se otroci običajno prebudijo zgodaj, vsaj prvi dan. Po umivanju in urejanju postelje je zajtrk, ki ga otroci pojedjo z velikim tekom. Sledijo dopoldanske dejavnosti, kjer smo vzgojiteljice v pomoč pri izvedbi. Nato sledijo kosilo, počitek, popoldanske dejavnosti, večerja, zaključni večer, spanje ... Drugi dan je običajno stisk otrok manj. Tretji dan po zajtrku sledi pospravljanje sob, priprava prtljage za domov, še ena dejavnost, kosilo ter zaključek s podelitvijo pohval za pogumno sodelovanje.

Otroci se veselijo odhoda domov, a po pogovoru bi vsi ostali še kakšen dan, čeprav tudi pogrešajo svoje starše. Povedo, da je bilo »lušno«, da so bili veseli in so se imeli zelo lepo.

Gozdne dogodivščine; letovanje v CŠOD Čebelica, maj 2019.

Da bi otrokom olajšali izkušnjo prenočevanja izven družine, smo letos pred letovanjem izvedli noč v vrtcu. Otroci so se v vrtec vrnili pozno popoldne. V igralnici smo najprej pripravili skupna ležišča – blazine za spanje, nato smo se po medvedovih stopinjah odpravili na lov za skritim zakladom. Vzgojiteljice so za večerjo spekle slastne palačinke in po pravljici smo vsi skupaj brezskrbno zaspali. V Žužemberku so vzgojiteljice noč v vrtcu navezale na grajski teden in slastne večerje niso pripravili otroci iz oddelka Ribice, pač pa prave kraljice in kralji.

Otroci se večkrat z veseljem spomnijo na noč v vrtcu in na letovanje, kar pomeni, da jim je bilo všeč in da je to izkušnjo vredno ponoviti.

Kraljevska večerja – noč v vrtcu pri Ribicah, maj 2019.

Ribice so pripravljene na počitek po vznemirljivem dogajanju v noči v vrtcu, maj 2019.

Mateja Repar Silič

PIKINE IGRARIJE NA DVORU

Tako smo pred štirimi leti poimenovali zaključek šolskega leta v vrtcu na Dvoru. Zaključke šolskega leta, kjer so nastopale in se predstavljale posamezne skupine, so zamenjali tematski zaključki.

Zakaj Pikine? Ker nas vsako leto obišče prav posebna gostja – Pika, ki otroke razveseljuje s svojimi vragolijami.

Tematski zaključek? Pomeni, da so imela vsa zaključna srečanja rdečo nit, v ozadju neko zgodbo. Prvo leto je Pika slavila rojstni dan na gasilskem vrtu. Ker nam je vreme ponagajalo, so se delavnice, ki so bile vse v duhu Pike, prestavile na naslednji dan. V dopoldanskem času smo na igrišču vrtca z otroki same vzgojiteljice izvedle vse predvidene delavnice: izdelovanje medaljončkov, risanje na obraz, koptiljačke, manjkala ni niti Pika.

Delavnice s Piko Nogavičko, junij 2015.

Naslednje leto nam je vreme na gasilskem vrtu prizaneslo in tako smo izvedli vse dejavnosti. Tema je bila Pika gre v šolo. Otroci so bili preseščeni nad posebnim gostom, ki so ga lahko vsak posamezno zajahali. Kajti Pika je s seboj pripeljala pravega konja.

Pika gre v šolo, s sabo je pripeljala konja, junij 2016.

Tretje leto so se Pikine igrarije prestavile na vrtčevsko igrišče. Pika je odpotovala na prav poseben otok gusarjev, kjer so skupaj z njo tudi starši preizkušali svojo moč s tolčenjem pinjate in skupno iskali zaklad s pomočjo posebnega zemljevida. Na koncu je Pika pokazala posebno moč, ko je dvignila palmo in pod njo se je skrivala skrinja s skritim zakladom.

Pika na otoku Taka tuka z gusarji, junij 2017.

Pika je tako močna, da lahko izpuli celo palmo ... in pod njo odkrije zaklad, junij 2018.

Lansko leto so otroci skupaj s Piko in klovnom Božom v deželi Čira-čara, izvajali razne gibalne izzive in akrobacije, kot je hoja po vrvi, skozi pajkovo mrežo, po čutni poti itn. Na koncu so si ogledali spektakularno hula hop akrobacijo, ki sta jo izvedli pravi artistki s hula hop obroči.

Mavrična podoba, ki so jo na zaključnem srečanju naslikali otroci enote Dvor, junij 2018.

Zaključna animacija s hula hop obroči, junij 2018.

Vsa srečanja vsebujejo prav tako zanimive delavnice z izdelki, ki jih pripravimo in vodimo delavke. Otroci izdelke, ki jih izdelajo skupaj s svojimi starši, odnesejo domov.

Kdo je mali maturant?

Nikoli ne pozabimo na naše male maturante. To so otroci, ki odhajajo iz vrtca in se svečano

poslovijo ter predajo ključ bodočim predšolskim otrokom. Z maturantskimi kopicami na glavah in v posebnih majčkah zapojejo himno Mali maturant ter simbolično zapustijo vrtec in prestopijo prag šole.

Vse, od zasnove idej do izvedbe vseh zaključnih srečanj, je izključno delo vseh delavk vrtca. S posebnimi idejami, skupnimi načrtovanji, organizacijo in s skupnim sodelovanjem vsako leto pripravljamo t. i. igrarije z velikim veseljem in prizadevanjem, da lahko našim otrokom pričaramo za zaključek šolskega leta nekaj, kar je zanje privlačno in polno dogodivščin.

Hvaležni in veseli smo sodelovanja z zunanjimi gosti, z gasilci in še posebno s starši naših otrok.

Letos so se Pikine igrarije preimenovali. Postali smo Vrtec Sonček, enota Medo. Nekdo je otrokom po vrtcu že pustil sledi. Le kdo? Tako je bil letošnji zaključek namenjen temu, da smo skupaj z otroki odkrivali, kdo je ta skrivni obiskovalec vrtca.

Medo je za vsako skupino prinesel darilo – kozarec medu, junij 2019.

Mateja Rus

ZDRAVJE JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO – SKRB ZA ZDRAVJE V VRTCU

Vsako leto se strokovne delavke udeležujemo seminarjev na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje v Ljubljani, kjer dobimo veliko izhodišč in koristnih nasvetov, kako otrokom predstaviti pomen zdravja. Otroštvo je namreč obdobje, ko otroci pridobivajo izkušnje,

oblikujejo svoja stališča in vzorce vedenja, ki ostanejo za vedno.

Med letom v tematskih sklopih načrtujemo tovrstne dejavnosti. Otroci se preko različnih zgodbic, pesmic in deklamacij seznanjajo z različnimi temami o zdravem načinu življenja. Že

jeseni začnemo s temo Moje zdravo telo, ki se nadaljuje s tradicionalnim slovenskim zajtrkom in medenim tednom. V tem času imajo starejši otroci običajno plavalni tečaj, kjer si pridobijo večšine plavanja in prilagajanja na vodo. Za to usposobljene vzgojiteljice in vaditelji plavanja otrokom pomagajo, da premagajo strah pred vodo, ali izpopolnijo že usvojene večšine plavanja.

Tudi naši najmlajši varovanci se preko zgodb seznanjajo s pomembnimi temami, kot je zdravje. Ptičke je zgodbica o Škratku Prehladku zelo pritegnila, november 2017.

Miškolini na obisku v zobni ambulanti dr. Smiljaniča, november 2017. Naj jih ta širok nasmešek spremlja tudi, ko bodo naslednjič sedli na zobozdravnikov stol.

Vsak dan izvajamo minuto za zdravje in jim na zanimiv način približamo sprostitvene tehnike – jogo, masažo, vodeno vizualizacijo.

Za starše organiziramo različna vzgojna predavanja. Skupaj z otroki pripravimo plakate, s katerimi jih osveščamo o pomembnosti zdrave prehrane, higiene, gibanja ... V vrtcu na Dvoru

in Žužemberku organiziramo gibalne urice, ki so zelo dobro obiskane.

Dobro sodelujemo s preventivnim kabinetom ZD Novo mesto. Medicinske sestre za nas nekajkrat letno pripravijo delavnice ter tako tudi one podarijo pomen dobre osebne higiene ter zdrave prehrane. Pripravijo tudi predavanja za starše in organizirajo delavnice o negi zob.

V oddelke z velikim veseljem povabimo starše in tudi ostale strokovnjake s področja zdravstva, da nam približajo svoj poklic. Tako se otroci znebijo strahu pred belo haljo in preko igre usvajajo različna znanja.

Mamica Špela Jenkole v oddelku Mucki preko igre predstavlja poklic zdravnice, november 2015.

Zobozdravnica Polonca Župevec - Klarina mamica v oddelku Mravljice, november 2018.

Tudi ekologija nam ni tuja. V prav vseh skupinah načrtujemo dejavnosti s tega področja, seveda starosti primerno. Otroke navajamo na skrbno ravnanje z vodo, električno energijo, papirjem in na ločevanje odpadkov.

Vključeni smo tudi v športni program MALI SONČEK, v okviru katerega otroci izvajajo

različne športne igre in opravijo vsaj tri pohode. Za opravljene dejavnosti ob koncu leta dobijo priznanje.

Ko se bližajo vroči poletni dnevi, vse skupine sodelujemo v projektu VARNOST S SONCEM. Poudarjamo pitje vode, igre v senci, primerna oblačila in pokrivala ter tako starše in otroke seznanjamo s priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravje glede varnega bivanja na soncu.

Prav vsi zaposleni se trudimo, da otrokom nudimo zdravo in varno okolje. Spodbujamo zdrav življenjski slog in izvajamo aktivnosti, s katerimi bomo povečali zavedanje o pomembnosti vplivov posameznih dejavnikov v najzgodnejšem obdobju življenja na zdravje ter s tem oblikovali pozitiven odnos do zdravega načina življenja.

V okviru tematskega sklopa Moje zdravo telo vedno lepo zaživi igra vlog na temo zdravnika. Pri Miškah se je v zdravnico spremenila kar vzgojiteljica, jesen 2018.

Jožica Štrasberger

GIBALNE URICE - SPODBUDA ZA GIBALNI RAZVOJ OTROK OB AKTIVNI UDELEŽBI STARŠEV

V vrtcu se zelo dobro zavedamo pomena gibanja za otrokov vsestranski razvoj, zato v okviru obogatitvenega programa Vrtca Žužemberk, v zimskem času, ko je manj možnosti za gibanje na prostem, organiziramo brezplačne gibalne urice, ki so namenjene otrokom od 2. do 6. leta starosti in njihovim staršem.

Starši pri vadbi aktivno sodelujejo in poskrbijo za varnost otroka. V okviru gibalnih uric izvajamo program Miška Eli – vadbo za predšolske otroke, ki jo je pripravila Sokolska zveza Slovenije. V programu so prisotne vse prvine, ki pospešujejo otrokov psihični in fizični razvoj. Z osvojitvijo znanj otroci pridobijo medaljo Miške Eli (bronasto, srebrno ali zlato).

Ura je sestavljena iz več delov. Vsako srečanje začnemo s skupnim pozdravom, prvih nekaj minut se ogrevamo, sledijo elementarne igre ali plesi, ki na različne načine vplivajo na otroško domišljijo in gibalne sposobnosti. Glavni del, poligon oz. vadba po postajah, je namenjen razvijanju gibalnih sposobnosti; poleg naravnih oblik gibanja se otroci spoznavajo z gimnastičnimi orodji in elementi gimnastike, kot so preval naprej, skok na skrinjo, osnovni skoki na mali prožni ponjavi, različna gibanja na gredi, letvenikih ...

V sklepnem delu ure otroci skupaj s starši pospravijo rekvizite, sledi igra za umirjanje in skupinski pozdrav.

Gibalne urice potekajo v telovadnici na Dvoru in v telovadnici v Žužemberku, včasih tudi na snežnih strminah v bližini vrtca. Strokovne delavke se od sredine novembra do marca trudimo, da so naša popoldanska druženja, ki potekajo enkrat tedensko, kar se da razgibana in zanimiva za otroke. Vsako leto se nam pridruži več otrok, za kar gre velika pohvala tako staršem, ki se zavedajo pomena gibanja, kot tudi otrokom, ki vestno izvajajo naloge. In nenazadnje tudi vsem strokovnim delavkam, ki se trudijo narediti naša druženja čim bolj razgibana in prijetna, predvsem pa, da gibalne urice res »živijo«.

Zaradi velikega števila prijavljenih otrok smo od leta 2014 začeli z izvedbo gibalnih uric v dveh skupinah. Tako zagotovimo, da se otroci na vadbeni uri lahko varno sprostijo in dosežejo zastavljene cilje. Vsako leto je predvidenih 13 srečanj in zaključno srečanje s pohodom v maju, ki smo ga že dvakrat (v letu 2015/16 in 2016/17) zaključili s prireditvijo Šport in špas.

Šport in špas je vseslovenski projekt zavoda Media šport, katerega glavni cilj (tudi našega srečanja) je

bilo druženje in gibanje vseh generacij s poudarkom na promociji zdravega načina življenja in osveščanju o pomenu gibanja in zdrave prehrane. Naše varovance z bratci in sestricami, mamicami in očki ter babicami in dedki smo povabili na skupno popoldansko druženje, ki je potekalo na šolskem igrišču v Žužemberku. V uvodnem delu smo se prvo leto pogovarjali z gostom, vrhunskim športnikom, smučarskim skakalcem, Jurijem Tepešem, naslednje leto smo v goste povabili smučarsko tekačico Alenko Čebašek, tekmovalko z zračno in malokalibrsko puško Živo Dvoršak ter gorskega tekača in maratonca Mitjo Kosovelja. Predstavili sta se nam tudi Šolo zdravja iz Dolenjskih Toplic in Zagradca, strokovni delavci Zdravstveno-vzgojnega centra Zdravstvenega doma Novo mesto so izvedli meritev krvnega sladkorja in tlaka, se pogovarjali o zdravem življenju ter prikazali uporabo defibrilatorja. Prvo leto je bil izveden tudi pohod, medgeneracijske športne igre ter degustacija zdravih namazov in kruha. Naslednje leto nam je slabo vreme to preprečilo.

Zaključek gibalnih uric na prireditvi Šport in špas z gostom Jurijem Tepešem, maj 2016.

Letos so otroci kolajne prejeli na zaključnem pohodu do Naralovega križa v Trebči vasi. Ker nam je miška skrila kolajne, smo jih morali najprej poiskati. Gibanje v naravi ima svoj čar, otroci so z lahkoto premagovali naravne ovire in skupaj nam je uspelo najti magično rdečo škatlo s kolajnami. Otroci so jih s ponosom nosili vse do doma in še naslednji dan v vrtcu podoživljali zaslužen uspeh.

Bilo je veslo, zabavno, plesno-telovadno obarvano. Hvala otrokom in staršem, ker se trudite, da so naša druženja na gibalnih uricah vedno dobro obiskana ter z veseljem premagujete izzive. Pa še pozdrav: "HIP, HIP, HURA!"

Zaključek gibalnih uric - lov na skriti zaklad, maj 2019.

RAZISKUJEMO ŽE V VRTCU

V vrtcu Žužemberk smo z raziskovalnimi nalogami začele v šolskem letu 1998/1999 na pobudo tedanje ravnateljice. Pri svojem delu z otroki smo se srečevale z marsičim pomembnim in zanimivim, nastajali so projekti in uspešno izvedene dejavnosti, zato jih je bilo vredno zabeležiti. Pomemben dejavnik

so bile prednostne naloge, ki so se nadgrajevale in omogočale razširjenje dejavnosti, sodelovanje s starši in širšo okolico, vključevanje načel in ciljev vzgojnega dela. Do sedaj je bilo narejenih **33 nalog** z različnih vzgojnih področij, pri katerih smo sodelovale vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic.

Šolsko leto	Naslov raziskovalne naloge	Avtorice
1998/1999	<i>Z igr v matematiko</i>	Mojca Troha, Olga Longar
1999/2000	<i>Zdrava prehrana in kulturno prehranjevanje v vrtcu</i>	Olga Longar
	<i>Tehnična vzgoja in predšolski otrok</i>	Minka Fric
	<i>Sožitje med generacijami</i>	Cilka Podolski
	<i>Bralna značka – malček bralček v krajših programih priprave na šolo Žužemberk in Ajdovec</i>	Zdenka Blatnik
	<i>Bogatenje besednega izražanja ob knjigi in otrokovi ustvarjalnosti</i>	Dijana Pečjak
2000/2001	<i>Akvarij v vrtcu</i>	Minka Fric
	<i>Najlepše drevo in prijatelj</i>	Dijana Pečjak
2002/2003	<i>Igre staršev in otrok skupine Metulji</i>	Dijana Pečjak
2003/2004	<i>Socialne igre v vrtcu</i>	Slavka Hrovat
	<i>Voda je vir življenja</i>	Olga Longar, Mira Hrovat
	<i>Razvijamo ročne spretnosti in spoznavamo ročna dela – kvačkanje</i>	Dijana Pečjak, Marjana Kelšin, Olga Mačerol
2004/2005	<i>Kulturna dediščina našega kraja</i>	Olga Longar, Mojca Papež, Mira Hrovat, pomoč Vlado Kostevc
	<i>Stara železarna na Dvoru</i>	Slavka Hrovat
	<i>Vzgoja z malimi živalmi</i>	Dijana Pečjak, Vera Gliha
2005/2006	<i>Otroške igrače v Suhi krajini v preteklosti</i>	Pavla Štravs, Olga Mačerol
	<i>Ljudsko petje v Suhi krajini</i>	Lilijana Hrovat, Marija Kelšin
	<i>Zgodovina Vrtca Žužemberk</i>	Olga Longar
2006/2007	<i>Zdravilne rastline v okolici Vrtca Dvor in njihova uporaba</i>	Dijana Pečjak, Mira Hrovat
2007/2008	<i>Čebelarstvo v naši okolici</i>	Mateja Silič, Slavka Hrovat, Dijana Pečjak, Lidija Lebar Tomšič, Angelca Bedene, Lilijana Hrovat, Mira Hrovat, Petra Gliha, študentka PeF PV Urška Zore
2008/2009	<i>Predšolski otroci spoznavajo izvor in pridelavo hrane</i>	Lidija Lebar Tomšič, Mira Hrovat
	<i>Delovna vzgoja predšolskih otrok</i>	Mateja Silič, Slavka Hrovat, Dijana Pečjak, Lidija Lebar Tomšič, Angelca Bedene, Lilijana Hrovat, Mira Hrovat, Petra Gliha
	<i>Igre z žogo</i>	Pavla Štravs, Sonja Brulec, Mateja Kuhelj, Terezija Pograjc, Mojca Papež, Barbara Legan, Olga Longar, Milena Turk, Janja Anžlin, Minka Fric, Olga Mačerol
2009/2010	<i>Igre in dejavnosti na prostem</i>	Mateja Silič, Slavka Hrovat, Dijana Pečjak, Lidija Lebar Tomšič, Angelca Bedene, Anita Kuhelj, Erika Gjerek, Petra Gliha
	<i>Zdrava prehrana predšolskih otrok</i>	Dijana Pečjak, Petra Gliha
2010/2011	<i>Matematika v naravnem okolju</i>	Dijana Pečjak, Jožica Štrasberger
	<i>Zdravilne rastline v vrtcu</i>	Minka Fric, Milena Turk, Olga Mačerol, Anita Vovk
	<i>Biba moja prijateljica</i>	Lilijana Hrovat, Mateja Skobe, Pavla Štravs, Sonja Brulec, pomoč ga. Mira Voglar
2011/2012	<i>Prometna varnost v Vrtcu Dvor</i>	Dijana Pečjak, Lidija Lebar Tomšič, Jožica Štrasberger, Anita Primc
2015/2016	<i>Vključevanje lokalne skupnosti v delo in življenje vrtca - projekt Poroka nekoč</i>	Klavdija Longar
2017/2018	<i>Didaktična sredstva lastne izdelave – dodatna vzpodbuda za vsestranski razvoj otrok</i>	Marjana Furlan, Lilijana Hrovat, Mateja Kuhelj, Barbara Legan, Mojca Obrstar

Raziskovalne naloge v življenje vrtca prinašajo veliko novega in zanimivega raziskovalnega dela. Obogatijo dejavnosti odraslih in otrok, obenem pa prispevajo k rasti vseh sodelujočih. Vsaka od nalog pripomore k novim spoznanjem. Zelo pomembno je tudi to, da večji del dejavnosti izhaja iz aktivnosti otrok - njihove radovednosti ter želje

po spoznanju novega, pridobivanju izkušenj in osvajanju znanj ob vključevanju staršev, starih staršev in ostalih deležnikov. Vsaka naloga je kapljica več pri delu s predšolskimi otroki.

Povzeto po objavi v Zborniku ob 41-letnici Vrtca pri Osnovni šoli Žužemberk.

V. Pri nas pa vrtec zidamo

Tanja Fabjančič

ZADNJI DNEVI V NAŠIH STARIH ŽUŽEMBERSKIH GNEZDECIH

Začetki organizirane predšolske vzgoje v Žužemberku segajo v leto 1966, ko je v prostorih Krajevne skupnosti začel delovati oddelek, v katerega je bilo prvotno vključenih 14 otrok. Na tej lokaciji je bilo organizirano varstvo do konca decembra 1968, ko se je oddelek preselil v kletne prostore Iskrinega stanovanjskega bloka, kjer je bilo prostora za 40 otrok.

Zaradi povečanih potreb po varstvu so se v začetku sedemdesetih let začela prizadevanja za izgradnjo vrtca. Oktobra 1975 so se na lokaciji Jurčičeva ulica 41 začela gradbena dela in 7. novembra 1976 so se krajani veselili otvoritve montažnega vrtca s tremi igralnicami, ki je lahko sprejel do 60 otrok. Zgrajen je bil s samopriskom ter s prispevkom Skupščine otroškega varstva Novo mesto in KS Žužemberk. Finančnih sredstev je bilo malo, prvotno je bila zagotovljena le osnovna in najnujnejša oprema, tako da je ureditev igrišča in s tem povezane stroške prevzela krajevna skupnost. Okolica vrtca je svojo podobo dobivala postopno. Leta 1981 je bilo zasajeno drevje in grmičevje, ki nam je do zadnjih dni nudilo najboljšo zaščito pred močno poletno pripeko, urejena so bila nova igrala in asfaltirana ploščad. Ob 30. letnici je bila postavljena nova žična ograja, leto kasneje Grahkova hiška, leta 1998 pa je bil dograjen nov, velik peskovnik s streho. Leta 2002 so bile postavljene lesene nadkrite terase pri dveh igralnicah, igrišče pa je bilo bogatejše za pet novih lesenih igral. V naslednjih letih je na igrišču sledila postavitve vodnjaka in lesenih mizic s klopki. Sami prostori vrtca so bili deležni sprotnih vzdrževalnih del in manjših adaptacij ter prilagoditev in menjave opreme in pohištva.

Ker vrtec na Jurčičevi ni uspel pokriti potreb po sprejemu vseh otrok, se je leta 1983 organiziralo varstvo tudi na Dvoru, sprva v dveh družinskih varstvih, leta 1986, ob 20. letnici Vrtca Žužemberk, pa tudi v prizidku stare Podružnične šole na Dvoru.

Kljub odprtju oddelkov na Dvoru so bile v Žužemberku potrebe po varstvu še vedno večje od prostih mest, zato je bilo leta 1994 odprto družinsko varstvo pri Brulčevih, kjer sta vse do selitve v naš novi vrtec domovala dva oddelka naših najmlajših varovancev. Leta 1995 je selitev enega oddelka v preurejene prostore v stari šoli začasno rešila prostorsko stisko, postopoma smo v prostore stare šole preselili še dva oddelka, nazadnje Mravljice, ki so svoje novo domovanje tam dobile leta 2013.

Tako je bil vrtec v zadnjih letih kar na štirih lokacijah, montažna stavba vrtca na Jurčičevi pa nam je, kljub rednemu vzdrževanju, začela sporočati, da svoje več kot štiridesetletno poslanstvo počasi zaključuje.

V naši starih, a prijetno urejenih prostorih vrtca v Žužemberku, pri Brulčevih, na Jurčičevi in v stari šoli nam je bilo lepo, kar potrjujejo tudi spodnje fotografije Dejana Mavra, ki so bile posnete aprila 2018 – pred selitvijo v nadomestne igralnice v OŠ Žužemberk. Ustvarjalni duh naših skromnih vzgojiteljic in njihove spretno in marljive roke so vrsto let ustvarjale toplá, domača in prijazna gnezdeca, kjer se je vsak otrok počutil varno in sprejeto.

Pogled na vhod v stari vrtec na Jurčičevi, kjer je varstvo potekalo od l. 1976 do aprila 2018 – kar 42 let - že v pripravih na selitev pred rušenjem.

Garderoba v starem vrtcu - majhna, a vedno prijetno urejena.

Zajčki pri odhodu na igrišče.

V tej igralnici so gnezdili Ptički, naši najmlajši varovanci.

Mucki med eno od zadnjih rajalnih iger v starem vrtcu.

Igralnica Zajčkov, ki pa so medtem veselo skakljali na igrišču.

Igrišče z obilo naravne sence in lesenimi igrali je omogočalo varno in sproščeno bivanje na prostem.

Kuharica Slavka Hrovat na svojem delovnem mestu v starem vrtcu.

Vodja vrtca Tanja Fabjančič v majhni, a prijetni pisarni.

Hiša na Jurčičevi ulici 47, kjer je 25 let delovalo Družinsko varstvo Brulec.

Garderoba v Družinskem varstvu Brulec.

Družinsko varstvo Brulec – Polškova igralnica.

V Družinskem varstvu Brulec je od leta 2012 domoval tudi polovični oddelek Medvedki.

Vhod v staro šolo, kamor se je v adaptirane prostore leta 1995 preselil en oddelek vrta, kasneje sta tam dobila prostore še dva oddelka.

Mravljice pri slastnem kosilu.

Igralnica Miškolinov v pripravi na selitev v dvorano prizidka telovadnice.

Ribice čakajo, da jim dežurni zaželi dober tek.

Ob selitvi na nadomestne lokacije smo ob stari šoli uredili igrišče za najmlajše.

MEDIJI SO SPREMLJALI NAŠO GRADNJO

Dolenjski list, 22. 1. 2017 (spletna objava)

V Žužemberku načrtujejo nov otroški vrtec

Žužemberk - V Občini Žužemberk so pred kratkim dobili izdelano idejno zasnovo za gradnjo novega otroškega vrtca, s katerim želijo nadomestiti leta 1976 zgrajeno, večkrat dograjeno, prenovljeno in dotrajano montažno stavbo. Naložba naj bi brez davka znašala približno 1,6 milijona evrov, pokrili pa naj bi jo z državnim, občinskim in denarjem Eko sklada.

Žužemberški župan **Franc Škufca** pravi, da nameravajo zdajšnjo zastarelo in energetske močno potratno montažno stavbo osrednjega žužemberškega otroškega vrtca nadomestiti s sodobno zasnovano energetske varčno gradnjo, financiranje naložbe pa naj bi bilo razdeljeno na približno tretjine. Z gradnjo, ki naj bi trajala predvidoma devet mesecev in so jo na občini uvrstili med prednostne naloge, naj bi začeli prihodnje leto in jo takrat tudi končali.

Zdajšnji štiri oddelčni vrtec nameravajo nadomestiti z dvonadstropno zgradbo s približno 1.500 kvadratnimi metri in devetimi oddelki. Glede ogrevanja pa razmišljajo, da bi se povezali z bližnjim zdravstvenim domom, poroča STA.

Novi otroški vrtec naj bi razpolagal tudi z večjimi zunanji igralnimi površinami, ki jih je občina zagotovila z dokupom dela sosednjega zemljišča. Glede delovanja vrtca med gradnjo novega na žužemberški občini razmišljajo o začasnih nadomestnih prostorih, pri čemer bi se, če bi bilo treba, zatekli tudi k posebej prilagojenim zabojnikom, je dodal župan.

Vrtec Žužemberk, v katerega je v tekočem šolskem letu vpisanih skupaj 200 otrok, sicer sestavljajo štiri enote, osrednjo žužemberško pa obiskuje 45 otrok. Sicer pa v žužemberški občini načrtujejo tudi energetske sanacije vseh petih osnovnih šol, kar naj bi jih stalo približno milijon evrov. Pri omenjenem projektu pa se nameravajo zateči k javno-zasebnemu partnerstvu, je še povedal Škufca.

L. M.

Franc Škufca. (Foto: arhiv DL)

Dolenjski list, 23. 1. 2018 (spletna objava)

Graditi bi lahko začeli spomladi

Žužemberk - Vrtec na Jurčičevi ulici v Žužemberku je zastarel in izjemno energetske potraten, zato občina načrtuje, da bi že spomladi začeli graditi novega. Oktobra so pridobili gradbeno dovoljenje, v kratkem pa bodo objavili tudi razpis za izbiro izvajalca.

Gradnja novega vrtca je po besedah župana Franca Škufce ocenjena na okoli dva milijona evrov, še okoli 500.000 evrov pa bo stala notranja oprema. A zaradi trenutnih ugodnih razmer v gradbeništvu na občini pričakujejo, da bi bila lahko končna cena naložbe še nekoliko višja. Celotne investicije sami ne bodo zmogli pokriti, zato načrtujejo, da bodo del denarja dobili iz Eko sklada in na razpisu ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. »Računamo, da bi vsak prispeval tretjino,« pojasnjuje Škufca. A z ministrstva so na naše poizvedovanje, če ima občina od države že zagotovljen denar, odgovorili, da še nima odobrenih sredstev. Dodali so še, da »razpis za sofinanciranje investicij v vrtece trenutno ni predviden«. Škufca pravi, da imajo od države sicer drugačna zagotovila, da bodo razpisi objavljeni do poletja, vprašanje pa je, koliko denarja bodo dobili. Tudi če ga od države ne bo, gradnja vrtca zaradi tega ne bo ogrožena, zatrjuje župan in dodaja, da bodo potem morali več denarja zagotoviti iz proračuna. Po besedah direktorja občinske uprave Jacquesa Grosa bodo ob takšnem scenariju vzeli ugoden brezobrestni kredit pri Eko skladu. Na občini sicer v kratkem pričakujejo izračun energetske učinkovitosti, s katerim se bodo prijavi na Eko sklad. »V dveh tednih računamo na odgovor, koliko nepovratnih sredstev nam bodo ugodili na kvadratni meter,« pravi župan.

Današnji vrtec na Jurčičevi ulici je star in energetske izjemno potraten. (Foto: R. Nose)

» V novem devet oddelkov

Današnji vrtec v Žužemberku je montažni objekt, ki so ga postavili leta 1976 ter je bil nekajkrat že dograjen in obnovljen. Gradnja novega, s katerim bodo dolgoročno rešili potrebe glede predšolskega varstva, je zato prioriteta občine, pravi župan. Ravnateljica žužemberške osnovne šole Mira Kovač ob tem poudarja, da bo predšolska vzgoja v samem Žužemberku, ki je trenutno razpršena na treh lokacijah, tako potekala pod eno streho, kar bo olajšalo delo strokovnim delavkam in osebju vrtca, lažje in enostavneje pa bo tudi za starše, ki imajo otroke zdaj v različnih enotah. Trenutni 4-oddelčni vrtec bo nadomestil dvanadstropni objekt, ki bo imel 9 oddelkov, v njem pa bo tudi skupna kuhinja za vse enote žužemberškega vrtca. Na občini predvidevajo, da bo zgrajen v pol leta, že zdaj pa skupaj z ravnateljico razmišljajo, kam bodo preselili otroke. S preureditvijo nekaterih prostorov bi za večino varstvo lahko zagotovili v stari šoli, kjer je že ena enota vrtca, en oddelek pa bi lahko gostoval tudi v gasilskem domu v Žužemberku, vendar bi bilo treba prostor pred tem še primerno urediti. Župan upa, da bodo starši razumeli začasno stisko in da bodo nekoliko potrpeživi.

Iz vrtca so sporočili, da so v začetku letošnjega leta zapolnili še zadnja prosta mesta v obstoječih oddelkih. Trenutno je v štirih enotah enajst oddelkov, v katerih je skupno 194 otrok. V začetku februarja bodo odprli še polovični oddelek, v katerem bo sedem otrok, tako da bodo lahko zagotovili varstvo skoraj vsem s čakalnega seznama.

Besedilo in foto: Rok Nose

Dolenjski list, 16. 4. 2018 (spletna objava)

Gradnja novega vrtca pred vrati

Žužemberk - Žužemberški župan **Franc Škufca** je dopoldan z izbranim izvajalcem GPI Tehnika podpisal pogodbo za gradnjo novega vrtca. A če so na občini še na začetku leta računali, da ga bodo postavili za okoli 2,5 milijona evrov, bo, kot vse kaže, naložba dražja za skoraj milijon evrov.

Da bo dražji od prvotnih predvidevanj, se je pokazalo že na februarski seji občinskega sveta, na kateri so svetniki potrdili investicijski plan novega 9-oddelčnega vrtca, ki je bil takrat ocenjen na nekaj več kot tri milijone evrov. A na zadnji seji pred dvema tednoma so imeli svetniki na mizi predlog rebalansa letošnjega proračuna, v katerem pa je zanj predvidenih okoli 3,5 milijona evrov. Na vprašanje, zakaj takšna podražitev, župan pojasnjuje, da so na razpisu za izbiro izvajalca gradbenih del pričakovali nižjo ceno glede na ocenjeno vrednost projekta, a so se po njegovih besedah zaradi ugodnih razmer v gradbeništvu cene gradenj zvišale za najmanj 25 odstotkov. »Gospodarska rast je velika, gradbena podjetja imajo dovolj dela in zato so tudi cene temu primerne. Na razpis se je prijavilo šest ponudnikov, izbrali pa smo najugodnejšega,« poudarja Škufca.

Gradnja vrtca bo po podatkih občine brez DDV-ja znašala nekaj manj kot dva milijona evrov, kar z DDV-jem pomeni okoli 2,44 milijona evrov, občina pa bo objavila še razpis za izbiro izvajalca, ki bo poskrbel za notranjo opremo. Ta je ocenjena na okoli 700.000 evrov, pravi župan, ki pa pričakuje, da bo cena na koncu najverjetneje nekoliko višja. »Pri sami gradnji bomo sicer videli, ali se bo dalo kaj privarčevati,« še dodaja Škufca.

Gradnja predraga?

Glede na številne naložbe, ki so v teku, se občani sprašujejo, kako ga bo občina zgradila. Po investicijskem planu načrtujejo okoli 615.000 evrov dobiti od Eko sklada, 635.000 evrov od države, preostalo pa bodo pokrili z najemom kredita. A občina od Eko sklada kot tudi od šolskega ministrstva še nima zagotovljenih nepovratnih sredstev. »Vlogo občine smo prejeli 3. marca. Rok za izdajo odločbe pa je predvidoma 90 dni od prispetja popolne vloge, ki se obravnavajo po vrstnem redu prispetja. Ko bo izdana odločba, bo znana tudi natančna višina spodbude,« so sporočili z Eko sklada. Z ministrstva za izobraževanje, znanost in šport pa so za naš časopis pojasnili, da je sofinanciranje občinskih investicij v vrtce možno le na podlagi izbora projektov na razpisu ministrstva. Na vprašanje, ali ministrstvo v kratkem pripravlja kakšen razpis za gradnjo vrtca, na katerega bi se lahko žužemberška občina prijavila, pa odgovarjajo, da ga niso objavili in ga tudi ne pripravljajo.

Na zadnji seji občinskega sveta so nekateri svetniki tudi dejali, da se jim zdi naložba, ki jo občina sicer nujno potrebuje, predraga. Preverili smo, koliko je gradnja novega vrtca stala nekatere druge občine. Primerjave je težko delati, saj vsi vrtci niso zgrajeni enako, a vseeno navajamo nekaj podatkov. V Šentjerneju gradijo 18-oddelčni vrtec, pogodbeno vrednost

Župan Franc Škufca in direktor podjetja GPI Tehnika Drago Muhič sta danes dopoldan podpisala pogodbo za gradnjo novega vrtca. (Foto: Občina Žužemberk)

Energetsko varčen vrtec bo imel devet oddelkov in bo zgrajen v dveh nadstropjih. (Foto: Občina Žužemberk)

investicije znaša 3,7 milijona evrov, v Novem mestu so za gradnjo 6-oddelčnega vrtca poleg Osnovne šole Bršljin odšteli dober milijon, občino Krško je 6-oddelčni vrtec v Brestanici stal 1,95 milijona evrov, medtem ko je v Trebnjem gradnja 14-oddelčnega vrtca pred leti znašala 4,28 milijona evrov, nov 20-oddelčni vrtec so pred leti postavili tudi v brežiški občini, naložbena vrednost pa je bila 5,7 milijona evrov.

Dovoljenje na podlagi izjeme

Na občinskem svetu so bili podani tudi pomisleki glede primernosti lokacije. Prvič naj bi bilo premalo zelenih igralnih površin za otroke, drugič pa mnoge skrbi, kako bo s parkiranjem, kajti poleg je tudi zdravstveni dom in velikokrat se zgodi, da je tam premalo parkirnih mest. Nekateri svetniki so se zato spraševali, kako je lahko Upravna enota Novo mesto lani oktobra izdala gradbeno dovoljenje. »Iz projektne dokumentacije, ki je bila podlaga za izdajo gradbenega dovoljenja, je razvidno, da zunanje igralne površine na lokaciji vrtca ne zagotavljajo najmanj 15 m² površine na otroka, da pa so v neposredni bližini vrtca primerne površine za igro otrok, in sicer ob Osnovni šoli Žužemberk, in do njih vodi varna pot. Skladno z 8. členom Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca, ki takšno izjemo dopušča, je presojo glede varne peš poti podal Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Žužemberk,« pojasnjuje načelnica **Mateja Sotler Štor**. V postopku izdaje gradbenega dovoljenja so na novomeški upravni enoti preverili tudi, ali bo za potrebe novega vrtca zagotovljeno zadostno število parkirnih mest. »Iz projektne dokumentacije je razvidno, da bo za potrebe vrtca zagotovljenih 18 parkirnih mest, od tega 8 na gradbeni enoti vrtca, 10 pa na bližnjem javnem parkirišču zdravstvenega doma, kar je skladno s prostorskim aktom Občine Žužemberk, ki v primeru utesnenosti lokacije stavbe, kot je to v obravnavanem primeru, dopušča tudi souporabo javnih parkirnih mest s soglasjem občine, kar je bilo v konkretnem primeru pridobljeno.«

Župan Franc Škufca je dejal, da so sicer razmišljali, da bi vrtec postavili na drugi lokaciji, in sicer na območju stanovanjske cone Klek, a so se zaradi državne ceste, ki pelje mimo, raje odločili, da porušijo starega in zgradijo novega. Promet v tem delu Jurčičeve ulice nameravajo umiriti tudi s hitrostnimi ovirami in prometnimi znaki.

Ob podpisu pogodbe je župan dejal, da gre za enega najpomembnejših projektov v občini, saj bodo z nizko energetskega objekta zagotovili nadstandardne pogoje za varstvo otrok. Z devet-oddelčnim vrtcem bodo ne le omilili, ampak tudi dolgoročno rešili potrebe glede predšolskega varstva v naši občini, so sporočili z občine.

Besedilo in fotografije: Rok Nose

Dolenjski list, 19. 4. 2018 (spletna objava)

Včeraj so pričeli s pripravljalnimi deli za rušenje starega vrtca.

Žužemberk - V Žužemberku so včeraj začeli s pripravljalnimi deli za rušenje starega vrtca. V ponedeljek dopoldan je namreč župan **Franc Škufca** s podjetjem GPI Tehnika, ki so ga kot najugodnejšega izvajalca izbrali na javnem razpisu, podpisal pogodbo za gradnjo novega 9-oddelčnega vrtca. Z njim ne bodo le omilili, ampak tudi dolgoročno rešili, potrebe glede predšolskega varstva v občini.

Nov vrtec bo energetskega varčen in bo zgrajen v dveh nadstropjih. V njem bodo uredili tudi veliko kuhinjo, v kateri se bodo obroki pripravljali za vse vrtčevske enote v občini.

Besedilo in foto: Rok Nose

FOTO: Rušijo vrtec v Žužemberku

Dolenjski list, 12. 5. 2018 (spletna objava)

Položili temeljni kamen za novi vrtec

Žužemberk - Ministrica za izobraževanje, znanost in šport **dr. Maja Makovec Brenčič**, žužemberški župan **Franc Škufca**, direktor podjetja GPI Tehnika **Drago Muhič** in ravnateljica tamkajšnje osnovne šole **Mira Kovač** so včeraj simbolično položili temeljni kamen novega vrtca. S tem so slovesno obeležili začetek gradnje enega najpomembnejših projektov v občini.

Za novi vrtec so položili temeljni kamen.

»Danes smo na pragu težko pričakovane novogradnje, ki ga predšolski otroci našega šolskega okoliša resnično potrebujejo,« je uvodoma dejala ravnateljica žužemberške osnovne šole. Trenutno je v vrtcu Žužemberk 201 otrok, razporejeni so v dvanajstih oddelkih na petih lokacijah. S prvim septembrom bodo v predšolsko varstvo sprejeli 203 otroke, s tem pa bodo zapolnjene vse prostorske kapacitete. »Tako med letom brez novih prostorov vrtca v predšolsko varstvo ne bi mogli sprejeti še deset otrok, ki bodo med letom izpolnili starostni pogoj. Ostali bi na čakalnem seznamu. Z novim večjim vrtcem bo poskrbljeno za vse otroke,« je povedala Kovačeva in dodala, da bo novi vrtec nudil kakovostno preživljanje otroštva, strokovnim delavcem pa dobre delovne pogoje.

Starega so že porušili.

Ministrica je dejala, da je Slovenija, kar se tiče vključenosti otrok v vrtec, v samem vrhu Evrope, saj je v predšolsko vzgojo vključenih več kot 93 odstotkov otrok. Dodala je še, da na ministrstvu spodbujajo takšne gradnje.

Energetsko varčen vrtec bo imel devet oddelkov in bo zgrajen v dveh nadstropjih, postavili pa ga bodo na mestu, kjer so porušili starega. »Nov vrtec bo prav tako montažni, vendar bo na novih temeljih,« je dejal župan in dodal, da bodo v novem uredili tudi veliko kuhinjo, v kateri bodo obroke pripravljali za vse vrtčevske enote. Z vso opremo bo stal okoli tri milijone evrov brez DDV-ja, občina pa pričakuje, da bodo nekaj denarja dobili tudi od Eko sklada in ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. A kot je danes dejala ministrica, bodo razpisi za gradnjo šol in vrtec objavljeni šele naslednje leto. Zgrajen naj bi bil do konca oktobra.

Dogodek, ki ga je povezovala Lilijana Hrovat, bodo s kulturnim programom popestrili učenci osnovne šole in vrtničkarji.

Besedilo in fotografije: Rok Nose

Dolenjski list, 15. 5. 2019 (spletna objava)

Župan predal ključve novega vrtca

Žužemberk - Žužemberški župan Jože Papež je včeraj predal ključve novega vrtca ravnateljici osnovne šole Miri Kovač in povabil na ogled novih prostorov. Po njegovem mnenju gre za enega najlepših vrtcev daleč naokrog in prepričan je, da se bodo tako otroci kot tudi zaposleni v njem dobro počutili.

Občina se je maja lani lotila gradnje novega vrtca v Žužemberku na mestu, kjer je bil že nekdanji 4-oddelčni vrtec. »Objekt, ki je zgrajen, je sodoben in tudi energijsko varčen. Prostori so svetli in lepi ter za 10 odstotkov večji, kot predvidevajo normativi. Okoli 70 odstotkov materiala, ki je bil vgrajen, je iz lesa, kar je za naše okolje primerno,« je povedal župan in dodal, da bi vrtec sicer sam umestil na drugo lokacijo, kjer bi bil boljši dostop in več zelenih površin za igranje zunaj.

Župan je takole predal ključve ravnateljici žužemberške osnovne šole Miri Kovač.

Investicija bo občino stala 3,1 milijona evrov, približno 570.000 evrov bodo dobili od Ekosklada, preostalo pa bo šlo iz občinskega proračuna. Župan je poudaril, da zanj niso plačali še niti evra, prvi obrok kredita pa bodo začeli odplačevati januarja prihodnje leto. Do občinskega praznika naj bi zgradili še dodatnih 12 parkirnih prostorov, ki jih bodo vkopali v zemljo nasproti obstoječih parkirišč zdravstvenega doma, naložba pa je ocenjena na okoli 120.000 evrov.

Ravnateljica osnovne šole je dejala, da je bil novi vrtec nujno potreben. »Že s prvim septembrom bi bilo število otrok v takšnem presežku, da ne bi mogli zagotoviti dovolj prostora za vse, ki nujno potrebujejo organizirano varstvo,« je pojasnila Kovačeva in dodala, da bo novi 9-oddelčni vrtec vrata odprl prvega septembra. Na šoli so zadovoljni, da bodo lahko sprejeli vse otroke, ki izpolnjujejo starostne pogoje, tiste, ki bodo kasneje izpolnili starostni pogoj, pa bodo sprejeli med letom.

Besedilo in fotografije: Rok Nose

foto utrinki - NA SONČKU JE ZRASTEL JURČEK

Zadnji dnevi našega starega vrtca – obisk bivših stanovalcev na starem igrišču, april 2018.

Mucki, Zajčki in Mravljice so se pogosto podali na sprehod do našega starega vrtca. »Tam smo se igrali na terasah«, so pripovedovali, april 2018.

19. 4. 2018 Izvajalec gradbenih del GPI Tehnika je pripeljal dvigalo za pomoč pri rušenju.

Otroci iz oddelkov Ptički in Polčki, ki so domovali čez cesto v Družinskem varstvu Brulec, so še posebej redno spremljali najprej postopek rušenja stare stavbe, potem pa gradnjo novega vrtca, april 2018.

25. 4. 2018 Podoba starega vrtca po slabem tednu od začetka rušenja.

26. 4. 2018 Že naslednji dan so od vrtca ostale le še montažne stene.

4. 5. 2018 Odvoz velikih količin gradbenega materiala.

Vodja gradbišča gospod Korel je ves čas budno bdel nad potekom del.

6. 5. 2018 Od starega vrtca je bilo videti le še dimnik.

11. 5. 2018 Slovesnost ob postavitvi temeljne plošče za izgradnjo novega vrtca.

Cici zborček s Katjo Avsenik in pesmico Vrtec Sončni gaj.

Ribice so se predstavile s točko Pri nas pa vrtec zidamo.

Nastop Miškolinov – Pesem o prijateljstvu.

Župan Franc Škufca, direktor GPI Tehnika Drago Muhič, ravnateljica OŠ Žuzemberk Mira Kovač in ministrica za izobraževanje, znanost in šport Maja Makovec Brenčič ob spominski plošči.

Na slovesnosti so se nam pridružili tudi sosedge starega (in novega) vrtca.

14. 5. 2018 Odstranjevanje temeljne plošče - še zadnjega dela starega vrtca.

13. 6. 2018 Čez dober mesec je na istem mestu stala temeljna plošča za novo stavbo.

19. 6. 2018 Začetek postavljanja konstrukcije.

30. 6. 2019 Spodnja etaža dobiva svojo podobo - zidani del za kuhinjo in servisne prostore ter lesen montažni del za igralnice.

10. 7. 2018 Priprave na gradnjo zgornje etaže stavbe.

19. 7. 2018 Postavljanje sten v zgornji etaži.

28. 8. 2018 Dograjena zgornja etaža – pripravljena na postavitve strehe.

April 2019 Leto dni od naše selitve je na starem mestu na Jurčičevi ulici 41 zrasel naš nov vrtec – enota Jurček, pogled z zgornje strani.

14. 5. 2019 »Od vas smo dobili lepo, moderno stavbo, mi pa ji bomo vdahnili dušo in lepo bomo skrbeli zanjo ter za vse njene nove male stanovalce«, sta obljubili ravnateljica Mira Kovač in pomočnica ravnateljice Tanja Fabjančič, ko jima je župan Jože Papež predal ključne naše velike pridobitve.

Tanja Fabjančič, Drago Štrafela

TEHNIČNI OPIS VRTCA

Vrata modernega in prijaznega vrtca Sonček, enote Jurček v Žužemberku odpiramo natanko leto in tri mesece po selitvi iz starega vrtca in namestitvi v nadomestne prostore v OŠ Žužemberk.

Podoba novega vrtca je delo arhitekta Gorazda Cibica iz ABC Cibic, ki je načrtoval tudi izgradnjo Podružnične šole Dvor z enoto vrtca, odprte leta 2006. Projektno dokumentacijo je izdelala agencija Lead, gradnjo pa je izvedlo podjetje GPI Tehnika iz Novega mesta v sodelovanju s podizvajalci. Gradnjo, ki je uvrščena v kategorijo zahtevnih gradenj, je nadzoroval Drago Štrafela.

Dvoetažna stavba novega vrtca je energetske varčen objekt dimenzije 23 x 35 m s pripadajočimi zelenimi površinami v obsegu 1335 m². Objekt z bruto tlorisno površino 1760 m² stoji na mestu starega 3-oddelčnega vrtca s površino 331 m².

Posebno noto daje objektu lesena konstrukcija, izvedena iz križno lepljenih plošč, kar je v skladu z Eko zelenim naročanjem. Del objekta, v katerem

se nahaja kuhinja in servisni prostor, je enoetažen in je iz armirano – betonske konstrukcije.

Fasada je izvedena iz leseno – toplotnega izolacijskega materiala in ustreza zahtevam Eko sklada ter standardom za nizko-energetske objekte. Del fasade je prekrit v alu-pločevini.

Stavba je v celoti opremljena s centralnim klimatskim sistemom, ki skrbi za ustrezno prezračevanje in ohlajevanje prostorov ter po potrebi za ogrevanje prostorov v zimskem času, kar je sicer zagotovljeno s sistemom talnega gretja.

V pritlični etaži vrtca so 4 igralnice s terasami za otroke 1. starostnega obdobja, telovadnica ter pralnica. V zgornji etaži, ki je dostopna tudi z dvigalom, je 5 igralnic za otroke 2. starostnega obdobja, zbornica, prostor za individualno delo in pisarna vodje vrtca.

Vse igralnice, ki so orientirane proti jugu, so prostorne, njihova površina je na zgornji meji normativov, nadstandardna površina avle v obeh etažah pa omogoča izvajanje različnih dejavnosti.

Kuhinja je velika, sodobno opremljena z vsemi pripomočki za zdravo pripravo hrane.

Tanja Fabjančič

NOV VRTEC V OTROŠKIH OČEH

Gradnjo vrtca so budno spremljali tudi naši otroci. Mnogo sprehodov nas je vodilo na hribček, kjer je do aprila 2018 stal naš stari dobri vrtec. Tam so se zapisovali in tkali prijetni spomini na naš majhen, a prijazen in topel domek ter skupna doživetja v njem.

Ko so maja pripeljali veliko dvigalo in stroje za rušenje, so otroci dogajanje opazovali le od daleč. Iz tedna v teden se je dograjevala zunanja podoba stavbe in budna očesa naših malih varovancev so opazila vsako spremembo. Že v jeseni so si lahko otroci ogledali vrtec malo поблиže, najbolj imenitno se jim je zdelo, ko jim je g. Korel – nadzornik gradnje prijazno dovolil, da so pokukali tudi v notranjost stavbe.

Otroci iz oddelka **Mravljice** (od 3 do 4 leta) so se ob obisku vrtca pogovarjali o svojih pričakovanjih glede novega vrtca:

Kako bo v novem vrtcu? Kaj pričakujete?

»Preselili se bomo, pa igrali se bomo.«

»Igrače bomo imeli.«

»Da bo lušno.«

»Pa še blazine bomo imeli za igrat.«

»Da so not igrače.«

»Deke in omare.«

»Veliko prijateljev bomo imeli.«

Kaj bomo delali v novem vrtcu?

»Risali, barvali, uživaliiiiiii!«

»V novi telovadnici bo zelo lušno. Pa lušno se bomo imeli v novem vrtcu.«

»Pa kolačke bomo spekli in tortice.«

Zajčki (od 3 do 4 leta) so bili pri svojih pričakovanih zelo zgovorni in konkretni:

»V novem vrtcu bodo stoli.« Drugi deček pa doda:

»Saj stoli so že, notri bodo omare in ležalniki.«

»Verjetno bo notri tobogan, mogoče bo trampolin za skakat. Imeli bomo harmoniko za otroke.«

»V novem vrtcu bo lepo, ker se bomo igrali. Mora bit tudi pisana blazina, da se bomo lahko prešteli. Biti mora polička za igračke (njihove igračke od doma vsako jutro pred zajtrkom zložimo na poličko, da jih gledajo). Še fižolčke bomo vzeli s sabo. (Posadili smo fižolčke za opazovanje.) Tekli bomo v telovadnici.«

»Tam bo nova, lepa, drugačna miza. Vse bo lepo.«

»V vrtcu bomo imeli knjige, drugačne. Barvali bomo. Brali knjige. Na igrišču bomo imeli kozico.«

»Imeli bomo tobogan, pa jagode – jedli jih bomo. S sabo bomo vzeli redkvico (posejali smo jo v korito za opazovanje), igrali se bomo z igračkami. Kuhale bodo kuharice in moja mami. Imeli bomo nove krožnike.«

»Imeli bomo Elza kozarčke in Elza krožničke. Spali bomo na ležalnikih.«

»S plastelinom se bomo igrali.«

»Telovadili bomo v telovadnici.«

»Imeli bomo nove tete.«

»Lepo bo v novem vrtcu.«

»Tisto se bo vrtelo ... odojek, a je pujssek.«

Takole so otroci iz oddelka **Miškolini** (od 4 do 5 let) strnili svoje vtise:

»Vrtec rabi še garaže.«

»Noter je tudi gasilski aparat, pa tudi gretje.«

»Vrtec je zelo lep.«

»V igralnici so nove mize, stoli in ležalniki.«

»Notri ni nič igrač, ker jih imamo v starem vrtcu. Nesli jih bomo v škatlah.«

»Vrtec je lesen in diši po lesu. Lahko se vžge.«

»Vrtec bo potrebno zelo paziti.«

»Zunaj imajo kamere, če pridejo lopovi.«

Najstarejši otroci, ki so v oddelku **Ribice** (od 5 do 6 let), so bili pri vtisih bolj redkobesedni, saj jih bo večina v jeseni sedla v šolske klopi. Tisti, ki bodo še eno leto ostali v vrtcu, so dejali:

»V novem vrtcu se bomo igrali in risali.«

»V novem vrtcu bo lušno.«

»Igrali se bomo s prijatelji.«

»Igrali se bomo, pa nič se ne bomo kregali.«

Zelo si želimo, da bi se otroška pričakovanja uresničila v čim večji meri. Vsega, kar pričakujejo in si želijo, ne bo moč zagotoviti, tudi novih »tete« ne bo (deček je mislil na vzgojiteljice), bomo pa »stare tete« poskrbele, da bo otrokom v novih prostorih prav »po staro« prijetno in domače.

VI. Vrtec smo ljudje

ZAPOSLENI OD 1966 DO 2019

Za ustvarjanje ustreznih pogojev, kjer otroci rastejo, zorijo in se kalijo, je ob tehničnih in materialnih pogojih izjemnega pomena osebnost ljudi, ki skrbijo zanje. V časih, ko so bili prostorski pogoji za izvajanje vzgoje in varstva predšolskih otrok slabši, normativi za število otrok v skupini visoki, pripomočki, didaktična sredstva in igrače pa omejeni in skromni, so za številne generacije suhokranjskih otrok skrbeli (navedeni kronološko po letu zaposlitve):

Ravnatelji: Ciril Kosmina (1961 – 1990), Tone Virant (1990–1994), Jelka Mrvar (1994–2012)

Pomočniki ravnatelja in vodje vrtca: Fani Longar, Slavka Andrejčič, Milena Cerkovnik, Slavka Nahtigal, Olga Longar

Strokovne delavke: Milena Oman, Zdenka Urbančič, Anica Hribar, Magda Jazbec, Ivana Špiletič, Tončka Gnidovec, Marta Baša, Majda Hrovat, Marija Kelsin, Terezija Pograjc, Slavica Avbelj, Darja Virant, Mihaela Škufca, Nataša Štefančič, Alenka Šenica Zupančič, Jožica Kotar, Majda Lavrič, Zvonka Struna, Milena Iskra, Vera Gliha, Milena Legan, Mira Hrovat, Andreja Koncilja, Angelca Murko, Slavica Avbelj, Zlatka Todič, Mojca Troha, Sonja Brulec, Škulj Podolski Cecilija, Andreja Črnagoj, Irena Pečnik, Silva Perko, Helena Šulc, Jerneja Novak, Janja Strmec, Vesna Kastelic, Andreja Vidmar, Teja Avguštin, Vesna Pečjak, Maja Kokol, Tanja Bergant, Olga Mačerol, Ambrož Čopi, Maja Obrstar, Nuša Verdev

Tehnično-administrativni kader: Tončka Longar, Ivanka Kovač, Janez Drab st., Jožica Koren, Marija Krakar, Brigita Šiška, Marija Klobučar, Milka Papež, Anton Boldan, Renata Strojín, Angela Škrbe, Slavka Hrovat, Marica Kužnik, Greta Kumar, Adrijan Pavlin, Boris Sajevec, Majda

Glavan, Amalija Vidmar, Slavica Jarc, Katja Kek, Saša Molek, spremljevalke otrok s posebnimi potrebami: Tinca Flander, Urška Derganc, Barbara Jurjevič

V vrtcu Sonček za uresničevanje našega temeljnega poslanstva – vsestranski razvoj naših malih »sončkov«, upoštevajoč vsakega posameznika, **trenutno skrbimo:**

Ravnateljica: Mira Kovač (od 2012)

Pomočnica ravnateljice: Tanja Fabjančič (od 2012)

Strokovne delavke: Pavla Štravs, Zdenka Blatnik, Dijana Pečjak, Lilijana Hrovat, Mateja Skobe, Stanislava Hrovat, Marjana Furlan, Erika Gjerek, Barbara Legan, Mateja Kuhelj, Milena Turk, Mojca Obrstar, Mateja Repar Silič, Petra Fink, Angelca Bedene, Anita Ana Kuhelj, Anita Primc, Jožica Štrasberger, Štefka Jarc, Klavdija Kužnik, Rebeka Pižem, Anja Plavec, Klavdija Pirc, Mateja Rus, Katarina Nose, Natalija Kobe, Simona Kovačič

Vzgojiteljici Minka Fric in Lidija Lebar Tomšič po dolgoletni zaposlitvi v vrtcu trenutno opravljata delo druge strokovne delavke v 1. razredu OŠ Žužemberk.

Tehnično-administrativni kader: Martina Grum, Marija Papež, Justina Ferlin, Branko Gašperšič, Marija Štepic, Anica Zaletelj, Janez Drab ml., Ana Pestotnik, Nina Kocjančič, Janja Rojc, Andrej Pečjak, Katja Drab

K nemotenemu delovanju vrtca Sonček v okviru svoje redne zaposlitve v OŠ Žužemberk prispeva in je prispevalo tudi strokovno in tehnično-administrativno osebje šole, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Skupinska fotografija vseh zaposlenih v Vrtcu Sonček, junij 2019.

FOTOGRAFIJE ODDELKOV V ŠOLSLEM LETU 2018/19

Enota VVD Brulec

Polžki s Katarino Nose, Klavdijo Pirc in Angelco Bedene.

Ptički s Pavlo Štravs in Anjo Plavec.

Enota Stara šola

Mucki z Lilijano Hrovat in Marjano Furlan.

Zajčki z Matejo Kuhelj in Barbaro Legan.

Mravljice z Mojco Obrstar in Matejo Skobe.

Miškolini z Zdenko Blatnik in Štefko Jarc.

Ribice z Mileno Turk in Eriko Gjerek.

Enota Medo Dvor

Medvedki s Klavdijo Kužnik in Anito Primc.

Čebelice s Slavko Hrovat in Simono Kovačič.

Pikapolonice z Matejo Repar Silič in Jožico Štrasberger.

Miške z Matejo Rus, Petro Fink in Natalijo Kobe.

Metulji z Dijano Pečjak in Anito Ano Kuhelj.

Magda Kastelic Hočevar

SONČEK

Julij, Jurček, Jurčičeva ...

samo Sonček še dodamo

pa že vrtec nov imamo:

velik, prostoren in svetel

čaka le še otroški živ - žav.

Saj srce vrtca je otrok -

razigran, navihan, bosonog,

včasih vesel in radoveden,

včasih nagajiv in ravno prav poreden.

Vrtec - že beseda nam izda,

to je prostor, kjer cvetovi so doma.

Vsak otrok je odpirajoči cvet,

naj pripravljen gre v »veliki« svet.

Vrtec navsezadnje smo ljudje,

skozi življenje gremo žalostno ali smeje.

Za naš nov vrtec Sonček pa vemo,

da nam tu prijetno bo in prav lepo.

Na Sončku je zrastel Jurček – Zbornik ob otvoritvi nove enote Vrtca Sonček pri OŠ Žužemberk – enota Jurček

Izdala: OŠ Žužemberk, zanjo Mira Kovač, ravnateljica

Zbrala in uredila: Tanja Fabjančič

Uredniški odbor: Tanja Fabjančič, Lilijana Hrovat, Mateja Kuhelj in Mojca Obrstar

Jezikovni pregled: Magda Kastelic Hočevar

Grafična priprava in tisk: ART32 d.o.o., Grafični studio ŠPES Novo mesto

Naklada: 200 izvodov

Julij 2019

Fotografije: arhiv Vrtca Žužemberk, osebni arhivi bivših in sedanjih zaposlenih, Dejan Maver (naslovnica ter zadnja stran, foto utrinki gradnje vrtca, fotografije skupin v šol. letu 2018/19), Rok Nose (članki iz Dolenjskega lista, predaja ključa), Slavko Mirtič (slovesnost ob postavitvi temeljnega kamna). Ilustrativne fotografije na straneh 33, 35, 37, 43 in 67 so s spletne strani freepik.com.

